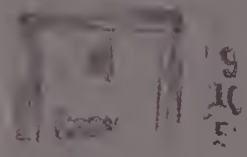

U 25
.U54
1949
Copy 1

2000 HUNGARIAN MILITARY TERMS

JULY 1949

52-61727

ARMY LANGUAGE SCHOOL

Presidio of Monterey, California

2000 HUNGARIAN MILITARY TERMS
their English meaning
and
definition in Hungarian language

by

BELA C. MADAY, Ph.D.

Assistant Professor
Hungarian Department

U. S. ARMY LANGUAGE SCHOOL
(Presidio of) Monterey, Calif(ornia)

2125
2154
1949

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

LIBRARY

1949

PHYSICS DEPARTMENT

1949

LIBRARY

PHYSICS DEPARTMENT

1949

1949

RL 6 Q 52

F O R E W O R D

This military dictionary contains nearly 2000 Hungarian military terms. While the selection of terms to be included was guided by the requirements of the Army Language School, emphasis was placed on current military terms. Very condensed technical and historical entries have been included when this seemed desirable.

An attempt was made to give accurate and clear definitions, understandable to students after eight months of language study. To avoid any possibility of misunderstanding, the English equivalents of the Hungarian terms are also given.

KÉTEZER

MAGYAR KATONAI SZAKKIFEJEZÉS

angol fordítással és magvarázó

szöveggel

A

adogató /feed mechanism/ :
lőfegyverek alkatrésze,
amely a töltényt ismét-
léskor a töltényürbe to-
vábbítja

ágyazat /stock/ : a puska fa-
része, amibe a fémrészek
vannak beépítve

agyonlőni /shoot to death/ :
lőfegyverrel valakinek a
halálát okozni

ágyú /gun, cannon/ : olyan
löveg, amelynek lövedéke
lapos röppályájú, nagy
kezdősebességű

Ürméret szerint: könnyű
/10 cm-ig/, közepes /20
cm-ig/, nehéz /30 cm-ig/,
legnehezebb /30 cm-en fe-
lül/;

Alkalmazás szerint:
tábori, hegyi, páncéltö-
rő, hajó, légvédelmi,
messzehordó, stb.

Működés szerint:
gyorstüzelő, gép, stb.

ágyudörgés /roaring of guns/:
lövegekkel való tüzelés-
nél képződő hang

ágyúnaszád /gunboat/ : kis,
rendszerint nem páncélo-
zott, 2000 tonnán aluli
tengeri harcegység, köze-
pes tüzérséggel. Felada-
ta a partbiztosítás és
őrszolgálat.

akadémikus 1. /cadet/ : ka-
tonai akadémia hallgató-
ja, 2. /academician/ :
az akadémia tagja,
3. /theoretical/ : elmé-
leti

akadály /obstacle/ : ami a
haladást lelassítja vagy

megállítja. Lehet termé-
szetes /natural/, mint a
folyó, mocsár, hegy stb.
Lehet műszaki /artificial/
mint spanyolbak, aknazár,
tankzár, stb.

akadémia /academy/ : főiskola

akna /mine/ : robbanóanyaggal
töltött /rendszerint fém/,
gyújtóberendezéssel ellá-
tott test, amelyet a víz-
ben, a földön, a földalatt
helyeznek el. Néha a szá-
razföldön használt akna
robbanótöltet helyett, ké-
miai töltetet tartalmaz

aknamező /mine field/ : olyan
szárazföldi vagy vízi te-
rület, amely alá van ak-
názva

aknarakó hajó /mine layer/ :

kis vízijármű, amelyet
aknarakásra, kikötők vé-
delmi berendezésének fel-
szerelésére használnak

aknára futni /to strike a mine/:
vízi vagy szárazföldi jár-
művel aknát érinteni /az
akna felrobban/

aknavető /trench mortar/ :

könnyű gyalogsági tüzgép,
meredek röppályával és
kis kezdősebességgel

aknazár /mine block/ : egy
utat vagy területet akná-
kal elzár

aláaknázni, aknázni, /to mine/:
aknát elhelyezni

alakzat /formation/ : a csa-
pat elhelyezkedési formá-
ja [pl. oszlop, vonat stb.]

alantos tiszt /officer assign-
ed to a unit but not in
command/ : a csapathoz

- beosztott és a parancsnoknál rangban fiatalabb tiszt
- alárendelni /to subordinate/: valaki más parancsnoksága alá helyezni
- alárendelt /junior officer/: rangban fiatalabb /tehát nem rendfokozatban fiatalabb/
- álcázás /camouflage/: embert tárgyat, hadieszközt az ellenséget megtévesztő külsővel lát el, de nem rejt el
- alezredes /Lt. Colonel/: a második /középső/ törzstiszti rendfokozat
- alhadnagy /highest noncommissioned officer grade/: a legmagasabb altiszti rendfokozat
- alkalmas /fit for service/: katonai szolgálatra használható személy
- alkalmatlan /unfit for service/: katonai szolgálatra nem használható egyén
- alkalmazás /deployment/: igénybevétel, működésbe helyezés
- szárnyként való alkalmazás /deployment as flank guards/: az egységek egymás melletti működése
- lépcsőnként való alkalmazás /deployment in echelon/: az egységek egymás mögötti működése
- alkalmazó megbeszélés /map maneuver/: harcászati, hadászati feladatok oktatásszerű megoldása térképen
- állandó erősítés /permanent fortification/: békében megépített, állandó jellegű berendezés
- állás /position/: 1. álló helyzet, 2. az ellenséggel érintkezésben levő gyalogság elhelyezkedési helye
- állásharc : lásd : harc
- álláspont 1. /command post/: annak a helynek a megnevezése ahol a parancsnok tartózkodik /lásd: harcálláspont/2. /opinion/: vélemény
- állást foglalni /to move into position/: a kijelölt /tüzelő/ állásba menni
- állásváltoztatás /change of position/: meglevő állásból egy másik állásba való menés
- állategészségügyi /veterinary/: a haderőnél alkalmazott állatok egészségének megóvására szolgáló intézetek és intézkedések megjelölése
- állatorvos /veterinarian/: az állategészségügyi szolgálatot vezető és végrehajtó tiszt
- állomány /status/: létszám
- állomány csoport /officers status/: a haderőnek szakbeosztás által keletkezett csoportja mint a : katonai állománycsoport, szakszolgálatos tisztek állománycsoportja, tábori lélekészek állománycsoportja, orvosok állománycsoportja
- állomáshely /station/: az a hely ahol a csapat állandó tartózkodási helye van
- állomásozni /to garrison/: tartózkodni valahol
- állomástiszt /officer of the post/: az állomásparancsnok mellé beosztott tiszt
- állomásparancs /order issued by the Provost Marshal/: az állomásparancsnok által kiadott parancs, mely a helyőrségben állomásozó

összes csapatokra és katonai egységekre vonatkozik

állomásparancsnok /Provost

Marshal/ : a csapatok és átutazó katonái egyének elhelyezését végző és az általános katonai fegyelmet ellenőrző szerv parancsnoka

állomásparancsnokság /Provost

Marshal's office/ : a fenti szerv hivatala

alosztály /subdivision/ :

egy nagyobb egység része. Általában a zászlóalj alosztályaira [század] vonatkozóan használt kifejezés

alsó parancsnok : lásd :

parancsnok

alsó parancsnokság : lásd :

parancsnokság

alsó vezetés : lásd : vezetés

általános mozgósítás : lásd : mozgósítás

általános védkötelezettség

/Universal Military

Training/ : az a törvény mely az alkalmas állampolgárokat, békében és háborúban egyaránt, katonai szolgálatra kötelezi

altábornagy /Major General/;

a második tábornoki rendfokozat [két csillag]

altengernagy /Rear Admiral/;

tábornagnak megfelelő rang a haditengerészetben. A magyar hadseregben nincs.

altiszt /Senior Non-commissioned Officer/ :

őrmester [tűzmester], törzsőrmester, főtörzsőrmester, alhadnagy

angol csizma : lásd : csizma

antenna /aerial/ : a rádió

és radarteknikában használt vezetékrendszer a rezgések kisugárzására, illetve felvételére

ápoló : lásd : betegápoló

árbóc /mast/ : I. vitorlák

elhelyezésére szolgáló rud. 2. zászlók, jelzőeszközök rögzítésére szolgáló rud

arcátadás /frontal attack/ :

az ellenség arcvonalára merőleges támadás /rendszerint általános/

arcvonal /front/ : az ellenséggel érintkezésben levő csapatok által elfoglalt területésáv

árkász /pioneer, engineer/ :

a gyalogsághoz és lovas-sághoz szervezetszerűen beosztott műszaki osztag kisebb műszaki feladatok elvégzésére

átalány /lump sum/ : pontosan

meg nem állapított költségek fedezésére, előre kifizetett összeg, amelylyel rendszerint nem kell elszámolni

átcsoportosítás /tactical re-

grouping/ : az erők vagy csapatok elhelyezésének harcászati okból való megváltoztatása

áthajózás /ship crossing/ :

vízen történő átkelés vízijárművel

áthajózási tag /bridge member/;

az áthajózásnál használt vízijármű, vagy pontonhídnál egy ponton

áthelyezés /transfer/ : egyik

csapattestől a másikhoz történő végleges /szervezetszerű/ beosztás

átkarolás /outflanking/ : az

ellenséges erőszárnyak megkerülése a földön vagy levegőben

- átkelés /crossing/ : folyón, vagy más terepakadályon történő keresztülhaladás
- átlőni /trajectory fire/ : valami felett, pl. saját vagy ellenséges vonalak felett, ellőni
2. /fire through/ : valamit keresztülőlni, pl. egy falat, embert
- átnyergelni /to change horses/ : a nyeret másik lóra tenni. Lovat váltani
- áttekintő térkép /general map/ : nagyobb területet magába foglaló térkép. A magyar hadseregben 1:200.000 arányú térkép
- áttörés /break through/ : olyan támadás, amely az ellenséges vonalakon áthalad, illetve azok mögé lendül
- autóbusz /bus/ : 7-50 ember szállítására berendezett gépkocsi
- azonossági jegy /identification card/ : személyazonossági adatokat tartalmazó kis cédula, amit minden katona a nyakában hord
- azonossági jegy-tok : lásd : személyazonossági jegy-tok

B

- bajtárs /comrade/ : katonai megszólítás, az "úr" szó helyett használatos
- bajtársiasság /comradeship/ : szolidaritást, együttérzést, közösségvállalást jelent
- bak /saw horse/ : X-lábú állvány
- baka /infantry man/ : gyalogos
- bakanacs /service shoe/ : magasszárú erős cipő
- bakanacsfűző /boot lace/ : bakanacsszíj, a bakanacs befűzéséhez használt, rendszerint bőr zsinór
- bakanacsszeg /hob nail/ : a bakanacs talpába vert szeg
- bakanacsos /infantry man/ : a gyalogos
- bástya /bastion/ : régi erődítések sarok-erődei /rendszerint torony/ kiugró részei
- beállítani /to adjust/ : a szükséges helyzetbe hozni
- beásni /to intrench/ : lövész teknőt, lövészgödröt stb. készíteni és abban elhelyezkedni
- becsapódás /impact/ : a lövedék érintkezése a céllal
- becsapódópont /point of impact/ : az a hely, ahol a lövedék érintkezik a céllal
- becsapódószög /angle of impact/ : a lövedék röppályájának és a célfelületnek /föld színének/ szöge a becsapódáskor

<u>becsületügy</u> /affair of honor/	re vagy földbe épített edény, amelyben benzint tartanak
a tiszt olyan cselekménye vagy mulasztása, amely becsületügyi eljárást von maga után	<u>benyomulni</u> /to penetrate/ : erővel behatolni
<u>becsületügyi eljárás</u> /trial of affairs of honor/ : a tiszt olyan cselekményének megvizsgálása és elbírálása, amely a tiszti állás közös becsületét sérti	<u>beosztani</u> /to assign/ : ideiglenesen, vagy véglegesen egy csapathoz, vagy egységhez utalni valakit
<u>becsületügyi szabályzat</u> /rules on trials of affairs of honor/ : a becsületügyi eljárás szabályait és rendelkezéseit tartalmazza	<u>beosztás</u> /assignment/ : a hadsereg keretében elfoglalt helye valakinek, vagy valamely egységnek
<u>behajózás</u> /embarkment/ : hajóra szállás	<u>berakás</u> /loading/ : járműbe helyezés
<u>behívó</u> /call/ : az az írás amivel katonai szolgálatra rendelnek valakit	<u>besorozni</u> : lásd : <u>sorozni</u>
<u>beirányozni</u> /to aim/ : a szükséges irányba állítani, célhoz	<u>beteg</u> /sick/ : aki nem fegyvertől sérült
<u>bejátszani a libellát</u> /to center the bubble/ : a vízszintmérőben a légbuborékot középre játszani	<u>betegápoló</u> /nurse, male or female/ : szakképzett férfi vagy nő, sebesültek és betegek ápolásában az orvosnak segít
<u>bekeríteni</u> /to surround/ : az ellenséget körülzárni	<u>beteget jelenteni</u> /to report on sick call/ : bejelenteni, hogy beteg
<u>belégző szelep</u> /intake valve/ : gázálarcon az a szelep, amelyen a levegőt megszűrve belélegezzük	<u>betörés</u> /break in/ : olyan támadás, amely az ellenség vonalaiba behatol, de azt teljesen át nem tör
<u>belőni</u> /bracketing fire/ : a célra irányzott lövéseket addig helyesbíteni, amíg a célt el nem találjuk	<u>betörési hely</u> /break in point/ : a betörés helye, tehát ahol az ellenség vonalaiba sikerült behatolni
<u>belszolgalat</u> /garrison duty/ : belső szolgálat, lakatnyán vagy országon belül	<u>bevehetetlen</u> /impenetrable/ : nem lehet elfoglalni
<u>bemérés</u> /locating/ : a cél helyének és távolságának meghatározása műszerek segítségével	<u>bevetni</u> /to throw into combat/ : csapatot vagy fegyvert rendszerint tartalékból küzdelembe vinni, vagy küldeni
<u>bemérő tiszt</u> /spotter/ : aki a bemérést végzi	<u>bevenni</u> /to occupy/ : elfoglalni
<u>benzin</u> : lásd : <u>üzemanyag</u>	<u>bevonulni</u> 1. /to enter into service/ : katonai szolgálatot kezdeni [pl. újonc]
<u>benzintartály</u> /tank/ : jármű	2. /enter/ : valamilyen helyiségbe [csoportosan] bemenni
	<u>béke</u> /peace/ : a fegyveres

- összeütközés kölcsönös, írásbeli, végleges megszüntetése
- békeállomány /peace-time table of organization/ : a hadsereg, vagy egység békelétszáma
- békekötés /peace agreement/ : a béke létrehozásának a folyamata /eljárása/
- bénító tűz : lásd : tűznemek
- bilgeri csizma : lásd : csizma
- bizalmas /confidential/ : csak meghatározott személyek tudhatnak róla
- biztosítani /to secure/ : esetleges támadások elleni intézkedést hozni, vagy végrehajtani
- biztosító csapatok /security detachment/ : az ellenség esetleges támadása ellen védik a csapat zömét
- bója /buoy/ : a vízben úszó, de lehorgonyzott berendezés, hajózási akadályok jelzése
- bokaszorító /puttee/ : a bokát mereven tartó tekercs vagy bőrpánt
- bojt /tassel/ : csomóba kötött fonál, amit kardon viselnek
- bomba /bomb/ : gyújtóberendezéssel ellátott robbanóttest. Van repülőbomba, tűzérségi bomba és kézi bomba
- bombaálló /bomb proof/ : bombatámadás ellen védő
- bombatámadás /bombing attack/ : bombák vetésével végrehajtott támadás
- bombázni /to bomb/ : bombát dobni, vetni
- bombavető repülőgép : lásd : bombázó repülő
- bombázó repülőgép /bombing plane/ : bombák szállítására alkalmas harceszköz
- /repülőgép/. Van közeli, távoli, éjjeli, nappali bombázó repülőgép
- Borbála /Barbara/ : Szent Borbála, a tűzérek védőszentje
- buktató drótakadály /wire trap/ : füves terepen elhelyezett alacsony drótakadály, amelybe a gyalogos lába beleakad és elbukik
- burkolni /to cover, physically, not with fire/ : betakarni láthatatlanná tenni
- burkoló háló /camouflage net/ : háló, amellyel a burkolandó célt betakarják és ezáltal éles vonalai az ellenséges megfigyelés előtt elmosódnak
- bujtató /loop/ : keskeny szíj vagy egyéb anyagból készült csík, amelybe hosszszukás anyagot, szíjat fűznek
- bölcső /cradle/ : a lövegcső ágya
- búvár /diver/ : vízalámerülésben szakképzett ember
- búvárhajó : lásd : tengeralattjáró
- búzogány /club, ancient weapon/ : régi, bunkósvégű ütőfegyver

C

cél /aim target/ : 1. a lövésre kiszemelt pont
2. cselekvés által elérendő eredmény

célgömb /front sight/ : a löfegyvereken elhelyezett gömb vagy ék alakú alkatrész, amelyet a célzásnál használnak

célozni /to aim/ : a célra irányítani a fegyvert

célratartani /to hold on the target/ : a löfegyvert a célra irányítva tartani

céltábla /target/ : lögyakorlaton a valóságos célt helyettesítő /rendszerint kör alakú/ tábla

célterület /target area/ : ha a cél nagyobb semhogy egy lövéssel meg lehetne semmisíteni

cirkáló /cruiser/ : nagysebességű, közepes vízkiszorítású hadihajó. Felderítésre és biztosításra használják

cölöp /pile/ : földbe vagy vízbe ázott oszlop

CS

csajka /mess kit/ : a katona étkezésére szolgáló fém edény

csákány /pick/ : fanyelű bottő, vágó vasszerszám. Műszaki csapatoknál van rendszeresítve

csákánybalta /pick axe/ : oly csákány, amelynek egyik vége baltának van formálva

csánk /fetlock/ : az állat /ló/ bokája

csapat /troop/ : katonai kötelék 2. a haderő küzdő, hadszíntéren mozgó /nem irodai része

/team/ : 3. emberek, állatok tömege 4. sportban összeválogatott egyének

<u>csapatjelzés /insignia/</u> : egy csapat jelzése /jelvénye/	csatahajóhoz hasonló, de gyorsabb járatú, könnyebb páncélzatú vízijármű
<u>csapatkörlet /troop area/</u> : az a terület, ahol a csapatok /csapatvonattal együtt/ a hadműveleteket folytatják	<u>csatahajó /battleship/</u> : a legnagyobb haditengerészeti egység, a legnehezebb tüzérséggel felszerelve
<u>csapatlovasság</u> : lásd lovasság	<u>csatár /fighter/</u> : a gyalogsági raj egy tagja
<u>csapatnem /branch of service/</u> : fegyvernem	<u>csatárcsoport /skirmish group/</u> : a csatárok szabálytalan csoportban való elhelyezkedése a harcban /mélységben és szélességben tagozva/
<u>csapatrend /troop assignment/</u> : a csapatokat /vonatokat/ határozott harcászati célra és határozott időre állítja össze /Pl.elővéd, oszlop, harccsoport/	<u>csatárlánc /skirmish line/</u> : a csatárok egymás mellett való elhelyezése /szélességben tagozva/
<u>csapatszállító /hajó, vagy repülőgép/ /troop transport/</u> : olyan jármű, amely több embert, egységet tud szállítani	<u>csatároszlop /skirmish column/</u> : a csatárok egymás mögött való elhelyezkedése /mélységben tagozva/
<u>csapattest /a unit smaller than an operational unit/</u> : a hadműveleti egységnél kisebb kötelék	<u>csatározás /skirmish/</u> : kis egységek, nem összefüggő harca
<u>csapat tiszt /line officer/</u> : a haderő küzdő, hadszíntéren mozgó részénél szolgálatot teljesítő tiszt	<u>csatártűz /individual fire/</u> : a csatár önálló tüzelése
<u>csapatvonat /troop train/</u> : a csapat szerves része, amely elsősorban anyagot, de ha kell csapatot is szállít. Két részből áll: eleségvonat /málhavadonat/ és ütközetvonat	<u>csatlós /satellite/</u> : 1. vala kinek hű követője, párt-híve, kiszolgálója 2. lovak mellé beosztott lovasz, aki csatlószíjon vezeti a lovat /groom/
<u>csapódó gyújtó /percussion fuse, impact fuse/</u> : az olyan gyújtó /robbanó/ berendezés, amely becsapódáskor gyújt /robbant/	<u>csatorna /canal/</u> : ember készítette folyó, vagy szűk hosszú tengerszoros
<u>csapszeg /unit, pin/</u> : henger alakú szeg	<u>csavargőzös /screw steamer/</u> : a hajó farában elhelyezett csavarral hajtott vízijármű
<u>csata /battle/</u> : hadászati elgondolások teljesítése, ütközetek sorsa. Rendszerint hosszú tartamú	<u>csel /trick/</u> : megtévesztő mozdulat
<u>csatacirkáló /battle cruiser/</u>	<u>csendőrség /gendarme/</u> : a második világháború előtt fegyveres közbiztonsági testület volt
	<u>csillag /star/</u> : csillag alakú rangjelzés; tisztelnél: csontból,

altisztnél: ezüstből	<u>csőburkolat</u> /jacket/ : csőkö-
tisztnél: aranyból	peny
<u>csillagmotor</u> /radial engine/	<u>csőkocsi</u> /carriage for barrel
repülőgép motor, amelyben	of gun/ : lövegcsövet
a hengerek csillag alak-	szállító kocsi /tüzérség/
ban vannak elhelyezve	<u>csőköpeny</u> /jacket, barrel, cas-
<u>csizma</u> /boots/ : hosszúszerű	ing/ : csövet körülvevő
lábbeli	/rendszerint a meleg cső
<u>angol csizma</u> : magaskérgű	kezelését megkönnyítő/
lovagló csizma /tishti/	burkolat
<u>magyar csizma</u> : alacsony-	<u>csőszájfék</u> /muzzle brake/ :
kérgű csizma /tábori/	a tűzfegyvereken a cső
<u>utászcsizma</u> : rövidszerű	végére helyezett szerke-
csizma	zet, amelybe a robbanógá-
<u>puhaszerű csizma</u> : puha	zok beleütkezve, a cső
bőrből készült	visszacsapódását fékezik
<u>bilgeri csizma</u> : puhasá-	<u>csőtengely</u> /axis of the barrel/
rú, bokában fűzött csizma	a cső hosszában, annak kö-
<u>csizmanadrág</u> /breeches/ :	zepén elképzelt vonal
csizmához viselendő nad-	<u>csőtorkolat védő</u> /muzzle cover/
rág	az ágyúcső végét /torkola
<u>csoport</u> /group/ : 1. eseten-	tát/ külső sérüléstől vé-
ként, külön alkalmazásra	dő kupak
összeállított kötelék,	<u>csővisszafutás</u> /recoil/ : a
amely rendszerint külön-	csőnek a robbanógázok ál-
böző fegyvernemekből áll	tal okozott hátramozgása
2. összetartozó tömeg	<u>csuklógyakorlat</u> /callisthenics/
/kis tömeg/	a rendszeres reggeli tor-
<u>cső</u> 1. /barrel/ : hengeralakú,	nagyakorlat /katonai/
belül üres fémtest, a tűz-	<u>csúsztató</u> /belt loop/ : 1.
fegyverek alkatrésze	bujtató a szíjazatokon
2. /tube, pipe/ : polgári:	/slide/ : 2. ferdén állí-
általában hengeralakú	tott deszka, amin lecsúszt-
test /kukoricacső/	atnak valamit /téglát/
<u>vont cső</u> /rifled bore/ :	<u>csúsztató sín</u> /slide, rail,
belül menettel ellátott	part of the recoil mechan-
cső, a lövedék megpörge-	ism/ : amin a löveg csőve
tésére	csúszik

D

- dandár /brigade/ : azonos fegyvernemből összeállított, ezrednél magasabb kötelék /2-4 ezred/
- delejtű /compass needle/ : iránytű /vagy abban maga a tű/
- derékszíj /belt/ : derékon viselt szíj
- díszlépés /goose step/ : ünneplés /rendszerint merrev/ lépés, díszmenetben használatos
- díszmenet /march, in review/ : egy csapat díszelgő felvonulása
- díszőrség /honor guard/ : amelynek a célja inkább dísz adni az őrizetnek mint azt őrizni
- dob /drum/ : hengeralakú, kifestített bőr, amelyet dobverővel ütve hangszerként használnak
- dorongút /corduroy track, road/ : fadorongok egymás mellé helyezése révén készített út /főleg vizes, iszapos területeken használják/
- dögcédula /dog tag/ : személyazonossági jegy népies neve
- döntés /decision/ : 1. az el-
lenségeskedésnek az a tevékenysége, amely után az egyik fél győzelme biztos 2. végleges elhatározás
- drótakadály /wire entanglement/ : drótból készített akadály [pl. spanyollovas]
- drótvágó /olló/ /wire cutter/ : drótakadály elvágására használt szerszám
- dugasztás /cylinder lock/ : závarzat közti tömítés, a robbanó gázok elillanásának megakadályozására
- dugattyú /piston/ : a hengerben mozgó kör alakú test
- durranás /pop, crack/ : robbanás, egyszerre hangzó erős hang
- durranógáz /explosive gas/ : hidrogén-és oxigéngáz keveredése, láng vagy szikra hatására [víz képződése közben robban]
- durranó higany /fulminant of mercury/ : selyemfényű fehér kristályos anyag; hevítés után igen hevesen robban

E

ébresztő /reveille/ : 1. az éjszakai pihenő vége
2. kürtjel, amely az éjszakai pihenő végét jelzi

egészségügyi csapat /Medical Dept./ : /szolgálati ág/ az emberek harcképességét egészségügyi tekintetben tartja fenn

egészségügyi katona /medical corpsman/ : az egészségügyi csapat tagja

egészségügyi oszlop /medical battalion or detachment/ : egy-egy hadműveleti egység egészségügyi szolgálatainak az összesége, amely első orvosi kezelés után az egészségügyi intézetbe juttatja a sebesülteket és betegeket

egészségügyi szolgálat /medical service/ : csapat, intézetei: az egészségügyi oszlopok, tábori és tartalékos kórházak, betegellátó állomások, eü. célra szolgáló egyéb intézetek és szállítóeszközök

egyenruha /uniform/ : a katonai ruházata

egyes kiképzés /individual training/ : egy-egy személy külön kiképzése

egyezményes térképjelek
lásd : térképjel

egyfedelű repülőgép /monoplane/ : egyetlen szárnyfelülettel ellátott gép. Lehet felső-, középső-, vagy alsószárnyas

egység /unit/ : összetartozó csapatrész

egységes támadás /general attack/ : általános támadás

egyszerű fogság /simple confinement/ : az elzárás legenyhébb formája

egyvágányú /single track/ : olyan vasút amelyen csak egyirányú közlekedés lehetséges, amelyen csak egy vágány van

éjjeli bombázó /night bomber/ : éjszakai alkalmazásra épített bombázó gép

éjjeli repülés /night flight/ : éjszaka, repülön megtett út

éjjeli szállás /night lodging/ : rendszerint egy éjszakára igénybevett hálólhely

ejtőernyő /parachute/ : repülőgépből való kiugráshoz, tárgyak ledobásához használt ernyő alakú szerkezet, amely az esést lassítja és a földreszállást biztonságossá teszi

ejtőernyős csapat /paratroopers/ : könnyű, önműködő fegyverekkel felszerelt gyalogság, mely repülőgépből ugrik ki bevetési helye felett

ejtőernyős ugrás /parachute jump/ : ugrás repülőgépből ejtőernyővel

ék /wedge/ : az ellenség arcvonalába /hézagaiba/ a betörési helyeken bevett erő, amelynek célja a betörési hely biztosítása, illetve kibővítése

<u>él</u> /head, point/ : az elővéd eleje, rendszerint raj erősségű és tiszt vezeti	<u>élelmiszerfelvételezés</u> /procurement of rations/ : a szükséges élelem átvétele az élelmezési csapattól, vagy közegtől
<u>gyorsél</u> /head/ : motorizált és lovas él	<u>élelmi vonat</u> /ration train/ : élelmet szállító vonat
<u>elágazás</u> /fork, junction/ : útelágazás	<u>eleség vonat</u> /part of the troop train, which carries ration and baggage/ : a csapatvonatnak az a része amely élelmet szállít [málhát is/
<u>elcsattan</u> /pop, crack/ : hirtelen ütődik [ami által a lövést idézi elő/	<u>elesett</u> /fallen/ : harcban meghalt
<u>elcsattanó készülék</u> /firing mechanism/ : tűzfegyverek alkatrésze, amellyel a tüzelést idézik elő	<u>éles lövés</u> /lövészet/ /firing with live rounds/ : éles tölténnyel löni [gyakorlat céljából/
<u>eldönteni</u> /to decide/ : megmásíthatatlanul határozni	<u>elesni a harcban</u> [vagy csataterén//to fall in battle/: harcban meghalni
<u>élelmezés</u> /provision/ : élelemmel való ellátás	<u>éles</u> [töltény/ /live ammunition/ : teljes értékű töltény, szemben a gyakorlaton használt robbanószer nélküli, vagy csökkentett töltetű tölténnyel
<u>élelmezési illetmény</u> /ration in kind/ : legénységi állományu egyéneknek [elsősorban természetben/ járó élelmezés	<u>elfoglalni</u> /to occupy/ : birtokba venni
<u>élelmezési pénz</u> /ration money/ : természetbeni élelem helyett kifizetett váltság	<u>elfogni</u> /to catch, capture/ : foglyul ejteni
<u>élelem beszerző oszlop</u> /procurement unit/ : élelem beszerzését végzi seregtestek részére	<u>elgázosítani</u> /to gas/ : gázzal elárasztani
<u>élelem-felvételező-hely</u> /ration point/ : olyan élelmi cikkek felvételezésére szolgál, amiket a csapat a helyszínen beszerezni nem tud	<u>elhárítani</u> /to divert, ward off/ : távol tartani
<u>élelem kocsi</u> /ration truck/ : élelmet szállító kocsi	<u>elhatározni</u> /to decide/ : magában eldönteni
<u>élelmező oszlop</u> /ration detachment/ : seregtestek számára gyűjt, tárol élelmet, vágóállatot	<u>elhelyezés</u> /billeting/ : elszállásolás, lakás kijelölés
<u>élelmező tiszt</u> /procurement officer, mess officer/ : a csapatok élelmező. szolgálatát látja el	<u>eligazítani</u> /to direct/ : utasítást adni
<u>élelmi adag</u> /ration/ : két részből áll 1. a szabványos adag /3 napi/ 2. a tartalék adag /1 napi/ élelem	<u>ellenállás</u> /resistance/ : ellenszegülés, egy erőnek nem engedelmeskedés
	<u>ellenállni</u> /to resist/ : egy erőnek nem engedelmeskedni, ellenszegülni
	<u>ellenfél</u> /enemy/ : harcban a másik fél

- ✓ ellenakna /enemy's mine/ : az ellenség által lera-
kott akna
- ellenállomás /opposite sta-
tion on a telephone line,
counter station/ : a ve-
zeték másik végén levő
állomás
- ellenlökés /counter attack/ :
az ellenséges lökést vi-
szonzó lökés
- ellenőrizni /to control/ :
megvizsgálni
- ellenőrzés /control/ : állan-
dó, vagy időszakos vizsgá-
lat
- ellenség /enemy/ : harcban a
másik fél
- ellenséges csapat /hostile
troops/ : az ellenség
csapata
- ellenségeskedés /hostility/ :
ellenséges tevékenykedés
- ellen szegülni /to oppose/ :
nem engedelmeskedni, el-
lentállni
- ellenszél /headwind/ : menet-
irányból jövő szél
- ellentámadás /counter attack/ :
a védőcsapatok tartaléká-
nak támadása a védőállás-
ba betört ellenségre
- ellentengernagy /commodore/ :
tábornoki rendfokozat a
haditengerészetnél /vezér-
őrnagynak felel meg/
- ellovas /point/ : az élen ha-
ladó lovas
- előcsapat /advanced guard/ :
a felderítő és biztosító
csapatok együtt
- előfogat /lead team/ : 1. jár-
mú elé fogott vonóállat
2. fogat elé fogott kise-
gítő fogat
- előgyújtás /advanced spark/ :
a robbanómotornál a rob-
bantás korai előidézése
/közel a dugattyú holtpon-
tjához/
- előírás /regulation/ : sza-
bály, rendelkezés
- előírt létszám /prescribed
strength, table of organi-
zation/ : a szabályzatban
vagy parancsban meghatá-
rozott teljes létszám
- előjegyezni /to schedule, to
plan/ : egy további idő-
pontra tervbevenni
- előlépni /to advance/ : maga-
sabb rendfokozatot kapni
/to step forward/ : a tö-
megből kiválni, eléje lép-
ni
- előléptetés /promotion/ : ma-
gasabb rendfokozatba
/rangba/ jutás
- előljáró /superior/ : rangban
magasabb /tehát nem rend-
fokozatban/
- előmenetel /advance/ : előre-
haladás rangban, rendfoko-
zatban
- előnyomulás /pressing forward/ :
harccal vagy anélkül elő-
re haladni
- előosztág /advance guard/ :
az elővédnek az él és a
zöm közötti része. Ereje
szakasz vagy század, meg-
erősítve különböző fegy-
verekkel
- előőrs /outpost/ : a nyugvást
biztosító egységek, /raj-
tól szakasz nagyságban/
- egyszerű előőrs : az el-
lenségtől való nagy távol-
ságra alkalmazzák
- előőrsök bevonása /joining in
of the outposts/ : a nyug-
vásból menetbe kezdett
csapat az előőrsöket - a-
mint elhalad mellettük -
ismét magához csatlakoz-
tatja
- előőrsök vonala /imagined
line which connects the
outposts/ : a nyugvást
biztosító előőrsöket ösz-

szekötő képzelt vonal.
 Lásd : harcelőőrsnél is
előretartás /lead/ : mozgó
 célnál a cél elé való
 lövés távolsága
előretolt állás /advanced
 position/ : az első védő
 állás elé tolt állás
előterep /foreground/ : a
 harcban levő csapat előtt
 elterülő terep
elővéd /advanced guard/ : a
 főcsapat számára biztosít-
 ja a zavartalan menetet;
 és a harchoz kedvező fel-
 tételeket teremt
 Részei: él, előosztág és
 elővédzöm
elővédzöm /main part of an
 advanced guard/ : az elő-
 védzöm kétharmadából kép-
 zett zöm
előzetes értesítés /prelimina-
 ry information, briefing/ :
 az intézkedést megelőző
 tájékoztató, amit akkor
 adnak ki, ha a végrehajtó
 alakulatoknak előkészüle-
 teket kell tenniük és e-
 zekre kevés az idejük
elrendelni /to dispose/ : meg-
 parancsolni, meghagyni
elrekeszteni /to obstruct/ :
 egy folyosót vagy utat
 elzárni
elsőkerékajtás /front wheel
 drive/ : a jármű /gépko-
 csi/ első kerekeinek a
 meghajtása /nem a hátsó/
első-segély /first aid/ : se-
 besülés, baleset esetén
 nyújtott ideiglenes se-
 gély
elsötétíteni /to black out
 with curtains/ : világos-
 ság kiszűródését megaka-
 dályozni
elsőtiszt /second in command/
 a parancsnok után rangban
 az első tiszt

elsültni /to go off, to dis-
 charge/ : a lőfegyver
 működésbe lép, a lőszer
 robban
első védőállás /first line of
 defence/ : a mozgóharc be-
 fejezésekor az ellenség-
 gel szoros érintkezésben
 létrejött állás
elsülyeszteni /to sink/ : a
 víz, vagy föld színe alá
 helyezni, kényszeríteni
elsüttni /to put off, to dis-
 charge, to fire/ : 1. a
 lőfegyvert működésbe hoz-
 ni 2. lőszert robbantani
elszállásolni /to billet/ :
 éjjeli szállásba helyezni
eltávozás /short leave/ : 1-3
 napig tartó szabadság
elvérezni /bleed to death/ :
 1. annyi vért veszteni,
 hogy az halált okoz. 2.
 annyi embert veszíteni,
 hogy a csapat értékét ve-
 szíti
elvezényelni /to transfer/ :
 más csapattesthez küldeni
elvonulni 1. valaki vagy va-
 lami előtt /to pass in
 review/ : menet egy sze-
 mély vagy tárgy mellett
 2. valahonnan /leaving
 from some place/ : egy
 helyet elhagyni
emelkedési szög /angle of e-
 levation/ : az emelkedés
 és a vízszintes közötti
 szög
emelőkészülék /jack/ : ami-
 vel emelni lehet
erő /force/ : mint az ellen-
 ség ereje azt jelenti,
 hogy ember- és tűzereje
 együtt. /strength/ : mint
 az ellenség erői, csapa-
 tai, tűzfegyverei
erőd /fortress/ : rendszerint
 páncélkupolával is ellá-
 tott vasbetön építmény

- amely több tüzfegyver,
kezelő és hosszabb időre
elegendő lőszer és élelem
befogadására alkalmas
- erődítés /fortification/ :
műszaki védelmi berende-
zés
- erődövezet /fortified line/ :
erődök szélességben és
mélységben tagozott, ösz-
szefüggő sora
- erőltetett menet /forced
march/ : a megszokott
napi átlagos menettávól-
ságnál [pl. gyalog-
ságnál 20 km. egy nap/
nagyobb út megtétele,
kevés pihenővel
- eskü /oath/ : ünnepélyes nyi-
latkozat, amellyel vala-
mit Isten nevére hivatkoz-
va bizonyítunk vagy foga-
dunk
- eskütétel /oath taking/ : ami-
kor az esküt teszik
- étkeztető állomás /transit
mess/ : átvonulókat lát
el élelemmel. Közvetlenül
a hadbiztossághoz tarto-
zik
- evőcsésze /mess kit/ : csajka
- ezred /regiment/ : egves fegy-
vernemek legmagasabb [csa-
pattest/ köteléke. Rend-
szerint 2-4 zászlóalj
[osztály/ és közvetlen
alakulatokból áll
- ezredparancsnok /regimental
commander/ : az ezred
parancsnoka [törzstiszt/
- ezredsegédtiszt /adjutant to
the regimental commander/
az ezredparancsnok segéd-
tisztje
- ezred tulajdonos /regimental
owner/ : történelmi erede-
tű szokás egy - egy ezre-
det jelképesen jogi sze-
mélynek felajánlani és
róla elnevezni

F

<u>fadugós</u> /dummy cartridge/ :	aki nem engedelmeskedik a rendelkezéseknek
töltény-hüvely a lövedék helyén fadugóval lezárva	<u>fegyelmezett</u> /disciplined/ :
Alapképzésnél töltés és ürités súlykolására használják	aki magát fegyelmezi
<u>farhám</u> /crupper/ : a ló farát betakaró cifra hám	<u>fegyelmezni</u> /to discipline/ :
<u>fatorlasz</u> /abatis/ : fából, élőfák ledöntése által készített akadály	fegyelemre szoktatni
<u>fedélköz</u> /betweendeck/ : a hajó fedélzete alatti /másodfedélzetek/ rész	<u>fegyelmi fenyítés</u> /disciplinary punishment/ : amit fegyelmetlenségért bírói ítélet nélkül a közvetlen parancsnok szab ki
<u>fedélzet</u> /deck/ : a hajó fedele feletti terület	<u>fegyelmi vétség</u> /disciplinary offence/ : a fegyelmi szabályok áthágása
<u>fedett terep</u> /covered area/ : betakart /pl. fákkal/ terep	<u>fegyver</u> /weapon/ : 1. mindenféle támadó és védő eszköz 2. régen csak a kard neve 3. ma a puska népies neve
<u>fedett tér</u> /covered space/ : betakart /pl. tetővel/ zárt tér	<u>fegyverbe lépni</u> /to take up arms/ : 1. fegyverét magához venni 2. az őrségnek meghatározott helyen fegyverrel felsorakozni
<u>fedezék</u> /shelter/ : a terepen az ellenséges tüzhatalas ellen készített berendezés	<u>fegyverbíró</u> /able to bear arms/ : 1. katonai szolgálatra alkalmas 2. elég erős arra, hogy fegyvert viseljen
<u>fedezék magasság</u> /vertical clearance of a shelter/ : a fedezék magassága	<u>fegyvercsörtetés</u> /kardcsörtetés/ /rattling of arms, sabre rattling/ : ijesztgetés fegyverrel vagy fegyveres erővel
<u>fedezés</u> /cover/ : ellenséges tűz ellen oltalmat nyújtó tárgyak mögött való elhelyezkedés /legkisebb célmutatásra való törekvés/	<u>fegyveres</u> /armed/ : 1. fegyverrel ellátott 2. fegyverrel történő
<u>fedező csapatok</u> /covering troops/ : a zöm mozgását biztosító kötelékek	<u>fegyveres erő</u> /military force armed strength/ : katonai erő
<u>fedőnév</u> /codename/ : az igazi nevet fedő álnév	<u>fegyveres erőszak</u> /armed coercion/ : fegyverrel támogatott kényszer
<u>fegyelem</u> /discipline/ : a rendelkezésekhez való szigorú ragaszkodás	<u>fegyverezni</u> /to arm/ : fegy-
<u>fegyelmetlen</u> /undisciplined/ :	

verrel ellátni, háborúra készíteni	<u>fegyvertár</u> /armory, arsenal/ : ahol a fegyvereket raktározzák
<u>fegyverforgatás</u> /weapon handling/ : a fegyver kezelése a küzdelemben	<u>fegyvert lábhoz</u> : lásd : <u>puskát lábhoz</u>
<u>fegyvergyakorlat</u> /weapon training/ : 1. kisebb egységek gyakorlata a terepen /népies/ 2. tartalékos katonák rövid /rendszerint négy-hetes gyakorlattal összekötött/ továbbképző szolgálata	<u>fegyvertárs</u> /comrade in arms/ : bajtárs
<u>fegyvergyár</u> /weapon factory/ : ahol a fegyvereket készítik	<u>fegyverviselési engedély</u> /permission to carry a weapon/ : hatósági /lehet katonai is/ irat, amely fegyver viselését engedélyezi
<u>fegyverkezni</u> /to take up arms/ : 1. fegyverrel ellátni magát /egy országot/ 2. háborúra készülődni 3. fegyverbe öltözni	<u>fegyverzet</u> /armament/ : egy személy teljes fegyverfelszerelése
<u>fegyverkovács</u> /gun smith/ : aki a fegyvereket készíti	<u>fejhallgató</u> /head set/ : rádió vagy telefonkészülék része fülrehelyezhető felvevő hallgató
<u>fegyvermester</u> /weapons expert/ : aki a csapatnál a fegyverek javítását végzi	<u>feladat</u> /task/ : ami elvégzendő
<u>Fegyvernek</u> /town in Hungary/ : nagyközség Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében	<u>felderítés</u> /reconnaissance/ : az ellenség viszonyaiba való betekintés, rendszerint harc árán
<u>fegyvernem</u> /combat branch of service/ : 1. a hadsereg különféle felszerelésű és különféle harci feladatokra képesített alakulatai 2. a hadsereg küzdő részének legfontosabb alcsoportjai	<u>hadászati felderítés</u> /strategical reconnaissance/ : a hadászati elhatározásokhoz szolgáltat adatokat. Súly a légifelderítésen
<u>fegyverszünet</u> /armistice/ : átmeneti jellegű állapot két küzdő fél között, amikor közös megegyezés alapján az ellenségeskedést megszüntetik /rendszerint a békekötés előtt/	<u>harcászati felderítés</u> /tactical reconnaissance/ : a csapatok harcászati alkalmazásához szolgáltat adatokat és a közelebbi harcterületre terjed ki
<u>fegyvertartási engedély</u> /permission to keep a weapon/ : hatósági irat, amely polgári személynek meghatározott célból /pl. vadászat/ engedélyezi fegyvertartását és viselését	<u>felderítő járőr</u> /reconnaissance patrol/ : a felderítő osztag által előretolt járőr, általában egy raj vagy egy páncéljármű
	<u>felderítő repülőgép</u> /közel-és távol-felderítő/ /close-and long-range reconnaissance plane/ : a felderítést végző repülőgép
	<u>felderítő osztag</u> /reconnaissance group/ : a felderítésre alkalmazott seregtest által, előnyomulási

- sávjába kiküldött osztag rendszerint páncélos járművekkel, lövegekkel megerősítve
- felfegyverezni /to arm/ : fegyverrel ellátni
- felfejlődni /deploy for action/ : menetalakulatból harcalakzatba áttérni, támadó alakzatot felvenni
- feljebbvaló /superior/ : minden rangban és rendfokozatban a másiknál idősebb katonai egyén
- felkoncolni /to massacre/ : 1. szuró vagy vágó szerszámmal megölni 2. karddal darabokra vágni
- felriasztani /to alarm/ : álmából, nyugalmából hirtelen felverni
- felső vezetés : lásd : vezetés
- felszerelni /to equip/ : minden szükségessel ellátni /to install/ : valamit valahol szabályszerűen felállítani, elkészíteni [pl. telefont felszerelni]
- felszerelés /equipment/ : minden amit a katona fegyverzetén felül a kincstártól kap /issue/
- felváltani /to relieve/ : őrt vagy csapatot kicserélni
- felvétel /photograph/ : 1. amit felvett valaki 2. fénykép
- felvételi állás /supplementary position/ : visszavonulás esetén a régi és az új védő állás között választott állás
- felvételezni /to draw/ : a kiosztóhelyen átvenni valamit
- felvételező hely /supply room/ : ahol felvételezni lehet
- felvonulás /troop movements towards the area of concentration/ : 1. csapat- és seregtestek mozgása a bevetés területe felé /review/ : 2. katonai alakulatok szabályos rendben történő elhaladása 3. bármilyen tömeg együttes elhaladása
- felvonulási terv /plan for troop movements or review/ : a felvonulás végrehajtására, előre elkészített terv
- felzárkózni /to close up/ : az előtte levőhöz közelebb menni
- fenékgyújtó /base fuze/ : a lövedék fenekében [hátsó végében] elhelyezett gyújtó
- fenyíteni /to reprimand/ : enyhén büntetni
- fenyítő hatalom /authority to reprimand/ : akinek joga van fenyítést alkalmazni
- fényjel /light signal/ : fény segítségével adott jelzés
- fényjelző készülék /signal lamp/ : amivel fényjeleket lehet adni
- fénykép felderítés /photographic reconnaissance/ : [légi] fényképezés útján végrehajtott felderítés
- fényszóró /searchlight/ : fényt sugárzó készülék
- fénysugár /beam/ : a fényszóró által kivetített fénycsík
- fészek /nest/ : a terepbe fészkelődött rajok, egyes tűzfegyverek védelmében
- feszítő zabla /bridle/ : a zabla külső vasa, amely a legkisebb mozdulatra hat a lóra
- figyelő /observer/ : katona, akit az ellenséges tevékenységnek, a saját tűzfegyvereink hatásosságának, vagy csak egy kijelölt terület szemmel tartá-

- sával bíztak meg
figyelőhely /observation position/ : ahol a figyelő megfigyeléseit végzi
figyelőkörlet /observation sector/ : az a terület amit a figyelőnek szemmel kell tartania
figyelőrés /view slit/ : rés amin keresztül figyelni lehet, pl. páncéljárművekből, erdőből stb.
finoman vett célgömb /fine sight/ : olyan célzás amikor a célgömbnek csak a teteje látszik a nézőkén
flottabázis /naval base/ : javítóműhelyekkel, utánpótló raktárakkal felszerelt haditengerészeti kikötő ahonnan az egyes egységek bevetésre indulnak
fogadalom /vow/ : ünnepélyes ígéret, kötelezettség vállalás
fogas ív /serrated arc/ : ív /félkör/ alakú, fogazott fém
fogaskerék /cog-wheel/ : erőátvitelre használt olyan kerék, amelynek külső kerületén fogak vannak
fogatolás /team/ : vontatás lóval
fogatolt vonat /horse-drawn train/ : országos járművekből álló /rendszerint csapat-/ vonat
fogda /cell, prison/ : ahova fegyelmi vétségért csukják a katonát
fojtó gáz /choking gas/ : színtelen, szagtalan gáz /rendszerint nitrogén/
folyózár /river obstacle/ : folyón telepített és a partról tűzzel védett aknazár ellenséges vízijárművek ellen
folyamőrség /river guard, river forces/ : a m.kir. honvédségben a "hadihajósok" elnevezése
fonálkereszt /reticle/ : célzóberendezésben elhelyezett kereszt-alakú mércek, amelyekkel a cél távolságát és nagyságát könnyebb meghatározni
forgótorony /revolving turret/ : erőd, páncéljármű tetejébe épített körbeforgatható kupola /páncél/
forgószárnyas repülőgép /helicopter/ : lásd : heli-kopter
fő /head/ : fej, általában létszámkimutatásnál "személy" szó helyett használatos
főcsapat /main body/ : egy harcászati egység zöme, az előosztatok, biztosító csapatok nélkül
főellenállási öv /main zone of resistance/ : a gyalogság fegyvereinek tűzrendszere, a szélességben és mélységben tagozott fészkek és támpontok
főellenállási vonal /main line of resistance/ : az ellenséghez legközelebb eső állásokat összekötő, képzelt vonal
főhadiszállás /headquarters/ : a hadrakelt sereg fővezérségének erre a célra berendezett állomáshelye
főhadnagy /First Lt./ : a második főtiszti rendfokozat
főőrs /picket/ : 1. a nyugvó csapat biztosítására alkalmazott egység /rendszerint század erejű/, ez állítja fel a tábori őrsöket 2. a főőrs készségben levő része /picket guard/

<u>főőrség</u> /main guard/ : szabályos őrség, amelynek feladata a számára kijelölt terület, épületek, személyek őrzése	<u>futólépés</u> /double time march/ : lassú, ütemes futás
<u>főparancsnok</u> /commander in chief/ : egy ország haderejének legfelsőbb parancsnoka	<u>függelem</u> /chain of command/ : az engedelmisség kötelezettsége, amellyel minden katona az előljárójának tartozik
<u>főtörzsőrmester</u> /Master Sgt/ : a sorrendben a harmadik altiszti rang	<u>fülelőkészülék</u> /sound locator/ : repülőgép közeledését jelző készülék
<u>frontharcos</u> /combat soldier/ : 1. aki az arcvonalon harcol 2. aki az arcvonalban harcolt	<u>fülelőőrs</u> /listening post/ : 1. ellenséges mozgást figyelő őrs 2. ellenséges repülőket figyelő /fülelőkészülékkel felszerelt/ őrs
<u>fővezérség</u> /general headquarters/ : a hadrakelt sereg legmagasabb parancsnoksága	<u>füstnélküli lőpor</u> /smokeless powder/ : olyan lőpor, amely füst nélkül ég el
<u>futóárok</u> /trench/ : állásokat és fészkeket összekötő árokhálózat	

G

<u>gáz</u> /gas/ : katonai vonatkozásban rendszerint harc-gáz	gázzal töltött gránát
<u>gázálarc</u> /gas mask/ : gáztámadás ellen védő, levegőt szűrő, arcra helyezhető készülék	<u>gázharc</u> /gas warfare/ : gázzal folytatott harc
<u>gázálarcbetét</u> /filter/ : gázálarc cserélhető része, amely a levegőt szűri	<u>gázkiképzés</u> /gas training/ : gáz használatára /gáz elleni védelemre/ történő oktatás
<u>gázbiztos</u> /gasproof/ : 1. ami gáztól mentes 2. gáz ellen biztos	<u>gázmentesítés</u> /decontamination/ : gáztól mentesítés, gáztól megtisztítás
<u>gázbomba</u> /gas bomb/ : gázzal töltött /repülő/ bomba	<u>gáz palack</u> /gas bottle/ : gáz tárolására használt fém-palack
<u>gázfelhő</u> /gas cloud/ : gáz és levegő keveréke	<u>gázrajataütés</u> /gas raid/ : hirtelen megkezdett, rövid, erőteljes gázlövés, gázvetés
<u>gázfertőtlenítő anyag</u> /decontaminating agent/ : gázanyag amit fertőtlenítésre használnak	<u>gázriadó</u> /gas alarm/ : ellenséges gáztámadás esetén elrendelt riadó
<u>gázgránát</u> /gas grenade/ :	<u>gáztámadás</u> /gas attack/ : gáz

alkalmazásával végrehajtott támadás
gáztiszt /gas officer/ : a gázvédelemmel megbízott tiszt
gázvédelem /gas defence/ : gáztámadás elleni védelmi berendezések összesége
gázvédő ruha /impregnated clothing/ : amelyen a gáz nem hatol keresztül
gázvető /gas projector/ : fegyver, amellyel a gázhaborút vivják
gázzal való fertőzés /contamination with gas [of an area]/ : területeknek helyenkénti, vagy teljes elárasztása gázzal
gázzal való lefogás /pinning down with a gas attack/ : az ellenség zavarása, nyugtalanítása gázzal
gázzal való leküzdés /destruction by gas/ : az ellenség megsemmisítése gázzal
gépágyú /automatic cannon/ : rendszerint 50 mm-nél nem nagyobb ürméretű löveg, amely egy tárban foglalt 5-10 lövedék egyszeri töltése után, önműködően lő, ürít és adagol. Légvédelemre és páncéljárművek ellen használatos
gépesített /motorized/ : gépvontatású, gépkocsin szállított, gépkocsizó
gépkocsi /motor vehicle/ : robbanómotorral ellátott jármű
személygépkocsi /motor car/ : 2-7 személy szállítására alkalmas gépkocsi
teher-gépkocsi /motor truck/ : teher szállításra alkalmas gépkocsi.
 Könnyű 1.5- 2.5; , közepes

2.5- 4 tonnás, nehéz 4 tonnán felül
gépkocsi oszlop /truck column/ : a gépkocsizó vonatcsapat /századnak megfelelő/ köteléke
gépkocsiszállítás /truck transport/ : szállítás gépkocsin /motor transport/
gépkocsizó /motorized/ : gépkocsin szállított
gépkocsizó gyalogság /motorized infantry/ : gépkocsin terepjáró gépkocsin mozgó gyalogság
gépkocsizó tüzérség /motorized artillery/ : gépkocsin szállított és gépkocsival vontatott tüzérség
géppisztoly /machine pistol/ : a puská ürméretével azonos, vagy annál kisebb ürméretű tűzgép, amely tárdobozos töltőberendezés segítségével, egyszeri betöltés után lő, ürít és ismétel. Aránylag kis súlya, könnyű kezelhetősége, nagy tűzhatása miatt a puskát kezdi háttérbe szorítani
géppuska /machine gun/ : a puská ürméretével azonos tűzgép, amely hevederes vagy tárdobozos töltőberendezés segítségével egyszeri töltés után lő, ürít és ismétel. Tűzgyorsasága percenként 500-1000 lövés
géppuska fészek /machine gun nest/ : a géppuska tüzelőállása, rendszerint földmunkával megerősítve
géppuskás raj, szakasz, század /machine gun squad, platoon, company/ : géppuskával felfegyverzett /a puskásszázadtól eltérő szervezésű/ egység
gépvontatású tüzérség /trac-

- tor or truck drawn artillery/ : vontató traktor segítségével mozgatott tüzérség
- golyó /bullet/ : könnyű tüzfegyverek lövedéke, (amit kilőnek)
- golyófogó /stopbutt/ : olyan berendezés, amely a golyókat felfogja
- golyószóró /BAR type light machine gun/ : szerkezetiileg a géppuskával azonos fegyver, de annál súlyban könnyebb és lövésszakilag nem alkalmas a géppuskával azonos feladatok ellátására. A harcban gyalog küzdő részek az első vonalból használják
- golyózápor /hail ^{storm} shower of bullets/ : az igen erős gyalogsági tűz
- gördülő anyag /rolling stock/ : aminek kereke van /általánosságban vasuti kocsikra mondják/
- grafikus lőtáblázat /range chart/ : tüzérségi segéd-eszköz, amely grafikon által mutatja a különböző robbanótöltet-szükségletet
- gránát /grenade/ : tüzérségi lövedék. Van légrobbanósos és becsapódásra robbanó gránát. Páncéljárművek és hajók ellen mint páncélgránát, élő célok ellen mint repeszgránát, légi célok ellen mint légvédelmi gránát használatos
- gránátszilánk /shell splinter : felrobbant gránát darabja
- gránáttölcsér /shell hole/ : gránát becsapódása következtében keletkezett tölcsér
- gránátvető /grenade thrower/ : könnyű gyalogsági harc-eszköz, amely kézigránát nagyságu lövedékeit 1000 1500 m távolságra lövi ki

GY

- gyakorlat /exercise/ : az elsajátított katonai tudás gyakorlása, használata a terepen
- gyakorló lőszer /practice ammunition/ : gyakorlaton használatos /nem éles/ lőszer, amelyben nincs lövedék
- gyakorlótér /drill ground, field/ : az a hely ahol gyakorlatokat tartanak
- gyakorló töltény /dummy cart ridge/ : a kisürméretű gyakorló lőszer
- gyalogezred : lásd : ezred
- gyaloghadosztály : lásd : hadosztály
- gyalogharc /fight on foot/ : gyalogszerrel vívott harc
- gyalogos /infantry-man/ : 1. gyalogsági katona, baka
2. gyalogjáró
- gyalogösvény /foot trail/ : keskeny út erdőn, mezőn keresztül, csak gyalogos számára. Ösvény.
- gyalogság /infantry/ : gyalogharcra kiképzett, legfontosabb fegyvernem.

Feladatai: a. az ellenség megsemmisítése, b. a terület elfoglalása, c. az elfoglalt terület tartós birtokban tartása
gyalogsgági ágyú /infantry cannon/ : kisürméretű /20-37 mm/ könnyű, gyalogságnál rendszeresített ágyú
gyalogsgági ásó /trenching tool/ : gyalogságnál rendszeresített, rövidnyelű ásó. Rendszerint a gyalogos katona egyéni felszereléséhez tartozik
gyalogsgági parancsnok /seregtest parancsnoksághoz beosztva/ /infantry commander/ : a seregtestparancsnokságnak közvetlenül alárendelt gyalogsági csapatok parancsnoka, rendszerint csoportparancsnoki feladatot lát el.
gyalogút /foot path/ : amelyen csak gyalogos járhat. Ösvény.
gyorscsapat /mobile troop/ : új fegyvernem, amely gyors mozgásra képesített csapatokból áll /gépkocsizó gyalogság, páncélos, lovas, gépesített tüzérség stb./ *rapid*
gyorstűz /quick fire/ : könnyű tüzfegyverekkel /önműködő fegyverekkel/ végrehajtott gyors tüzelés eredménye
gyorstüzelő ágyú /rapid fire cannon/ : oly berendezésű löveg, amelynek csőszervezete tüzelés közben fellépő gázok hatására hátrasiklik, majd helyretoló berendezés működésére visszatolódik
győzni /to conquer/ : 1. az ellenséget megadásra kényszeríteni, vagy megsemmisíteni. 2. valakit le-

gyűrní, erőt venni valakin
gyújtás /ignition/ : 1. a robbanószer lángralobbantása /a csappantvúval/ 2. a robbanómotoroknál a gyújtógyertya segítségével történő robbanás kiváltása
gyújtó /fuze/ : 1. mechanikus vagy elektromos szerkezet a lövedék, akna, vagy bomba robbantására /a kívánt időben/ 2. gyufa /match/
gyújtóbomba /incendiary bomb/ : tüzéréségi lövedék, vagy repülőbomba, amelynek robbantó hatása mellett gyújtó hatása is van
gyújtó elegy /detonator/ : olyan anyag vagy elektromos szerkezet, amely a robbanó töltetek robbantását idézi elő
gyújtó gyertya /spark plug/ : robbanómotoroknál alkalmazott és az összesűrített robbanóanyag robbantásához szükséges szikrát szolgáltató elektromos szerkezet
gyújtólövedék /incendiary projectile/ : olyan lőszer, amely rendszerint becsapódáskor tüzet okoz
gyújtópont /focus/ : tükrök, lencsék ama pontja, ahol a sugarak egyesülnek
gyújtót beállítani /to set the fuze/ : a lövedék, akna, vagy bomba robbantását előidéző gyújtót időzíteni /becsapódáskor, előtte, vagy utána robbantjon/.
gyújtózsínór /fuze cord/ : fekete lőporral bélelt gyapjuzsínór, műszaki csapatok robbantó felszereléséhez használatos
gyúlékony /inflammable/ : könnyen gyúlad

<p><u>gyutacs</u> /igniting charge/ : gyorsan, magas hőfokon égő gyújtókeverék, amely robbanóanyagok robbantását megkezdi</p>	<p><u>gyülekezőhely</u> /assembly area/ előre kijelölt terület, ahol a csapatoknak adott időben, vagy helyzetben gyülekezniök kell</p>
---	--

H

<p><u>háboru</u> /war/ : 1. fegyveres összeütközés népek, országok között 2. felzavart nyugalom</p> <p><u>hadapród</u> /cadet/ : tisztjelölt</p> <p><u>had</u> /arm, army/ : 1. katonák, harcosok összetartozó csoportja 2. nagy csoport katona 3. régiesen; harc, csata</p> <p><u>Hadak utja</u> /mythical name of the Milky Way/ : a tejút régies elnevezése. A monda szerint Csaba vezér ezen az úton jött le a székelyek segítségére. A csillagok, amelyekből áll a lovak patkóinak nyoma</p> <p><u>hadakozni</u> /to wage war/ : 1. háborút viselni 2. küzdeni, harcolni valaki ellen</p> <p><u>hadállás</u> /position/ : a sereg egyes részeinek felállítása az ellenség támadásaival szemben</p> <p><u>hadastyán</u> /veteran/ : kiszolgált, öreg katona</p> <p><u>hadászat</u> /strategy/ : a hadviselés tudománya</p> <p><u>hadászati felderítés</u> : lásd: felderítés</p> <p><u>hadászati vezetés</u> /strategical leadership/ : az a magasabb katonai vezetés, amely a csatákat előkészíti, irányítja és eredményeit kiaknázza</p> <p><u>hadbíró</u> /judge advocate/ : a</p>	<p>katonai igazságszolgáltatást ellátó tiszt</p> <p><u>hadbiztos</u> /quartermaster, and finance officer on the higher level/ : magasabb parancsnokságoknál az anyagi ellátás, élelmezés, pénzügyek és gazdaság közigazgatást vezető és ellenőrző tiszt</p> <p><u>haderő</u> /armed forces/ : a hadseregben, az egész katonaságban összegyűjtött erő</p> <p><u>hadi</u> /war-... adj./ : háborúval összefüggő</p> <p><u>hadiakadémia</u> /war college/ : a vezérkari tisztek iskolája</p> <p><u>hadiállapot</u> /state of war/ : államok közötti viszony, a hadüzenet után</p> <p><u>hadiállomány</u> /war strength/ : a háborús létszám</p> <p><u>hadiárva</u> /war orphan/ : a háborúban elesett katona árva</p> <p><u>hadicikk</u> /article of war/ : katonai törvény</p> <p><u>hadiflotta</u> /war fleet/ : hadihajóhad</p> <p><u>hadifogoly</u> /prisoner of war/ : a háborúban az ellenség hatalmába került katonai személy</p> <p><u>hadigondozás</u> /activity of the office of dependency benefits/ : a hadbavonultak családjairól és a háború áldozatairól való intézmény</p>
---	---

nyes, állami, gondoskodás
hadihajó /warship/ : katonai
rendeltetésű vízijármű,
tekintet nélkül arra,
hogy fel van-e fegyver-
ezve vagy sem
hadihajós /member of Hungari-
an River Forces/ : a ma-
gyar belvízi erők tagjai
hadihelyzet /strategic situ-
ation/ : a harc állása
/az ellenfelek helyzete/
hadihid /military bridge/ :
hadicélokra épült ideig-
lenes híd
hadiipar /war industry/ : a
hadviseléshez szükséges
anyagot előállító ipar
hadijáték /war game/ : 1.
térképen lejátszott had-
gyakorlat 2. nem katonai
alakulatok hadgyakorlata
/pl. cserkészeké/
hadijog /rules of war/ : a
nemzetközi jognak az a
része, amely a hadvise-
lést szabályozza
hadikárpótlás : lásd : jóvá-
tétel
hadikikötő /military port/ :
katonai célokat szolgáló
kikötő
hadikórház /military hospi-
tal/ : háború esetén fel-
állított katonai kórház
/rendszerint hátszágban
hadikölcsön /war loan/ :
hosszúlejáratú állami
kölcsön, amellyel a háború
költségeinek adókból és
egyéb bevételekből nem
fedezhető részét terem-
tik elő
hadikövet /parlementaire/ :
az ellenségeskedő felek
egyikétől a másikához
küldött személy, aki a
hadviselés megszünteté-
séről, vagy különös fel-
tételokról tárgyal
hadiláb-on állni vkivel /to

be at war with somebody/ :
ellenséges viszonyban van
valakivel. Átvitt értelem
ben: nem ért valamihez
hadilobogó /war ensign/ : a
haderő zászlaja
hadimilliomos /war profiteer/
hadiszállításon meggazda-
godott
hadinapló /war diary/ : a há-
borúban minden tisztre
kötelező naplóvezetés
hadinyereség /war profit/ :
vállalkozóknak és vállá-
latoknak a háború által
megnövekedett haszna. Ha-
diszállítók nyeresége
hadiözvegy /war widow/ : há-
borúban elesett katona
özvegye
hadipótdíj /war bonus/ : a
hadművelési területen
tartózkodó személyeknek
az alapfizetéséhez járu-
ló illetmény
hadirokkant /crippled in war/
aki háborúban veszítette
el fizikai, vagy szelle-
mi képességének egy ré-
szét
hadisarc /reparation/ : a jó-
vátétel, vagy hadikárpót-
lás régies fajtája
hadiszállító /persons or com-
pany, who /which/ sells
goods to the Army/ :
aki háborúban a hadsereg-
nek árút szállít, készít
haditanács /war council/ : a
hadviselő fél vezetőinek
tanácskozása a háború
viselésének lehetőségei-
ről
haditechnika /plan and strate-
gy/ : a hadviselés tech-
nikai és a hadsereg fel-
szerelési kérdéseivel
foglalkozó mérnöki tudo-
mány
haditengerészet /Navy/ : a
tengerrel rendelkező ál-

lamok tengeri hadereje
haditengerészeti egység /naval vessel/ : tengeri hadművelet megoldására alkalmas vízijármű. Pl. csatahajó, repülőgépanyahajó, cirkáló, torpedóromboló, gyorsnaszád, tengeralattjáró, aknarakó, aknaszedő hajók, különleges vízijárművek
haditerület /war zone/ : a hadműveleti terület és a háttország együttesen
hadititok /military secret/ : katonai titok, amit az ellenségnek nem szabad tudnia
haditörvényszék /court-martial/ : katonai ítélőbíróság, amely rendszerint egy tárgyalásvezetőből és három ülnökből áll
haditudomány /military science/ : a hadviselés tudományos elvei és azok alkalmazása a gyakorlatban
haditudósító /war correspondent/ : újságíró, aki a küzdő csapatokkal mozog és onnan küldi tudósításait
hadizsákmány /spoils of war/ : a hadműveletek alkalmával az ellenség fegyvereinek, felszerelésének, állami tulajdonainak lefoglalása és igénybevétele. Magántulajdonra nem terjed ki
hadjárat /campaign/ : 1. hadviselés, háború folytatása 2. az egy helyen végzett hadműveletek összessége
hadkiegészítés /replacement system/ : az a rendszer, amellyel az állam fegyveres haderejének személyi kiegészítését biztosítja
hadköteles : lásd : katonaköteles

hadmérnök /military engineer/ : katonai mérnök /tiszt/
hadművelet /operation/ : a csaták és ütközetek összessége a velük összefüggő ténykedésekkel /felderítés, biztosítás, összeköttetés, csapatmozgás/ együtt
hadműveleti anyagi szolgálat /operational supply service G-4/ : végzi az anyag utánpótlást
hadműveleti egység /operational unit/ : olyan seregtestek, amelyek önálló feladatok megoldására alkalmasak. Pl. hadosztály, dandár, stb.
hadműveleti terület /theatre of operations/ : a csapat és vonatkörlet együttesen
hadnagy /Second Lt./ : 1. leg-alacsonyabb tiszti rang 2. régen a csapat vezére
hadosztály /division/ : olyan hadműveleti egység, amely rendszerint három gyalogezredből, 9-12 útegből, lovas, kerékpáros, híradó utász és egyéb műszaki csapatokból áll /esetleg 2-3 dandár/
hadrakelni /to go to war/ : háborúba indulni
hadrakelt sereg /forces at war/ : a haderőnek az a része, amelyet a fővezérség rendelkezésére bocsátanak a hadműveletek céljára
hadrend /order of battle/ : a haderő parancsnoklási és szervezetszerű tagozását határozza meg. A fővezérség állapítja meg és csak az változtathat rajta
hadsegéd : lásd : szárnysegéd
hadsereg /army/ : 1. katonaság, a fegyveres erő összessége 2. több /2-4/hadtestből, közvetlen csapa-

tokból és seregvonathból,
hadászati feladatokra
összeállított kötelék
hadszintér /theatre of war/:
az a terület, ahol a had-
művelet, az ütközet folyik
hadtápszolgálat /rear echelon/:
a hadtápterületen végre-
hajtott utánpótlási, e-
gészségügyi, szállító,
biztosító és karhatalmi
szolgálat összesége
hadtápterület /rear echelon
area/: az a terület, a-
hol a küzdő haderő vona-
ta mozog és ahol a katc-
nai közigazgatást meg le-
het szervezni
hadtest /army corps/: több
/2-4/ esetleg különböző
hadműveleti egységekből
összeállított seregtest,
közvetlen csapatokkal és
seregvonattal
Hadúr /commander in chief,
War God/: 1. a magyar
hadsereg legfelsőbb veze-
tőjének volt elnevezése
/legfelsőbb hadúr/ 2. a
magyar irodalom romanti-
kus korában a magyarok
Istenének költői neve
hadügy /military affairs/:
a hadsereggel összefüggő
minden ügy
hadügyminisztérium : lásd :
honvédelmi minisztérium
hadüzenet /declaration of war/:
a háború megindításának
hivatalos bejelentése
hadvezér /commander/: a had-
sereg, vagy hadművelet
legfőbb parancsnoka
hadviselés /warfare/: háború
folytatása
hadviselt /veteran/: aki
résztvett a háborúban
hajóhad /fleet/: összetarto-
zó hadihajók csoportja; 2.
/flotta/, egy állam hadi-
hajó egységeinek össze-

sége
hajóraj /flotilla/: rendsze-
rint aknarakásra használt
kis hajócsoporth /egy akna-
rakó, 3-4 segédjárművel/
hajrá /let's go!/: buzdító,
lelkésítő felkiáltás
hallótávolság /hearing distan-
ce/: milyen messze hal-
lunk
halogató harc /holding action
hadászatban/: seregtestek
harca, hogy az ellenséget
a főhadszintértől távol-
tartsák, lekössék
harcászatban: célja az
időnyerés és az ellenség
megtévesztése
hangár /hangar/: nagy épít-
mény légi járművek táro-
lására
harácsolás /levy of a fine/:
térítés nélküli anyagbe-
szerzés a polgári lakos-
ságtól /rendszerint meg-
szállt területen/
harc /fight/: 1. küzdelem
2. veszekedés, viszály
mozgóharc /moving fight/:
amikor a küzdő csapatok
állandó mozgásban, helyvál-
toztatásban vannak
állásharc /static fight/:
amikor a küzdő csapatok
megmerevedett arcvonalon
harcolnak
harcalakzat /battle formation/:
a csapat elhelyezkedési
formája a harcban /csatár-
oszlop, csatárlánc/
harcálláspont /command post/:
a parancsnok tartózkodási
helye /parancsnokság/
harcban
harcászat /tactics/: elvek
és szabályok összesége,
amelyek szerint a csapato-
kat a harci feladat érde-
kében alkalmazni kell
harcászati egység /tactical
unit/: olyan kötelék, a-

mely harcban külön egységként alkalmazható
harcászati felderítés : lásd: felderítés
harcászati vezetés /tactical leadership/ : az az alsó katonai vezetés, amely az ütközeteket a csata céljára előkészíti, végrehajtja és kihasználja
harccselekmény /operation/ : a harc részei, mint a csata, ütközet, stb.
harccsoport /fighting group/ : a hadműveleti egységnek részei, amelyek küzdenek
harceljárás /battle procedure/ : az ember és anyag alkalmazásának módja harcban
harcelőrs /patrol/ : az ellenséggel szoros érintkezésben levő /állásharc, védelem, támadás után/ csapat biztosítását végzi
harcérintkezés /making fighting contact/ : az ellenséges erők érintkezése harccselekményekkel
harceszköz /tools of war/ : a harc megvívásához szükséges eszközök a tűzfegyvereken kívül, mint pl. harckocsi, vegyianyagok /gáz/ stb.
harcgáz /war gas/ : az ellenséget egy időre harcképtelenné tevő, esetleg halálát okozó vegyianyag. Van ingerlő, fojtó és hólyaghúzó harcgáz
harcgyakorlat /war game/ : a harc gyakorlása
harchelyzet /war situation/ : a küzdőfelek helyzete harc közben
harci erők /fighting forces/ : az egymással küzdő felek ereje
harci repülőgép /fighter plane/ : olyan repülőgép, amely

küzdelemre van építve és felfegyverezve, mint a vadászgép és bombázó
harckészültség /readiness for action/ : a harcra teljesen felkészült csapat helyzete /miután állásait is elfoglalta/
harckocsi /tank/ : 1. motoros páncélozott, hernyótalpas jármű. Felszerelése 1-2 löveg, több géppuska, esetleg lángszóró vagy sorozatvető. Lehet 2-5 t. kis, 5-10 t. könnyű, 10-16 t. közepes, 16-35 t. nagy, 35 t. felül nagy.
 /war chariot/ : 2. az ókorban lovakkal vontatott kétkerekű, hadijármű egy hajtóval és egy harccsal
harcikiképzés /battle training/ : harcra való kiképzés
harckocsiakadály /anti-tank obstacle/ : harckocsik előrehaladását gátló természetes vagy mesterségesen telepített akadály /mély árok, beton, cövek/
harckocsielhárító ágyú : lásd páncéltörő ágyú
harconkívül helyezni /to put out of action/ : a harcból kivonni
harcsáv /unit sector of a front/ : egy egység számára kijelölt területrész, amelyen harcolnia kell
harcszerű /warlike/ : olyan gyakorlat, amelyet úgy kell végrehajtani mintha valóban harcban volnánk
harcszerű lövészet /combat firing/ : olyan lögyakorlat amelyen a cél és a lövész egyaránt úgy viselkedik, mint a háborúban

<u>harcterület</u> /fighting zone/ : az a terület, amely az ellenség tevékenységének ki van téve	<u>hátsó védőállás</u> /rear defense line/ : az első védőállás mögött épített /tervszerűbb/ állás
<u>harctér</u> /battlefield/ : ahol a harc folyik	<u>hegycsúcs</u> /mountain peak/ : a hegy legmagasabb pontja
<u>háromszögelés</u> /triangulation/ : a terep /föld/ felmérése háromszögekben	<u>hegyes</u> /mountainous/ : terep hegyekkel
<u>hasznos teher</u> /useful load, pay load/ : amennyit egy jármű szállítani tud	<u>hegyhát</u> /mountain ridge/ : a hegy gerince
<u>határerődítés</u> /frontier fortification/ : egy ország határán telepített erődítés	<u>hegyi tüzérség</u> /mountain artillery/ : hegyi harcokra felszerelt és kiképzett tüzérség
<u>határőrség</u> /frontier guard/ : fegyveres alakulat feladata az ország határainak őrzése, békében	<u>helikopter</u> /helicopter/ : olyan repülőgép, amely függőlegesen tud fel- és leszállni, körbenforgó szárnyfelületei segítségével
<u>határzár</u> /frontier closing/ : a békebeli határforgalom megszüntetése, a határ lezárása	<u>helyesbítő</u> /corrector/ : a lövedék gyújtóján levő szerkezet, amellyel a robbanás idejét meg lehet változtatni /időzíteni/
<u>hátasló</u> /saddle horse/ : amin lovagolni lehet	<u>helyőrség</u> /garrison/ : olyan földrajzi hely, város, ahol katonai alakulatok tartózkodnak /állandóan/
<u>hatásos lőtávolság</u> /effective range/ : az a távolság, amelyen belül egy tüzfegyver hatásosan tud tüzelni	<u>helyőrségi szolgálat</u> /garrison service/ : a helyőrség parancsnokságán /állomásparancsnokságon/ teljesített szolgálat
<u>hátbőrönd</u> : lásd : <u>borju</u>	<u>helység-harc</u> /street fighting/ : városban, faluban, házak közt vívott harc
<u>hátország</u> /hinterland/ : a hadműveleti terület mögött levő rész	<u>helyzet</u> /situation/ : harcászati, vagy hadászati helyzet
<u>hatósugár</u> /radius of action/ : az a távolság, ameddig egy fegyver vagy harceszköz hatni képes	<u>helyzetmegítélés</u> /estimate of the situation/ : az ellenség és saját csapataink helyzetének, valamint az ellenség szándékainak ismertetése a rendelkezésre álló adatok alapján
<u>hátrametszés</u> /resection/ : saját helyzet meghatározása, ismert támpontok segítségével	<u>henger</u> /cylinder/ : 1. robbanómotoralkatrész, hengeralku űr, amelyben a robbanóanyag lángralobban
<u>hátrasiklás</u> /recoil/ : a tüzfegyvernek, vagy annak csőrésznének hátramoszgása a tüzelés következtében	
<u>hátrasiklást fékező berendezés</u> /recoil brake/ : oly műszaki berendezés, fék, amely a cső hátrasiklását akadályozza	

- és az erőt kifejti 2.
minden hengeralku test
hernyólánc/talp//caterpillar
track/ : kerekeket össze-
kötő lácszerkezet, amely
lehetővé teszi a jármű
mozgását egyenetlen tala-
jon, terepen, is
hernyótalpas vontató /cater-
pillar tractor/ : hernyó-
talppal ellátott vontató
heveder /belt/ : széles, erős
kenderszalag, amit lovak
málházására, géppuska
töltények elhelyezésére
és egyéb célra használnak
hézag /breach/ : a csapatok
összefüggő láncában tá-
madt rés
hézaglövés /lane firing/ :
saját csapataink egysé-
gei között /hátsó lépcső-
ből/ történő tüzelés
hidász /bridge engineer/ :
a műszaki csapatoknak a
hidépítésre szakképzett
része
hídfe /bridgehead/ : folyón
történt átkelés után
biztosított terület
szűkebb hídfe, az a terü-
let, amelynek elérésével
az átkelési helyet közvet-
lenül biztosíthatjuk az
ellenség gyalogsági ne-
héz fegyverei ellen
tágabb hídfe, az a terü-
let, amelynek elérésével
minden erőnkötő támadáskor
csoportosíthatjuk a tul-
só parton. A tágabb híd-
fe már ellenséges tüzér-
ségi tűz ellen is bizto-
sítja az átkelési helyet
hídjárom /bridge span/ : a
híd alapépítményének ré-
sze
hidoszlop /bridge construct-
ion unit/ : a hidászcsa-
patok alapköteléke /gya-
logszázad/
- hídpillér /pillar/ : a meder-
be épített építmény, a
hídszerkezet alátámasztá-
sára
hídpálya /roadway/ : a hidnak
az a része amin közleke-
dünk
hídverés /bridge building/ :
hidépítés
hír /information/ : 1. érte-
sítés, üzenet 2. a híradó
csapatok általánosan hasz-
nált megjelölése és rövi-
dítése
híradó csapat /communication
troops, signal corps/ :
1. a fegyvernemek egyike,
közvetlenül a vezetés cél-
ját szolgálja 2. hírend-
szert telepít, üzemben
tart
híradó eszköz /means of com-
munication/ : olyan esz-
közök, amelyekkel a hírt
továbbítani lehet. Van
vezetékes /telefon/ és
vezeték nélküli /rádió/
híradóeszköz
híradó parancsnok /signal
corps commander/ : a ve-
zérkari főnök alárendelt-
je, akinek utasítása sze-
rint megszervezi és veze-
ti a híradást
hírhálózat /intelligence net/ :
a kémek hálózata, akik a
híreket szolgáltatják
hírközpont /állomás/ /message
center/ : 1. hírközlíté-
ző központ, parancsnokságnál
telepítve 2. /intelligen-
ce center/ : ahol a beér-
kezett kémjelentéseket
feldolgozzák
hírendszert /intelligence sys-
tem/ : a vezetékes és ve-
zeték nélküli híradó esz-
közöket összefogó egysé-
ges rendszer/ communica-
tion system/
hírszerző szolgálat /intelli-

- gence service/ : kémszolgálat
- hírvivő /dispatch runner/ : aki a hírt viszi
- hivatásos /professional/ : aki a [katonai] pályát ölethivatásul választotta
- hívójel /call signal/ : híradó eszközökön leadott jel egy másik állomással való érintkezés felvétele céljából
- hólánc /tire chains/ : a gépjárművek kerekeire helyezett láncoszorú, amely a hóban a kerék megkapaszkodását segíti
- holt teher /tare/ : nem hasznos teher [a szállító eszköz önsúlya]
- hon /home land/ : haza [pl. Magyarország]
- honvéd /soldier/ : a magyar hadsereg tagja, /private/ rendfokozat nélküli katoná, /military/ : katonai
- Honvédelmi Bizottmány /Home Defense Committee/ : 6 majd 12 tagú, 1848-49-ben függetlenségi kormány-szerv, majd Magyarország legfőbb kormányzótestülete. Elnöke Kossuth volt.
- Honvédelmi Minisztérium /Department of National Defence/ : a honvédelmi [katonai] ügyekkel foglalkozó kormányzati szerv
- Honvéd Kossuth Akadémia /Hungarian Military Academy/ : a Honvédség tiszt-és tiszthelyettesképző intézete Budapesten
- Honvéd Petőfi Akadémia /Hungarian Political Officer Academy/ : nevelőtiszt-képző iskola Budapesten, politikai irányelvek és tanítások továbbterjesztésére
- Honvédség /Army/ : a magyar hadsereg elnevezése 1848 óta
- hordágy /litter/ : betegszállításra alkalmas szerkezet
- hordtávolság /range/ : ameddig a tűzfegyver lőni képes
- horony /groove/ : mélyedés, vont puskacsőben [a lövedéket forgató berendezésben] a mélyedékes rész
- hosszantozás /enfilade/ : folyamatos tüzelés egy védelmivonal, oszlop, vagy vonalalakú ellenséges csapatára
- hosszúsági eltérés /variation of longitude/ : a tűzgéptől távolodó, illetve közeledő eltérése a célpontnak
- hosszúsági szórás /longitudinal dispersion/ : a tűzfegyvertől távolodó, tehát a lövés irányában történő szórás
- hőlégsugár motor /jet engine/ : repülőgép-hajtómű. A motorban kompresszor sűríti a levegőt, amelyben benzint égetnek, az égéstermékek gázturbinát működtetnek a kiáramló égéstermékek visszalökőereje hajtja a repülőgépet
- hős /hero/ : aki életét másokért áldozta
- hősihalált halni /to die a heroic death/ : harcban elesni
- hőstett /heroic deed/ : nagy elszántsággal végrehajtott, kiemelkedő harccselekedet
- huszár /hussar/ : könnyűfegyverzetű magyar lovaskatona

hűtőköpeny /cooling jacket/
tűzfegyverek csövét bo-
ritó és az átmelegedett
csőtől az emberi kezét
védő burok

hüvely /case, shell/ : 1.
tölténynek része, amely
ben a robbanóanyag és a
löved van elhelyezve
2. mindenféle üreges
tartó, mint kardhüvely,
szuronyhüvely stb.

hüvelyrepedés /the splitting
of a cartridge, split
cartridge/ : a töltényhü-
velyen keletkezett repe-
dés /rendszerint gyári
hiba/

I

időjelző állomás /meteorolo-
gical observatory/ :
a légierők időjelző szol-
gálatának szerve, amely
az időjárási viszonyokat
a repülés szempontjából
vizsgálja, kiértékeli
és közli

időjelző szolgálat /meteo-
rological service/ : a
légierők számára figye-
li az időjárási viszo-
nyokat állomásai útján
és az eredményeket a
repülés céljaira értéke-
síti

időzített gyújtás /time fus-
ing/ : amikor a gyújtó
úgy van beállítva, hogy
nem becsapódáskor, ha-
nem előtte, vagy utána
robban

időzített gyújtó /time fuse/
az olyan gyújtó, amely
az időzített gyújtást
előidézi

íj /bow/ : hajlitott fa, a-
melynek két végét húr
köti össze. A puskaapor
felfedezéséig igen fon-
tos fegyver volt

iktatókönyv /register/ :

könyv, amelyben a beérke-
ző és kimenő leveleket,
iratokat tartják nyilván
induló /march/ : menetelést,
felvonulást kísérő, élénk
ének, vagy zenemű

indulóirány /line of depart-
ure/ : a lövedék távoló-
dásának iránya, amikor a
tűzfegyver csövét elhagy-
ja

indulószög /angle of depart-
ure/ : a lövedék röppályá-
ja és a vízszintes kö-
zötti szög, a tűzfegyver
csőtorkolatánál

ingaforgalom /relay traffic/
két pont között mozgó,
járművekkel létrehozott,
folyamatos forgalom

internálás /internment/ :
kivételes intézkedés, a-
mellyel a közbiztonságra
veszélyes személyeket bi-
zonyos területről ki le-
het tiltani, rendőri fe-
lügyelet alá lehet helyez-
ni, vagy internáló tábor
ba zárni

internáló tábor /detention
camp/ : zárt terület,
amelyben átmeneti időre

- tartanak őrizetben bírói-
lag még el nem ítélt sze-
mélyeket
- intézet /institute/ : szolgál-
lati ág szerve, amely in-
tézetszerű szervezéssel
látja el feladatát
- intézkedés /disposition/ :
olyan parancs, amely sza-
bályozza és összhangba
hozza az alárendelt egy-
ségek ténykedéseit
- iránycsapat /spearhead/ : sok
csapatnak szűk területen
való alkalmazása esetén
a mozgás összhangjának
biztosítására megjelölt
csapat. Támadás közben
a leginkább előrejutott
csapat
- iránylehallgató /sound loca-
tor/ : lásd : fülelőkészü-
lék
- irányozni /to point/ : irányí-
tani
- iránypont /reference point/ :
a terepen világosan kive-
hető pont, amelyhez viszo-
nyítva számunkra fontos
pontokat, vagy irányokat
megjelölhetünk
- irányzási hiba /error of di-
rection/ : a tűzfegyver
irányzásában elkövetett
hiba
- irányzék /sight/ : tűzfegyve-
rek célzókészüléke
- irányzékmagasság /sight eleva-
tion/ : az irányzéktolóka
függőleges magassága
- irányzékot beállítani /to set
the sight/ : az irányzé-
kot célzásra kész álla-
potba helyezni
- irányzéktolóka /elevation
sight/ : a könnyű tűz-
fegyvereken, a távolsá-
got jelző skálán mozgát-
ható tolóka
- irányzó /gun pointer/ : tüzér-
sőgnél az a katona, aki
a löveget, vagy annak
csövét a szükséges irány-
ba helyezi
- irányzó ülés /sighting seat/ :
amelyben az irányzó ül
- irodai szolgálat /office work/ :
irodában teljesített szol-
gálat
- iskolahajó /training ship/ :
amelyen a tengerészek gya-
korlatoznak
- iskolarepülőgép /training
plane/ : amelyen repülni
tanulnak
- iskolalövés /demonstration
fire/ : bemutató lövés,
amellyel kapcsolatban a
tűzfegyver használatát és
ballisztikát tanítanak
- ismertetőjel /recognition mark-
ing/ : jel, amely megkü-
lönböztet az ellenségtől
- ismétlőpisztoly /automatic
pistol/ : önműködő pisz-
toly, amely magától tölt
az első lövés után
- istállóőrség /stable guard/ :
őrség, amely a lovak gond-
ját viseli és az istálló-
rendet fenntartja
- istráng /traces/ : hámkötél
a lovon, amivel a lovat
irányítják

J

járőr /patrol/ : különleges feladattal /felderítés, biztosítás/ megbízott, néhány emberből álló fegyveres csapat

jégtörő /icebreaker/ : hajó, amelynek feladata a befagyott vízfelület megtörése

jelentés /report/ : az alárendelt közlése a feljebbvalónak

jelentésgyűjtőállomás /reporting station, center/ : a jelentések összegyűjtését végzi

jelentésközzvetítő állomás /report-forwarding center/ : a jelentések gyors továbbítása végett útgócponatokon telepített szerv

jelentkezés /reporting/ : feljebbvalónál történő személyes megjelenés, vagy híradóeszköz útján annak közlése, hogy hol van

jelentő futó /dispatch runner/ : aki a jelentést személyesen viszi /gyalog, vagy járművön/

jelentő-kutya /messenger dog/ : jelentést vivő kutya

jelentő-lovas /dispatch rider/ : jelentést vivő lovas

jelentő szolgálat /message service/ : a folyamatos jelentéstétel megszervezése

jelentőtömb /message pad/ : papírtömb /előnyomtatott/, amelyre a jelentéseket írják

jelhang /password/ : lásd: jelszó

jellel való vezénylés /command by signals/ : nem élőszóval, hanem kar, kard, fény, vagy más eszközzel adni parancsot

jelmagyarázat /legend/ : térképen, kimutatásban, más írásműben használt jelek magyarázata

jelszó /password/ : 24 óránként változó szó, amelynek megkérdezése által az őrség meg tudja állapítani, hogy a közeledő személy a csapathoz tartozik-e vagy sem

jóvátétel /reparation/ : az az összeg, amelyet a háborúban legyőzött fél a győztesnek okozott károkért fizetni tartozik /anyagban, vagy pénzben/

K

kamó /kampó/ /hook/ : hajli-

tott végű szeg

kantár /bridle/ : zabolával ellátott fékezőszíj, amelyet a lovak fejére tesznek, ha befogják, vagy lovagolnak rajta, vagy vezetik /kantárszáron/

kantin /snack bar, P.X./ : laktanyában, katonai táborokban telepített vendéglő, italon és ételen felül a legszükségesebb közszükségleti cikkeket árusítja

kapca /footing/ : 1. harisnya helyett használt négyszögletes vászondarabka 2. lóbetegség /splay foot/

kapcsolótábla /switchboard/ : több villanyerőre működő készülék központi irányító szerkezete /telefonközpont, villanykapcsolóközpont, stb./

kapocs tartalék /linking unit/ : védelemben a zászlóalj által a jobboldali szomszéddal való érintkezés biztosítására kiküldött /legfeljebb szakasz nagyságú/ erő

karabély /carbine/ : rövidcsövű puska, mit rendszerint háton, keresztbevetve viselnek

karba helyezés /repairing/ : üzembe helyezés, rendbe-szedés

karbantartás /maintenance/ : használatban levő szerkezet, gép, anyag ápolása, javítása

kard /sabre, sword/ : vágó és szűrő fegyver, ma már csak a fegyveres erőhöz tartozás jelképe

kardbojt /sabre-knot/ : a kard markolatára kötött szíj, (amely régen a csuklóra erősítést szolgáltatta),

végére erősített, csomóba kötött fonál

kardhüvely /sheath, scabbard/ : amiben a kardot tartják, rejtik

kardmarkolat /hilt/ : ahol a kardot fogják

kardpenge /blade/ : amit harcra /vágásra/ használnak

karpaszomány /chevron/ : katonán viselt megkülönböztető jelzés, csík

kaszárnya : lásd : laktanya

katona /soldier/ : a hadseregben szolgálatot teljesítő egyén. A hadsereg tagja

katonaállományú /combatant/ : a nem tisztviselői állomány-főcsoportba tartozó

katonai /military/ : katonákra, katonaságra vonatkozó

katonai attasé /military attaché/ : követségekhez beosztott katonai szakértő, aki közvetlenül a hadügyminiszternek van alárendelve

katonai büntetőkönyv /military penal code, Articles of War/ : katonai törvénykönyv, a katonai büntetőjog rendszeres összefoglalása /1930. II. tc./

katonai igazságszolgáltatás /military justice/ : a katonai törvényszékek által gyakorolt jogszolgáltatás azaz a katonai jogrendet sértők elleni megtorlás

katonai közigazgatás /army administration/ : katonai kéz által irányított közigazgatás /rendszerint megszállt területen/

katonai nyelv /soldier's slang/ : a katonai életben szokássá vált szavak és kifejezések összesége

katonai szolgálat /military service/ : katonaként

végzett szolgálat	<u>kerékpáros alakulat</u> /bicycle unit/ : kerékpáron mozgó gyalogság. Gyorscsapatokhoz számítják és alkalmi feladatokra használják
<u>katonaköteles</u> /liable for military service/ : aki katonai szolgálatra kötelezett	<u>keresztmetszet</u> /cross section/ : egy egyenes síkban átmetszett tárgy belső képe
<u>katonamérték</u> /minimum height for military service/ : a besorozáshoz szükséges embermagasság	<u>keresztűz</u> /cross fire/ : két vagy több oldalról jövő tűz
<u>katonaorvos</u> /army doctor/ : a honvéd orvosok állományába tartozó személy	<u>keretantenna</u> /frame aerial/ : keretalakú antenna
<u>katonás</u> /soldierly manner/ : 1. katonaságnál kötelező 2. merev, pontos, feszes	<u>kerékpáros</u> /bicyclist/ : 1. aki kerékpározik 2. fegyvernem a gyalogság egyik fajtája, amely kerékpárja miatt a gyorscsapatokhoz sorol
<u>katonaság</u> /army, as a class/ : 1. a hadsereg összesége 2. katonai szolgálat	<u>kerület</u> /honvédkerület/ /army area/ : 1. katonai közigazgatási területi egység rendszerint egy hadtest területe [békében] 2. a hadbavonult hadtest hatósági területe
<u>katonásdi</u> /playing soldier/ : katonás játék	<u>kerületi parancsnokság</u> /area command/ : a hadbavonult hadtestparancsnokság helyét elfoglaló katonai szerv
<u>katonaszökevény</u> /deserter/ : aki katonai szolgálatból, vagy szolgálatból megszökik	<u>késleltető gyújtó</u> /delay fuse/ : amely a lövedék robbanását a becsapódás után idézi elő
<u>katonatiszt</u> /army officer/ : a hadsereg tiszti rangban levő tagja	<u>készenlétbe helyezni</u> /to put in readiness/ : a csapatot csoportosítani a támadás egységes megindítása céljából
<u>katonaviselt</u> /veteran/ : aki katona volt	<u>készenléti hely</u> /position of readiness/ : az a hely, ahol a csapat az egységes támadásra gyülekezik
<u>kellálladék</u> /table of organization and equipment/ : az előírásnak megfelelő mennyiség /ember, anyag/	<u>kétfedelű repülőgép</u> /biplane/ : két egymás felett elhelyezett szárnyal ellátott repülőgép
<u>kém</u> /spy/ : az ellenség titkait kutató személy	<u>kezelőlegénység</u> /crew/ : légénységi állományu egyénekből alakított csoport egy tűzfegyver, vagy gép
<u>kémelhárító szolgálat</u> /counter intelligence service/ : lásd : <u>hírszerzőszolgálat</u>	
<u>kengyel</u> /stirrup/ : a nyereg-ről lelógó két talp, ami-be a lovas a lábát teszi	
<u>kenőanyag</u> /lubricating material/ : gépek kenésére alkalmas anyag [olaj, zsír]	
<u>kényszerleszállás</u> /forced landing/ : repülőgépnek a tervezett leszállás előtti leszállása géphiba, ellenséges beavatkozás, vagy más erőszak következtében	

kezelésére
kézifegyver /small arms/ : a-
 mellyel kézből is lehet
 tüzelni
kézigránát /hand grenade/ :
 a gyalog harcoló katona
 harceszköze, légnyomás
 vagy repeszhatású, robba-
 nóanyaggal ellátott fém-
 test, amit kézzel dobnak
 az ellenség felé
kierőszakolni /to force/ :
 kikényszeríteni, erőszak
 révén elérni
kiértékelni /to evaluate/ :
 a lényegét, vagy azt ami-
 re kíváncsiak vagyunk
 kielemezni [pl. jelenté-
 sekből]
kikötő /port/ : vizijárművek
 be-és kirakására kiépi-
 tett partrész [ujabban
 légi vonatkozásban is
 használatos]
kikötőgát /pier/ : amihez a
 hajót kötik, ha partot ér
kikülöníteni /to separate/ :
 a csapat zömétől távol-
 eső feladatra használni
kimaradás /to be on pass over
 night, class A pass/ :
 távollét a laktanyától
 takarodó és ébresztő kö-
 zötti időben
kimenő /to be on pass with a
 special pass/ : távollét
 a laktanyától parancski-
 hirdetés és takarodó kö-
 zötti időben
kimenő ruha /class "A" uni-
 form/ : a laktanyán kívül
 /városban/ előírt egyen-
 ruha
kisegítő cél /auxiliary aim-
 ing point/ : látható pont
 amelynek a valóságos cél-
 ponthoz való viszonyát
 ismerjük
kiselejtezni /to reject/ : vá-
 logatni és a nem megfele-
 lőt kidobni

kiserőd /bunker/ : kisebb vas
 beton építmény, amely
 rendszerint két tűzfegy-
 ver, a szükséges kezelők
 és lőszer befogadására
 alkalmas
kisérő fegyver /attached wea-
 pons/ : egy-egy fegyver-
 nemhez szervezetszerűen
 nem tartozó, hanem csak
 egyes feladat ellátására
 /kölcson/ vezényelt fegyver
kisérő hajó /escort/ : keres-
 kedelmi, vagy csapatszál-
 lító hajó védelmét ellátó
 haditengerészeti egység
kisérő tüzérség /attached ar-
 tillery/ : ideiglenesen
 a gyalogsághoz /lovasság-
 hoz/ vezényelt és a gya-
 logsági parancsnokságnak
 alárendelt tüzérségi kö-
 telék /maximum osztály
 erejű/
kiürítés /evacuation/ : egy
 területről a polgári la-
 kosság, /esetleg/ anyag
 kitelepítése
kivető /ejector/ : tűzfegyver
 alkatrész, amely tüze-
 lés után az üres hüvelyt
 kidobja
kórházvonat /hospital train/ :
 betegszállításra és ki-
 sebb műtétekre berende-
 zett és felszerelt vonat
kormányozható léghajó /diri-
 gible airship/ : olyan
 léghajó, amely megfelelő
 kormány szerkezettel /re-
 pülőgép motorral/ van
 felszerelve
korvettkapitány /corvette com-
 mander/ : a korvett /a
 gyors ágyúnaszád/ kapi-
 tánya
Kossuth Akadémia : lásd : Hon-
 véd Kossuth Akadémia
ködanyag /smoke agent/ : kémi-
 ai anyag, amely a lá-

- tást akadályozó ködöt tud fejleszteni
ködösíteni /to project smoke/ : köd fejlesztésével a látást akadályozni
ködösítő készülék /smoke generator/ : ködöt fejlesztő szerkezet
ködösítő lövés /smoke bomb/ : olyan lövedék használata, amely becsapódás után ködöt fejleszt
kötelező katonai szolgálat : lásd : általános védkötelezettség
könnyfakasztó /lacrimator/ : kémiai anyag, amely a szemet támadja meg és könnyeket fakaszt, kellemetlen csípős érzést vált ki
könnyű harckocsi /light tank/ : 5-16 tonna közötti súlyú harckocsi. Az 5 tonnánál kisebb harckocsit "kis" harckocsinak nevezzük. Lásd : harckocsi
könnyű ügetés /slow trotting/ : amikor a ló könnyedén ügetve halad
köpeny /coat/ : katona "nagy" kabát
köpenyszíj /coat strap/ : a köpeny koszorúbahajtásakor használt rövid szíj
körcélgömb /front sight/ : köralakú célgömb
körlet /area/ : terület, valamivel szomszédos, valaméhez tartozó területrész
kötélék /unit/ : 1. összetartozó csapatrész, egység /rope/ : 2. amivel összekötnek valamit /lánc, kötél/
kötőfék /halter/ : a ló fejére való fék, rendszeren kötélből készült
kötött léggömb /captive balloon/ : amely a földhöz van kötve, fel- és leereszthető
közeg /functionary/ : hivatalos személy, valamivel megbízott személy
közelbiztosítás /perimeter security/ : közeli területen végrehajtott biztosítás
közelfelderítés /tactical reconnaissance/ : közeli területen végrehajtott felderítés /harcászati felderítés/
közelharc /fighting at close quarters/ : a kézigránát-dobó távolságon belül vívott harc
közelharceszkezköz /close quarters weapon/ : közelharcban eredményesen használható harceszkezköz
közép /middle/ : valaminek a közepe
közétkezés /fare/ : közös étkezés
közlegény /Private/ : a rendfokozat nélküli katona
közvetett tűz /indirect fire/ : tüzelés nem látható célra
közvetlen cél /open target/ : látható cél
közvetlen lövés /direct fire/ : látható célra lövés
közvetlenül irányozni /to aim directly/ : a tűzfegyvert közvetlenül a célra irányozni /kisegitő cél nélkül/
közvetlenül löni /to fire directly/ : a látható célra löni
kulacs /canteen/ : a személyi felszerelés része, víztartó fémből
kukoricagránát /pineapple handgrenade/ : a kézigránát egyik fajtája, amelynek a fémfala bordás
küldönc /orderly/ : 1. személyi szolgálatot telje-

sitő rendfokozat nélküli
katona /pl. tiszti-kül-
dönc/ 2. rövid távolság-
ra /egy parancsnokság
területén belül/ hasz-
nált hirvivő
külső erőd /outworks/ : egy
erődrendszernek az ellen-
séghez közelebb eső egy-
sége

kürt /bugle/ : fuvóhangszer
kürtös /bugler/ : 1. a csapat
kürttel felszerelt tagja
2. kürtöt fuvó zenész
küzdő egység /fighting group/
az alsó vezetés keretében
már alkalmazott egység

L

ladik /flat bottom boat/ :
csónak /laposfenekű/
lafetta : lásd : ágyútalp
lajstrom /list/ : jegyzék,
lista
laktanya /barracks/ : 1. kato-
naság lakóhelyéül szol-
gáló épület 2. egy vagy
több katonai épületet
magába foglaló /rendsze-
rint zárt / terület
3. nagy, egyszerű bérház
laktanyafogság /restriction/ :
fegyelmi fenytés, amely-
nek alapján a katona nem
hagyhatja el a laktanya
területét
lapos röppálya : lásd : röppá-
lya
latrina /latrine/ : szabadban
épített, ideiglenes ár-
nyékszék /WC/
láncajtás /chain drive/ :
láncáttétellel hajtott
gépezet
lángszóró /flame thrower/ :
magas hőfokon égő, lán-
goló anyagot /olajat/
szóró készülék
látjel /visual signal/ : lát-
ható jel
látószög /angle of vision,
visible sector/ : az a

terület, amit egy pontról
/megfigyelő/ látni
látótávolság /visibility/ :
amilyen messze látni le-
het
látrajz /panoramic sketch/ :
az egy pontról látható
táj vázlatos rajza
ledobó jelentés /message to
be dropped/ : repülőgép-
ről ledobandó jelentés
lefegyverezni /to disarm/ :
valakitől fegyvereit el-
venni
légcsavar /propeller/ : repü-
lőgép alkatrésze, amely
az előremozgást végzi
légellenállás /air resistance/
a levegőnek a mozgó tárgy-
ra kifejtett ellenállása
legénység /enlisted men/ :
a nemtiszti rendfokozatú
katonák /összesége/
léggömb /balloon/ : nagy fel-
hajtóerejű könnyű gázzal
töltött burok, alája kö-
tött gondolával
léggömb-figyelő /balloon ob-
server/ : aki a léggömb
gondolájából végzi megfi-
gyeléseit
léghajó /airship/ : kormányoz-
ható, motorral és kormány

- nyal ellátott, könnyű
gázzal telített légjár-
mű
- légűtés /aircooling/ : le-
vegővel való hűtés
- légi cél /air target/ : a
levegőben levő cél /el-
lentétben a földi cél-
lal/
- légierő /air force/ : a véd-
erő önálló része, amely
magában foglalja az ösz-
szes repülőerőket és né-
mely országban a légvé-
delmet is
- légierők parancsnoka /sereg
testek kötelékében/
/commander of the air
forces/ : a seregtest
parancsnok, szakközege
a légi csapatok alkal-
mazása tekintetében
- légi felderítés /air recon-
naissance/ : repülőgéppel,
léggömbbel vagy más
légjárművel végrehajtott
felderítés
- légi fénykép /aerial photo/ :
a levegőből készített
fénykép
- légi fölény /air superiori-
ty/ : ha az egyik fél
légierője általában,
vagy csak bizonyos i-
rányban, vagy csak kor-
látozott időre sokkal
nagyobb, mint a másiké
- légi gátlás /active air def-
ense by fighter aircraft/
az ellenség légitevékeny-
ségének megbénítása lé-
gierővel
- légi harc /aerial combat,
dog fight/ : repülőgé-
pek egymás ellen vívott
harca
- légi súly /air power concent-
ration/ : a légierőnek
meghatározott időszakban
és aránylag szűk működé-
si térben történő beveté-
- se
- légi szállítás /air transport/
repülőgépen való szállítás
- légi riadó /air raid alarm/ :
ellenséges légierők köze-
ledésekor elrendelt biz-
tonsági intézkedés
- légitámadás /aerial attack/ :
a levegőből /repülőgépről/
végrehajtott támadás
- légi támaszpont /air base/ :
hadműveleti célra telepí-
tett egy vagy több repülő-
tér, felszerelve a szüksé-
ges védelmi műszaki és
harc eszközökkel
- légi tevékenység /aerial act-
ivity/ : a levegőben vég-
rehajtott tevékenység /re-
pülés/
- légi torpedó /aerial torpedo/
repülőgépről kilőtt löve-
dék, amely beépített mo-
tor-berendezés segítségével
mozog a cél felé
- légi uralom /superiority in
the air/ : ha az egyik
fél légifölénye állandó
- légi zár /aerial barrage/ :
a légben /levegőben/ al-
kalmazott zár, amely az
ellenséges berepülést
megakadályozhatja
- léglökéses motor : lásd: hő-
légsugármotor
- légmentes /hermetic/ : 1.
levegő nem tud áthatolni
rajta 2. nincs benne le-
vegő
- legnagyobb lőtávolság /maxi-
mum range/ : ameddig egy
tűzfegyver vagy lövedék
maximálisan elhatol
- legnehezebb tűzérés : lásd :
tűzérés
- légnyomás /air pressure/ :
1. a levegőnek, mint gáz-
nak a nyomása 2. robbanás
által előidézett fokozott
nyomása a levegőnek
- légoltalom /passive air def-

- ence/ : passiv légvédelem
- légügy /air affairs/ : repüléssel foglalkozó
- légvédelem /active air defence/ : aktív légháritás, a légitámadások elleni védelem tüzfegyverekkel, repülőkkal
- légvédelmi fülelő készülék
lásd : fülelőkészülék
- légvédelmi ágyú /anti-aircraft gun/ : 70-120 mm. ürméretű tüzfegyver, amelyet repülők ellen használnak /rendszerint félőnműködő lövegzáras, középsarkos löveg/
- légvédelmi gépágyú /automatic anti-aircraft gun/ : 40-50 mm ürméretű tüzfegyver, amely ötlövéses sorozatban önműködően tüzel
- légvédelmi óvóhely /air raid shelter/ : a légitámadás hatásaitól védő /rendszerint a földbe épített/ helyiség
- légvédelmi parancsnok /anti-aircraft officer/ : a seregtest parancsnok szakközege. A közvetlenül alárendelt légvédelmi erőket ő vezeti, ha kell, az alárendelt seregtestek légvédelmi alakulatait egységesen vezeti
- légvédelmi tüzérség : lásd : tüzérség
- lehajtott gallér /turn-down collar/ : a magas, kifelé visszahajtott zubbony gallér
- lehallgató készülék : lásd : fülelőkészülék
- lejtőszög /angle of slope/ : a lejtő és a vízszintes közötti szög
- lekötni /to pin down, neutralize/ : 1. helyhez kötni
- visszatartani 2. valamihez odaerősíteni
- lépcső /echelon/ : egy, a másik csapat mögött elhelyezett /vagy mozgó/, de attól megfelelő távolságra levő /vagy csapat/ egység
- lépcsőnként való alkalmazás
lásd: alkalmazás
- lépcsőzni /to echelon/ : egy egységet megbontva, részeit egymás mögött alkalmazni
- leplezés /deception/ : élő erővel annak megakadályozása, hogy az ellenség helyzetünket és ebből szándékunkat megállapíthassa
- lesállítás /concealed position/ : olyan tüzelőállás, ahol a tüzfegyverek az előnyomuló csapatok támogatására készenállanak
- leszerelni /to disarm/ : 1. fegyvertől elválasztani, fegyverét elvenni 2. katonaságtól megválni /to get a discharge/
- letartóztatni /to arrest/ : valakit őrizetbe venni, /akarata ellenére/
- létszám /strength/ : emberek száma
- létszámfeletti /supernumerary/ : a szükséges létszámon felüli, felesleges
- lóápoló /groom/ : aki a lovat az istállóban gondozza
- lógázálarc /horse gas mask/ : lovak használatára készült gázálarc
- lókórház /veterinary hospital/ : az állategészségügyi csapat intézete
- lószerszám /harness/ : ló kocsibafogásához szükséges teljes felszerelés
- loszt /mustard gas/ : yperit, sárgakeresztes gáz

<u>lovaglőcsizma</u> /riding boots/:	eljárás
lovaglásra alkalmas magasszárú csizma	<u>lőfegyver</u> /fire arms/ : olyan fegyver amivel lőnek /nem szűrnak, vágnak stb./
<u>lovaglőostor</u> /riding whip/ :	<u>lőgyakorlat</u> /target practice/ : lövés gyakorlása
lovagláshoz használt rövid, hajlékony bot	<u>lőgyapot</u> /gun cotton/ : ütésre, vagy zárt térben lánggra, hevesen robbanó celulóznitrát, celulóznitrát és tömény salétromsavból készül
<u>lovasság</u> /cavalry man/ : 1. a lovasság fegyvernem tagja /huszár/ 2. /rider/ : akinek lova van, lovon ül	<u>lőgyorsaság</u> /rapidity of fire/ : az egymás után leadott lövések sűrűsége
<u>lovassított</u> /mounted/ : lóval ellátott, lóra ültetett	<u>lőiskola</u> /school of marksmanship/ : ahol a lövést tanulják és gyakorolják
<u>lovasság roham</u> /cavalry attack/ : a lovasság roham	<u>lökékhajtásos</u> : lőszer : <u>hőlégsugár-motor</u>
<u>lovasság</u> /cavalry/ : lóháton közlekedő, ma már kevésbé használatos fegyvernem. Lóanyaga miatt érzékeny, tehát alkalmi fegyvernem és csak rövid ideig tartó feladatok végrehajtására alkalmas	<u>lőpad</u> /banquette/ : amin a lőtérben a lövész fekszik
<u>sereglovasság</u> /independent mounted unit/ : önálló lovasság seregtest /lovasság dandár, lovashadosztály/	<u>lőpor</u> /powder/ : nitrált celulóznitrát tartalmú vegyi anyag, amelyet heves égése miatt ballisztikai célokra használnak
<u>csapatlovasság</u> : más seregtestek kötelékébe beosztott lovasság	<u>lőportöltet</u> /powder charge/ : a lövedék kilövéséhez használt lőpormennyiség /vagy a hüvelyben, vagy külön tartóban/
<u>lovasszáhad</u> /squadron/ : a lovasság egy százada	<u>lőrés</u> /loophole/ : pánccélon, falon olyan rés /hézag/ amin kilőnek
<u>lovastüzérség</u> /horse artillery/ : amelyben minden tüzér lovon ül	<u>lőszer</u> /ammunition/ : minden méretű lövedék a töltettel, hüvellyel együtt. Amit lövésre lehet használni
<u>lőállás</u> /rifle firing lane/ : gyakorló lőtérnek az a része, ahol egy-egy lövész gyakorol	<u>lőszerellátás</u> /ammunition supply/ : lőszerrel való ellátás, lőszerutánpótlás
<u>lőállvány</u> /rifle rest/ : amire a lövész fegyverét helyezi lövés közben	<u>lőszerező</u> /ammunition carrier/ : aki a lőszert viszi, kezeli, adogatja /lővegnél/
<u>lőelem</u> /ballistic elements/ : a lövedék mozgásával kapcsolatos tény /elem/	<u>lőszerező kocsi</u> /ammunition car/ : lőszert szállító kocsi
<u>lőelemképző</u> /fire control equipment/ : készülék, amely a lövéshez szükséges ballisztikai elemeket szolgáltatja	
<u>lőeljárás</u> /firing system/ : a lövés közben követett	

<u>lőszeres tarisznya</u> /ammunition pack/ : tarisznya amiben lőszerrel visznek	<u>lőtér</u> /range, firing/ : ahol a lövést gyakorolják
<u>lőszerfelvételező hely</u> /ammunition supply point/ : ahol a csapatvonalat lőszer részlegét újra feltöltik	<u>lőutasítás</u> /manual for firing and maintenance of weapons/ : lőfegyverek kezelését, karban-tartását magábanfoglaló utasítás
<u>lőszerfogyasztás</u> /ammunition consumption/ : az elhasznált, kilőtt lőszer mennyisége	<u>lövedék</u> /projectile/ : a lőfegyverekből kilőtt "golyó", amely az ellenségben a pusztítást végzi
<u>lőszerigénylés</u> /requisition of ammunition/ : a szükséges lőszer kiutalását kérő írás	<u>lövedék becsapódás</u> /projectile impact/ : ahol a lövedék célt /ellenállást/ ér
<u>lőszerkészlet</u> /ammunition supply/ : az a lőszer mennyiség, amely rendelkezésre áll	<u>lövedékcsúcs</u> /conical head/ : a lövedék hegye
<u>lőszerlépcső</u> /ammunition echelon/ : a csapatnak az a része, amely a főcsapat mögött lőszerrel szállít	<u>lövedékhatás</u> /effectiveness of fire/ : a lövedék által az ellenségben tett kár
<u>lőszeroszlop</u> /ammunition column/ : lőszerrel szállító oszlop, /kocsi vagy gépkocsi oszlop/	<u>lövedékköpeny</u> /bullet jacket/ : a lövedék külső burka, keményebb héjja
<u>lőszerrakasz</u> /ammunition box/ : doboz, amelyben a lőszerrel tartják	<u>löveg</u> /gun/ : a tüzérség harc eszköze, amelyből robbanó anyaggal töltött lövedéket lőnek ki. Főrészei : cső, bölcso, lövegtalp, lövegzár és lövegirányzó
<u>lőszerraktár</u> /ammunition depot/ : ahol a lőszerrel tárolják	<u>lövegágyazat</u> /gun platform/ : amibe a löveget, vagy annak egyes részeit helyezük nagyobb stabilitás végett
<u>lőszerrészleg</u> /ammunition section/ : a csapatnak, vonatnak az a része, amely a lőszerrel szállítja, kezeli	<u>lövegállás</u> /gunpit/ : ahonnan a löveg lő
<u>lőszerutánpótlás</u> /ammunition replacement/ : 1. az elhasznált lőszer pótlása 2. az ecélből szállított lőszer	<u>löveg cső</u> /gun barrel/ : a löveg része, csőve
<u>lőtáblázat</u> /firing table/ : ballisztikai adatokat tartalmazó táblázat, az adott helyzetben használandó lövelemekkel	<u>lövegmozdony</u> /limber/ : kétkerekű jármű, amit a löveg és a vontató/fogat közé kapcsolnak, rendszerint lőszerrel is viszik
<u>lőtávolság</u> /range/ : ameddig lőni tudunk	<u>lövegtalp</u> /gun carriage/ : a löveg része amely a földet éri
	<u>lövegtalpat</u> /gunmount/ : a löveg része, amelyen

<u>löveg áll /kerekek, talp, talpsarkantyú/</u>	<u>lövészárók /trench system/ :</u>
<u>lövegtalpsarkantyú /trail spade/ :</u> a lövegtalp végén levő és a talajba süllyeszthető merevítő rész	összefüggő földbeásott védberendezés
<u>lövegtalpülés /carriage seat/</u> amin a lövegkezelő ül	<u>lövészgödör /one man trench/ :</u> egy lövész befogadására alkalmas, földbeásott védelmi berendezés
<u>lövegvezető /gunner/ :</u> az egy-egy lövegnél működő lövegkezelők parancsnoka	<u>lövészszázad /rifle company/ :</u> a gyalogság egyik fajtája /új elnevezése/
<u>lövésstan /ballistics/ :</u> a lövéssel kapcsolatos tudomány, a ballisztika magyar neve	<u>lövészteknő /prone shelter/ :</u> földbe ásott mélyedés, amely egy lövésznek, fekvő helyzetben nyújt védelmet
<u>lövész /shot/ :</u> 1. aki lő /member of a rifle association/ 2. a lövészalakulat tagja	<u>lővonal /firing line/ :</u> támadásban, vagy védelemben a puskásoknak az a vonala ahonnan a tűz zömét adják

II

<u>magánfogság /solitary confinement/ :</u> fegyelmi fenytetés leg súlyosabb fajtája, amikor a büntetett egyedül tartózkodik egy szobában	line/ : a térképen húzott vonal, amely az egyenlő magasságú pontokat köti össze
<u>magasabb parancsnokság :</u> lásd : parancsnokság	<u>magaslat /height/ :</u> a terepből kiemelkedő tereprész
<u>magasabb vezetés :</u> lásd : vezetés	<u>magassági eltérés /divergence in elevation/ :</u> eltérés függőleges irányban
<u>magasantenna /overhead aerial/ :</u> magasra épített zavartalanabb vételt biztosító antenna	<u>magassági kormány /horizontal rudder/ :</u> a repülőgép része, amely a gép emelkedését vagy bukását idézi elő
<u>magasfeszültség /high tension/ :</u> az 1000 voltnál nagyobb feszültségű áram	<u>magasságmérő /altimeter/ :</u> 1. repülőgép műszere, amely a gép magasságát méri és mutatja 2. műszer, amely egy légi célnak a földtől való magasságát mutatja /méri/
<u>magas figyelő /elevated observation stand/ :</u> a föld színe fölé emelt figyelő hely /figyelő ember/	<u>markolat /hilt/ :</u> ahol megmarkolnak valamit /kardot szuronyt, stb./
<u>magaslati vonal /contour</u>	

- markotányos /soldiers, men who serve in commissary/: aki a kantinban, vagy a markotányos részlegben dolgozik
- markotányos részleg /commissary and Post Exchange unit/: hadműveleti területen felállított üzlet, amely az illetményszőrű ellátáson felül mutatkozó közszükségleti cikkeket és használati tárgyakat árul
- matróz /sailor/: rang nélküli tengerész, hajós
- málha /baggage/: csomag, teher
- málhakocsi /baggage car, wagon/: amelyik a málhát szállítja
- málhanyereg /pack saddle/: amelyen málhát szállítanak a ló, vagy öszvér hátán
- málhaszrij /strap for mounting/: amivel valamit felmálházzunk, összecsomagolunk
- málhatáska /saddle bag/: a lovas táskája, amit a nyereg mellé csatol
- málhásállat /pack animal/: amely málhát visz /rendszerint öszvér/
- málházni /to load/: málhát rakni /állatra, stb./, málhával megterhelni
- megadni magát /to surrender/: abbahagyni a harcot és az ellenség rendelkezésére állni
- megafon /megaphone/: hangot transformátor segítségével felerősítő készülék
- megroharni /to storm, attack/: nagy lendülettel megtámadni
- megsemmisíteni /to annihilate/: a harc célja, az ellenség ellenállását teljesen megszüntetni
- megsemmisítő tűz /annihilating fire/: amely az ellenséget elpusztítja, vagy ellenállását teljesen megszünteti
- megszállni /to occupy/: elfoglalni és elfoglalva tartani
- mellvéd /parapet/: földből, vagy más anyagból készült védőfal, amely védi az állásban levőt az ellenség tűzétől és megfigyelésétől, viszont neki megkönnyíti a tüzelést /régén erődítés falának az a része, amely mellig ért/
- membrán /membrane/: rugalmas fém-, gumi-, vagy bőrlemez, amely hanghullámokat vesz fel. Telefon, mikrofon, hangszóró része.
- menet /march/: 1. bizonyos időben elvégzett menés /pl. egy napi menet/
- procession /: 2. több egyénből összeállított /menő, vagy menésre szánt csapat /pl. menetszázad/
- menetalakzat /march formation/: amiben menetelni lehet /kell/
- menetbiztosítás /march security/: a menetelő csapat óvintézkedései az ellenséges meglepetés ellen
- menetelni /to march/: ütemesen, csoportban menni
- menetgyakorlat /march exercise/: a menet gyakorlása
- menetirány /direction of marching/: a menetelő csapat számára kijelölt irány
- menetkész /ready to march/: menetre felkészült
- menetkönnyítés /facilities for in march discipline/: a menetben levő csapat tagjainak engedélyezett

könnyítések, mint a szí-	<u>monarcho-fasiszta</u> /monarcho-
jázat meglazítása, sapka,	fascist/ : nem kommunista
sisak levétele, stb.	/ a görög kormánycsapatok
<u>menetlevél</u> /travel order/ :	jelzője az orosz jelentés
katonai parancsnokság ál-	ben/
tal kiállított irát, mely	<u>motorizált</u> : lásd : gépesített
az illető utirányát, fe-	<u>motorkerékpár</u> /motorcycle/ :
ladatát és személyi ada-	125 cm -nél nagyobb motor-
tait tartalmazza	ral felszerelt kerékpár
<u>menetoszlop</u> /march-column/ :	<u>motort leállítani</u> /to stop
oszlop alakzatban menete-	the engine/ : a motor mű-
lő /gyalog, vagy jármű-	ködését megállítani
vön/ csapat	<u>mozdony</u> /engine, locomotive/ :
<u>menetöltőzet</u> /marching equip-	1. lövegmozdony 2. vona-
ment/ : a katona teljes	tot vontató gőz, diesel,
felszerelése, amit hábo-	vagy villanyerejű vontató
rúban magával visz	<u>mozgás</u> /movement/ : helyvál-
<u>menetteljesítmény</u> /marching	toztatás, a harc egyik
performance/ : a bizonyos	legfontosabb eleme
idő alatt megtett út	<u>mozgékony</u> /mobile/ : könnyen
<u>menetütem</u> /rate of marching/ :	mozog
a menet átlagos sebessé-	<u>mozgóháború</u> /mobile warfare/ :
ge /lassú, gyors/	amelyben a küzdő felek
<u>menetvonal</u> /marching direct-	mozognak
ion/ : a menet számára	<u>mozgóharc</u> : lásd : harc
kijelölt útvonal	<u>mozgókonyha</u> /mobile kitchen/ :
<u>mesterséges köd</u> /smoke screen/	kétkereken mozgó főzőhely
az ellenség látását aka-	szerelékeivel, amely rend-
dályozó köd, amit mester-	szerint századonként van
ségesen állítunk elő	rendszeresítve /field.../
<u>messzehordó</u> /long range/ :	<u>mozgósítás</u> /mobilization/ :
amely messze tud lőni	a haderő készenlétbe helye-
<u>mélység</u> /depth/ : 1. a föld	zése hadviselésre
színétől lefelé számított	<u>részleges mozgósítás</u> a
távolság 2. egy arcvonal	haderő egy részének /egy
tagozódása a támadási i-	korosztály, vagy fegyver
rányban 3. bármely alak-	nem/ készenlétbe helyezé-
zatban a legelől és leg-	se
hátul álló katona közöt-	<u>általános mozgósítás</u> min-
ti távolság	den katonakötelesre kiter-
<u>mély térdhajlítás</u> /knee bend,	jedő mozgósítás
deep/ : tornagyakorlat,	<u>mozgósítási parancs</u> /order of
amikor a tornázó közel	mobilization/ : amivel a
ereszkedik a földhöz	mozgósítást elrendelik
<u>mérföld</u> /mile/ : távolság	<u>mozgósítási terv</u> /mobilizat-
mérték	ion plan/ : a mozgósítás
Magyar mérföld:8.353°6 m	végrehajtásának előre el-
Angol mérföld:1.524 m	készített terve
Orosz mérföld:7.467°5 m	<u>mozsár</u> /mortar/ : rövidcsöví
földrajzi " :7.420 m	igen meredek röppályával
tengeri " :1852 m	tűzelő löveg, rendszerint

nehéz és legnehezebb ürmérettel erősítések szétrombolására használják. A repülőbomba és a nehéz aknavető kezdi kiszorítani a használatból

munkás osztag /fatigue detail/ : nem harcoló, csak a harcra csapattal számárra dolgozó egység

munkaszolgálat /compulsory labor service/ : katonai szolgálatra fizikai, vagy más okból alkalmatlan egyének szolgálata a katonai szolgálat helyett

munkaszolgálati kötelezettség /obligation to compulsory labor service/ : a kötelező katonai szolgálat helyett teljesített szolgálat

mustárgáz : lásd : loszt

műrepülés /trick flying/ : a repülés magasiskolája különleges repülőmutatványok, mint: hátonrepülés, bukfenc, dugóhúzó, orsó, bukóforduló, stb.

műszaki csapat /engineer troops/ : műszaki feladatokat ellátó fegyvernem mint az utász, hídász, vasútépítő

műszaki zár /artificial obstacle/ : műszaki tárgyakkal képezett erős akadály az ellenség feltartóztatása, idő és tér nyérése céljából

műszaki záröv /artificial obstacle zone/ : szélességben és mélységben tagozott műszaki zárórendszer

műszaki zárórendszer /artificial obstacle system/ : a műszaki zárok összehátásra alapozott, tervszerű alkalmazása

műszaki záróvonal /artificial obstacle line/ : csupán szélességben /kevés mélységgel/ alkalmazott műszaki zárórendszer

műtárgy /artificial object/ : emberi kéz által létrehozott tárgyak a terepen /híd, átjáró, ház, stb./

műút /highway/ : legalább 5 m. széles, síma felületű /makadám, aszfalt, beton kőköcka/ út

N

napi jelentés /daily report/ naponként elkészítendő jelentés

napi menet /day march/ : egy-egy nap alatt megteendő menet

napiparancs /order of the day/ : a naponként kiadott parancs

napi viszonylat /error of the day/ : a terv és a valóban végrehajtott eredmény közötti különbség

napostiszt /duty officer/ : az alosztály /század/ belső szolgálatának ellenőrzésére hivatott kö-

zeg /24 órai váltással/
napos tizedes /corporal of
the day/ : az alosztály
 /század/ belső ügyeleti
 szolgálatát látja el, az
 ügyeletes őrzővel
 együtt /24 órai váltás-
 sal/

négyfogatú /drawn by four
horses/ : amelybe négy
 ló van fogva

négy-kerék-hajtásos /four
wheel drive/ : olyan
 jármű, melynek négy ke-
 reke van meghajtva

nehéz gyalogsági fegyver
/heavy infantry weapon/ :
 a puska űrméreténél na-
 gyobb lövedéket haszná-
 ló fegyverek

nehéz harckocsi : lásd :
 harckocsi

nehéz tüzérség : lásd : tü-
 zérség

nemleges /negative/ : "nem"
 szót tartalmazó, negatív
néphadsereg /peoples' army/ :

1. kommunista vezetésű
 hadseregek elnevezése a
 vasfüggöny mögötti termi-
 nológiában 2. rendes had-
 sereg mellett felállított
 fél-katonai alakulat, mi-
 licia

nevelőtiszt /political offi-
cer/ : az orosz rendszerű
 hadseregekben a politikai,
 Marxista, ideológiai okta-
 tást végző és egyben poli-
 tikai megfigyelő tiszt

névjegyzék /list of names,
roster/ : neveket tartal-
 mazó irat

NY

nyereg /saddle/ : ülés a ló
 hátán, amin a lovas ül
nyeregpárna /saddle cushion/
 lovat védő párna a nye-
 reg alján

nyeregtakaró /shabrack/ : a
 nyereg alá helyezett, a
 ló egész hátát befedő
 pokróc /ma már inkább
 dísz/

nyeregtáska /saddle bag/ :
 nyereghez szerelt tásk

nyergelni /to saddle/ : a
 lóra a szerszámot és a
 nyerget felszerelni

nyomjelző lövedék /tracer
shell/ : amely a levegő-
 ben, repülés közben lát-
 ható, röppályája nyomon
 követhető

nyomtávolság /wheel track/ :
 ami egy jármű két párhu-
 zamos /egy tengelyre sze-
 relt/ kereke között van

nyugállományú /pensioner/ :
 aki már nem teljesít
 szolgálatot /kiöregedett/
 de havi járadékban része-
 sül /nyugdíjas/

nyugvás /rest/ : amikor a csa-
 pat nem mozog, pihen

- oldal eltérés /lateral deviation/ : a cél és a lövedék becsapódása közötti eltérés vízszintes irányban. /jobb-
ra vagy balra/
- oldalfegyver /side arm/ : amit a katona az oldalán hord /kard, szurony stb./
- oldalhelyesbítés /correction for direction/ : az oldaleltérés kiküszöbölése
- oldalirány /direction, horizontal/ : a tűzfegyver célzásában a vízszintes vonatkozásban megadott irány
- oldal-irányzó kerék /traverse wheel/ : löveg része, amellyel a csövet vízszintes irányban mozgatják
- oldalirányzó készülék /traversing mechanism/ : tűzfegyver /löveg/ célzó berendezésének az a része, amellyel az oldalszöget állítják be
- oldalozó tűz /flanking fire/ : oldalról adott tűz /nem szemben/ az előnyomuló egység támogatására
- oldalrakó /side ramp/ : olyan emelvény, amelyről vasuti kocsikat oldalról lehet megrakni
- oldalszög /azimuth/ : a löveg célzásához megadott vízszintes szög
- oldalvéd /flank guard/ : a csapat oldalában működő, közelbiztosításon felül szükséges, erősebb egység, az oldalról feltételezhető támadások és meglepetések elhárítására
- ostrom /siege/ : megerősített ellenséges harcállás /vár, erőd/ támadása minden oldalról
- ostromállapot /state of siege/ : a katonai hatalom gyakorlása a polgári lakossággal szemben /háborúban vagy különleges helyzetben/
- oszlop /column/ : 1. katonai alakzat, amelyben az egyes személyek, vagy egységek egymás mögött helyezkednek el 2. a vonatalakulatok alosztály-egysége /százada/
- osztág /detachment/ : 1. csapatrendben a főcsapat különleges feladatra kiküldött része /pl. felderítő osztág, stb./ 2. hadrendben az oszlop fele /szakasz/
- óvóhely /shelter/ : olyan építmény, amely oltalmat, védelmet biztosít /pl. légvédelmi óvóhely/

- öngyulladás /spontaneous ignition/ : anyagnak önmagától való lángralobbanása
- önindító /starter/ : gépkocsi alkatrésze, elektromos szerkezet, amely a motort indításkor megmozgatja /átforgatja/
- önkéntes /volunteer/ : 1. aki önként vállalkozik valamire 2. aki önként jelentkezett katonai szolgálatra
- önműködő /automatic/ : 1. az olyan fegyver, amely az első töltés után magától ürít és tölt 2. maga működik, külső segítség nélkül
- önműködő puska /automatic rifle/ : önműködően ismétlő puska, 5-20 töltényt befogadó tárral
- őr /guard/ : 1. az a katona, aki az ellenséges meglepetéstől óv valakit, vagy valamit 2. az a személy aki vigyáz valamire
- őrbódé /sentry box/ : egy-személyes építmény, amely az őrt az időjárás viszonyosságaitól védi
- örmeister /sergeant/ : a legalacsonyabb altiszti rendfokozat
- őrnagy /major/ : a legalacsonyabb rendfokozatú törzstiszt
- örparancsnok /commander of the guard/ : az őrség parancsnoka
- őrség /sentry squad/ : egy meghatározott őrző feladatra összeállított csoport /az örök csoportja/
- külső őrség /outer guard/ : az előrs vonalába helyezett őrség
- őrségváltás /change of guard/ : az őrség kicserélése pihent, új őrséggel
- őrszem /sentry/ : az őrség egy tagja
- őrszoba /guard room/ : a készségben levő és pihenő örök tartózkodási helye
- őrszolgálat /guard duty/ : őrségben eltöltött szolgálat
- őrt felváltani /to relieve the sentry/ : az őrségen álló helyett pihent őrt állítani
- örvezető /private first class/ : a legalacsonyabb tisztségi rendfokozat
- ösvény /path/ : csak gyalogközlekedésre alkalmas, nem épített /kitaposott/ út
- összekötő árok /communication trench/ : két vagy több állást összekötő árok, amely a közlekedést az ellenség földi megfigyelésétől mentesen teszi lehetővé
- összekötő tiszt /liaison officer/ : egy parancsnokságtól a másikhoz beosztott tiszt, aki a két parancsnokság összműködésében működik közre
- összeütközés /engagement/ : az ellenfelek küzdelmének kezdete
- összpontosítani /to concentrate/ : egy helyre irányítani

nyitani
öszvér /mule/ : a legáltalá-
 nosabban használt málhás
 állat / a ló és szamar
 keveréke/

öszvérút /mule track/ : az
 ösvénynél szélesebb, de
 jármű számára alkalmat-
 lan, járhatatlan /hegyi/
 út

P

palló /plank/ : deszka, amit
 átkeléshez keskeny pata-
 kon keresztbe fektetnek
pályaudvar parancsnok /rail-

way transport office
 commander/ : háború ese-
 tén az egyes vasuti pá-
 lyaudvarokon létesített
 és a vasuti szállítást
 ellenőrző, irányító pa-
 rancsnokság vezetője

páncél /armor/ : 1. vas-,
 réz-, acél-, vagy más
 fémlemez, amely ellensé-
 ges lövedékek ellen véd
 2. régen a testet védő
 fegyverzet egy része
 3. teknősbéka háta

páncélerőd /armored fort/ :
 erődítés, amelyben a tűz-
 fegyverek /lövegek/ pán-
 célkupolákban, vagy pán-
 céllemezek mögött vannak
 elhelyezve

páncélgépkocsi /armored car/
 páncéllal védett terep-
 járó /de nem hernyótal-
 pas/ harceszköz, rendsze-
 rint géppuskával, könnyű
 ágyúval felszerelve

páncélgránát /armor piercing
 grenade/ : hegyes páncél-
 törő lövedékben elhelye-
 zett robbanótöltet, ame-
 lyet célbacsapódáskor a
 fenékbe szerelt csapódó
 gyújtó robbant fel. Kés-
 leltetésre időzítve a

céltárgy belsejében rob-
 ban. Tengerésztiüzérség és
 páncélelhárítók használ-
 ják

páncéljármű /armored vehicle/
 páncéllal védett jármű,
 mint a harckocsi, páncél-
 gépkocsi, stb.

páncélkupola /armored cupola/
 félgömb alakú acélburok
 erődökön és páncéljármű-
 veken lövegek elhelyezé-
 sére használják. Lásd:pán-
 céltorony is.

páncéllemez /armor plate/ :
 kemény fémből készült le-
 mez /acél/

páncélos /member of armored
 troops/ : 1. a páncélos
 csapat tagjainak népies
 neve 2. /armored/ : pán-
 céllal felfegyverzett

páncélos csapat /armored troop/
 páncélozott járművekkel
 rendelkező és küzdő fegy-
 vernem, főként más fegyve-
 rekkal együttműködésben,
 de önállóan is alkalmaz-
 zák. Ilyen: a. páncélgép-
 kocsi alakulatok, b. harc-
 kocsi alakulatok, c. pán-
 célvonatok

páncélos csapatok parancsnoka
 /seregtestek kötelékében/
 /commander of armored
 troops/ : a seregtest pa-
 rancsnok mellett szakkö-
 zegként működik a páncélos

csapatok alkalmazása tekintetében

páncélozni /to armor/ : páncéllal ellátni

páncéltorony /turret/ : függőleges tengelyen forgó oldalt és felülről zárt páncélépítmény, lövegek és kezelők védelmére

páncéltörő ágyú /anti-tank gun/ : páncéljárművek ellen védő löveg

páncélvonat /armored train/ : páncélozott és felfegyverzett vasúti jármű, rendszerint páncélozott mozdonyból és több kocsiból áll

pantalló /pantaloon/ : hosszú, egyenesszárú nadrág

parancs /order/ : a parancsnok szándékát világosan, röviden kifejező szóbeli vagy írásbeli, ellentmondást nem tűrő, közlés

parancs közvetítés /transmission of orders/ : a parancs közvetítése

parancsnok /commandant/ : 1. egy-egy katonai alakulat vezetője

alsó parancsnok /-ok/ /commander of units smaller than brigade/ : csapattest parancsnok és a nála alacsonyabb fokú parancsnok

magasabb parancsnok /-ok/ /commander of higher units/ : a csapattest parancsnoknál magasabbfokú parancsnok 2. egy vagy több ember, hadieszköz parancsolója

parancsnoki híd /pilot bridge/ : hadihajó része, ahol a parancsnok tartózkodik

parancsnokság /Headquarters/ : katonai alakulat vezetése, ellátó szerv. Magába

foglalja a parancsnokot és törzsét

alsó parancsnokság /Headquarters of smaller units than brigade/ : amelynek élén alsó parancsnok áll

magasabb parancsnokság /Headquarters of higher units/ : amelynek élén magasabb parancsnok áll,

rendszerint szervezett, rendszerint mellé beosztott vezérkari tiszttel /vezérkari őstállal/

parterődtítés /coastal fortification/ : folyó, vagy tengerparton telepített erődtítés az ellenséges partraszállás megakadályozására

partizán /irregular, partisan/ : a hadrakelt sorkatonaság hoz nem tartozó, az ellenséges katonai műveleteket a front mögött zavaró csapatok tagjai

partvédelem /coastal defence/ : a part védelme

pásztázni /to sweep/ : egy terület minden pontját lelérni /tűzzel/

pásztázott tér /beaten zone/ : az a terület, amelynek minden pontját tűzzel elérhetjük

pata /hoof/ : az állatok körme /ló, marha/

patkó /horse-shoe/ : a ló patáját védő félkör alakú vaslap

patkolni /to shoe/ : a lóra patkót szegelni

penge /blade/ : a szűrő és vágó fegyverek része, vékony lapja

pergőtűz /drum-fire/ : olyan erős tűz, amely dobpergésszerűen hangzik

periszkóp /periscope/ : olyan

- optikai műszer, amellyel fedett helyről lehet ki-
látni /tengeralattjáró-
kon, harckocsikon alkal-
mazzák/
pihenj! /rest, at ease/ : ve-
zényszó a merev vigyázz
állásból kényelmesebb
tartás felvételére
pillanatgyújtó /instantane-
ous fuze/ : amely a leg-
kisebb érintésre robban
pilóta /pilot/ : aki a repü-
lőgépet vezeti
pisztoly /pistol/ : a legki-
sebb kézfegyver, egy kéz-
zel, könnyen kezelhető;
lőszabatossága a puská-
nál sokkal kisebb
ponton /pontoon/ : laposfene-
kű, fa- vagy fém-csónak
hidépítésre használják
pontonhid /pontoon bridge/ :
pontonokra fektetett híd
ponyva /tarpaulin/ : vastag
vászonból készült nagy
lepedő
porlasztó /carburator/ : fo-
lyadékot levegővel keve-
rő készülék, amelyet rob-
banómotoroknál alkalmaz-
nak
portyázás /foray/ : kisebb
csapatokban támadásra
megy, kalandozva harcol
postagalamb /carrier pigeon/
hírvivő galamb
poszt : lásd : őrhely
pótdíj /supplementary allot-
ment, pay/ : az alapfize-
tésen felül rendszeresen
fizetett díjazás
pót-ló /remount/ : tartalék
ló, a kiesett ló pótlásá-
ra
pótszázad /depot company/ :
a hadbavonult század bé-
keállomáshelyén felállí-
tott alakulat az ember-
utánpótlás vegrehajtására
póttartalék /special reserve/ :
a tartalék második lépcső-
je, rendszerint idősebb
korosztályokból és kevésb-
bé kiképzett emberanyagból
áll
póttöltet /additional charge/ :
a robbanótöltetet kiegé-
szítő robbanószer, amely
fokozza a lövedék hatótá-
volságát /tüzérségi/
pőzs /fascine/ : nyálábba kö-
tött vesszők, gátak, védel-
mi berendezések építésére
használják
priccs /bed of boards/ : fa
fekvőhely, /ágyszerű bú-
tor/ börtönökben, őrszo-
bákban használják
próbaszolgalat /probationary
service/ : katonai szolgál-
lat, amelynek ideje alatt
bizonyítást nyer, hogy az
illető egy bizonyos rend-
fokozat vagy rang ellátá-
sára alkalmas-e
puska /rifle/ : könnyű lőfegy-
ver, amellyel rendszerint
vállhoz szorítva tüzelünk
(katonai puskáknak a szu-
rony is része)
puskaágy /stock/ : puskáknak
farésze, amiben a cső
nyugszik
puskacső /barrel/ : puskáknak
az a része, amelyen ke-
resztül a lövedék eltávo-
zik
puskagránát /rifle grenade/ :
puskából kilőhető gránát
puskagúla /stack of arms/ :
gúla alakba felállított
puskák /legalább három/
puskalövés /rifle shot/ : pus-
kából adott lövés
puskasíj /sling/ : amivel a
puskát a katona a vállára
vagy a hátára csatolja
puskatus /rifle butt/ : puska
vastagabbik vége, amit a
vállhoz szorítunk
puskás raj /rifle squad/ : raj
puskával ellátva

R

- raj /squad/ : a szakasz része, általában 12 ember
- rajparancsnok /squad leader/ : a raj parancsnoka
- rajtaütés /raid/ : az ellenség váratlan, gyors, meglepetésszerű megtámadása
- rajvonal /skirmish-line/ : az egymással szárnyban összeérő rajok vonala harcra szélességben kifejlődve
- rakéta /rocket/ : hőreakciós hajtóművel ellátott lövedék
- rádióval irányítható és gyújtható /guided missile/ : olyan rakéta, amely kilövés után rádió hullámok segítségével irányítható és gyújtható
- rakodó /ramp/ : amiről rakodnak, emelvény, amelyről járműveket /vasuti kocsikat/ meg lehet rakni
- rangsor /order of precedence/ : a katonai személyek egymáshoz való viszonyának sora rendfokozat és rang alapján
- rádióállomás /broadcasting station/ : rádió leadó állomás, ahol természetesen felvevő készülék is van
- rejtett tűzfegyver /concealed weapon/ : csak az utolsó pillanatban, meglepetésszerűen lép működésbe
- rejtjel /code/ : olyan jel, amely betűket, szavakat helyettesít és így a nem beavatott előtt olvashatatlan
- rejtjelezés /cipher/ : olvas
- ható szöveget rejtjelekkel leírni
- rejtjelkulcs /cipher device/ : rejtjeles írás elkészítéséhez, vagy megfejtéséhez szükséges eszköz /a rejtjelek nevének és rendszerének gyűjteménye/
- rejtőzés /cover/ : olyan magaviselet, amellyel lehetlenné tesszük, vagy megnehezítjük az ellenség betekintését saját helyzetünkbe és lehetőleg hamis irányba tereljük
- természetes rejtőzés /natural cover/ : ha a láthatatlanság elérésére terep fedezetet, tereptárgyakat használunk
- mesterséges rejtőzés /artificial cover/ : ha a láthatatlanságot mesterséges úton érjük el
- rendelkezési állomány /list of available personnel/ : tényleges szolgálatból kivont személyek /tiszték/ csoportja, akik későbbi döntés alapján kapnak beosztást
- rendfokozat /grade, rank/ : katonai személyek állása /fizetési osztálya/ amelyet képzettségük, koruk és szolgálatuk időtartama szerint nyernek el
- repszdarab /splinter/ : a felrobbant lövedék része
- repszgránát /fragmentation grenade/ : gránát, aminek nagy repeszhatása van
- repszhatás /splinter effect/

a felrobbant lövedék re-
peszei, darabjai által
okozott hatás

repülő /flyer/ : 1. a légi-
erő tagjainak népies ne-
ve 2. /aeroplane/ : re-
pülőgép

repülőalap /air base/ : ja-
vítóműhelyekkel, tarta-
lák anyagraktárakkal fel-
szerelt repülőtér /rend-
szer/

repülőbomba /air bomb/ : 0.5
to 20.000 kgr. súlyú lő-
szer, amit repülőgépről
dobnak a célra /lehet
gyújtó, romboló, stb./

repülőgép /airplane/ : légi
jármű és harceszköz.
Fajtái: felderítő, harci
és szállító repülőgépek.
Éjjeli és nappali; egy
fedeles és kétfedeles;
vitorlázó, légcsavar meg-
hajtású és léglökéses;
vizi és szárazföldi re-
pülőgépek

repülőgép anyahajó /aircraft
carrier/ : repülőgépek
szállítására, valamint
fel- és leszállásra al-
kalmas hadihajó /úszó
repülőtér/ 10-45.000
tonna súlyú

repülőgép szin : lásd: han-
gár

repülőgép vezető : lásd: pi-
lóta

repülő-raj /squadron/ : a
legkisebb repülő egység

repülőtér /airport/ : repü-
lőgépek, /légijárművek/
fel- és leszállására ki-
épített terület a megfe-
lelő műszaki berendezé-
sekkel

részleg /detachment/ : kis
egység része

részleges mozgósítás : lásd:
mozgósítás

résztöltet /partial charge/:

a tűzéréségi lövedékek
kilövéséhez használt töl-
tet egy része /ha részek
ben kezelhető/

rétegvonal /contour line/ :
az azonos magasságú terep-
pontokat összekötő képzel-
t vonal képe a térképen

reteszállás /blocking positi-
on/ : olyan harcállás,
amely egy utat, völgyet
valami összefüggő egészet
elválaszt, elzár

rezgési hossz /amplitude/ : a
legnagyobb kilengés, amp-
litudó

riadó /alarm/ : sürgős fela-
dat ellátására való fel-
szólítás, jeladás

robbanó anyag /explosive/ :
amely ütésre, gyújtásra
magas hőfokon, hirtelen
ég el

robbanó gyújtó /explosive
fuze/ : ami robbanással
gyújt

robbanó motor /combustion
engine/ : gázosított ü-
zemanyag felrobbantásá-
val hajtott motor /repü-
lőgép, gépkocsi, stb. mo-
torja/

robbanó töltet /bursting
charge/ : olyan töltet,
amely robban

robbantó gyutacs : lásd:
gyutacs

roham /assault, charge/ : az
ellenség megtámadása kö-
zelről, a lehető legna-
gyobb sebességgel és tü-
zerővel

rohamállás /jumping-off posi-
tion/ : ahonnan a rohamot
tervezzük végrehajtani

rohambűrű /light bridge/ :
patakon, kis folyón való
átkeléshez használt hor-
dozható híd

rohamcsapat /storm troops/ :
válogatott, jó harcosok-

ból álló csapat
rohamérett /softened for at-
 tack/ : rohamra előkészít-
 tett, megrohamozásra kész
rohamkés /trench knife/ :
 kézitusában használatos,
 gyalogságnál rendszeresi-
 tett kés
rohamsisak /steel helmet/ :
 a harcos fejét védő acél
 sisak
rohamszázd : lásd: rohamcsa-
 pat
rohamszija /chin-strap/ : si-
 saknak, kalapnak a fejhez
 való erősítésére szolgáló
 szija, amit szélben, roham-
 ban az áll alá csatolnak
rohamtávolság /assault distan-
 ce/ : az ellenségtől való
 olyan távolság, ahonnan
 /megállás nélkül/ eredmé-
 nyesen lehet rohamot kez-
 deni
rókalyuk /fox hole/ : kis egy-
 személyes lövészgödör,
 amit rendszerint harc köz-
 ben ás magának a csatár
rokkant : lásd : hadirokkant
rokkantsági pótdíj /gratuity
 for disability/ : az egy-
 szer már megrokkant kato-
 na illetményéhez járuló
 pótlék
rombolás /destruction/ : mű-
 tárgyak, építmények tel-
 jes megsemmisítése, vagy
 olyan megrongálása, hogy
 helyreállításukhoz lega-
 lább 3-5 nap kell

romboló tűz : lásd : tűznemek
rongálás /damaging/ : műtár-
 gyak, építmények kismére-
 tű megrongálása, hogy
 helyreállításuk rövid idő
 /legfeljebb 1-2 nap/ a-
 latt lehetséges csak
röppálya /trajectory/ : a lö-
 vedék útja a levegőben
lapos röppálya /flat tra-
 jectory/ : amelyik legma-
 gasabb pontján sem távo-
 lodik el messze az irány-
 vonaltól
meredek röppálya /arched
 trajectory/ : amely erő-
 sen parabola
röppentyű : lásd : rakéta of
rövid úton /through direct through
 ways, opposite channels/
 a szolgálati út mellőzé-
 sével
rőzse /brushwood/ : összesze-
 dett, összenyalábolt fa-
 ágak, ágbog
rudasló /pole horse/ : a ko-
 csiba, jobb oldalt befo-
 gott ló
ruhaátalány /clothing allow-
 ance/ : az: az összeg,
 amit ruha helyett a kinc-
 tár a katonának /tisztnek
 kifizet
ruhakoptatási átalány /cloth-
 ing allowance for civili-
 an clothing/ : az az ösz-
 szeg, amit a kincstár ka-
 tonai szolgálatot teljesi-
 tő egyéneknek naponként
 fizet saját ruhájuk kop-
 tatásának ellenértéke ké-
 pen

saját /own/ : a magunk /had-

ereje, csapata, repülője/

- sajátkezű felbontásra /personal letter/ : csak a címzett bonthatja fel /levelet, csomagot/
- sajtóosztály /public relation section/ : a katonaeletről a hadsereget népszerűsítő és a hadsereg tagjai számára szórakoztató olvasmányokat szerkesztő osztály, /csak magasabb parancsnokságokon/
- sáncszer /intrenching tools/ : amivel sáncot lehet építeni
- sapkarózsa /cap insignia/ : a katonai sapka elején viselt, rendszerint nemzeti színű, nagy gomb
- sasszeg /cotter pin/ : hosszában kétfelé hasított szeg, amit helyére illesztés után biztosítás végett széthajlítanak
- sastoll /eagle feather/ : sasnak a tolla
- sátor /tent/ : erős vászonból készült tartózkodó hely
- sátor cövek /tent peg/ : a földbe vert szeg, amely a sátor lapját, vagy kötelékeit a földhöz fogja
- sátorlap /tent fly/ : a részekre szedhető sátor egy lapja /a kétszemélyes sátor lapja, rendszerint esőköpenyként is használható/
- sátor rúd /tent pole/ : fa, vagy fémrúd, amely a sátor tetejét tartja
- sátorvas /trigger guard/ : hajlított fémpánt, amely a könnyű tüzfegyvereken az elsütőbillentyűt védi
- sátrat /ütni/ verni /to pitch a tent/ : sátrat építeni
- sebesülési pótdíj /extra payable to wounded/ : az az összeg, amennyivel a sebesült katona illetményét emelik
- sebesült /wounded/ : aki elengedhetetlen tevékenység folytán veszített teljes akcióképességéből
- sebesültszállító gépkocsi /ambulance/ : sebesültek szállítására alkalmas, és használt gépkocsi
- sebesültvivő /stretcher bearer/ : az az egészségügyi katona, aki gyalog /hordágyon/ szállít sebesültet
- sebességmérő /speedometer/ : készülék, amely haladás sebességét méri
- sebkötöző csomag /first aid kit/ : az egyéni felszereléshez tartozó kis csomag, amely kötszert és minimális gyógyszert /sebolaj, jód/ tartalmaz
- segédcélpont : lásd : kíségető cél
- segédtest /adjutant/ : katonai parancsnokok mellé beosztott szolgálattevő tiszt /hadsegéd/
- segélyhely /dressing station/ : a harcban levő csapat közelében létesített állomás, ahol a sebesülteket gyűjtik és első segélyben részesítik
- senki földje /no man's land/ : a küzdő felek között elterülő terület
- seregcsoport /group of higher units/ : több seregtest
- sereghírrendszer /communication system of higher unit/ : a seregtest, vagy seregcsoport hírszerző
- seregközvetlen csapat /attached troops to higher unit HQ/ : a seregtestparancsnokságnak közvetlenül alárendelt csapat
- sereg-lovasság : lásd : lovasság
- seregtest /higher unit/ : na-

gyobb katonai kötelék,
mint amilyen
a/ hadműveleti egység
b/ hadtest
c/ hadsereg of

seregvonat /train/higher unit/

a seregtest parancsnokság
nak közvetlenül alárendelt
vonategységek

sikert kiaknázni /to follow

up success/ : saját csapa-
taink által elért siker
további előnyök szer-
zésére kihasználni

siklórepülés /gliding/ : mo-
tornélküli repülés

sínautó : lásd: vágánygépkocsi

sípjel /whistle signal/ :

1. síppal adott jel
2. síppal adható morze
jelek közül egy

sisak : lásd : rohamsisak

sisak taraj /crest/ : a sisak
tetején /közepén/ előlről
hátrafelé véggighúzódo
merevítő hullám, vagy
külön ráerősített fém pánt

sólya /poppet/ : csusztató,
amin a csónakot, hajót a
vízre bocsájtják

sor /draft/ : 1. sorozás, ka-
tonai szolgálatra való
alkalmasság megállapítása
és az alkalmas szolgálat-
ra kötelezése

/line/ : élőlények, tár-
gyak összefüggő rendje
/succession/ : időbeli
rend

/fate/ : sors, állapot

sorakozni : sorba állni

sorhad /sereg/ : lásd : sor-
katonaság

sorhajó /battleship/ : nagyobb
csatahajó

sorkatonaság /regular troops/
tényleges katonaság, te-
hát a "sor alatt levő"

katonák összesége

sorozni /to draft/ : katonai

szolgálat céljából meg-
vizsgálni és az alkal-
mast szolgálatra kötelez-
ni

2. katonákat szedni

3. /aline/ sorba rakni

sorozás : lásd : sor

sorozat /series/ : összefüg-
gő, zárt sor /egymást kö-
vető/

sorozatvető /rocket launcher/
több kivető csővel, vagy
sín párral rendelkező fey-
ver, amely rakétákat vet
ki

sorozattüz /burst of fire/ :
nem egyes lövésből, ha-
nem sorozatokból álló tűz

sorozóbizottság /draft board/
több katonai és polgári
személyből álló bizottság
a sorozás végrehajtására

sortávolság /distance between
lines/ : sorok egymástól
való távolsága

sötétzárka /dark room for
solitary confinement/ :
ablak nélküli, rendsze-
rint egy személyes fogda

spanyolbak /knife rest/ :
fából, vagy fémből ké-
szült X-lábú állvány a-
melyre tüskés drótot te-
kernek és akadályként
használnak

srapnel /shrapnel/ : tüzér-
ségi lövedék, amely a
röppályán időzítés követ-
keztében robban és a ben-
ne elhelyezett golyókat
a célra szórja

strázsa : lásd : őrség

strázsamester : lásd : őrpá-
rancsnok

súly /weight/ : az erők zöme,
amelynek harcát tűzőssz-
pontosítással, valameny-
nyi harceszköz bevetésé-
vel és anyagi súlyképzés-
sel is alátámasztanak
lásd még : légi súly

- sulykolás /drill/ : ütemes ismétlés útján való tanítás, begyakorlás
- súlypont /center of gravity/
1. ahol a súlyt képezzük
2. egy testnek az a pontja, ahol a nehézségi erő eredőjének támadó pontja van
- súlyterület /area of weight/ : ahol a súlyt alkalmazzák
- sütött bélyeg /branded mark, stamp/ : élő állat szőrébe égetett jel
- sütőoszlop /bakery column/ : seregtestek kenyérellátását végző /rendszerint gépesített/ alakulat
- szabad csapat /irregular troops/ : nem a haderőhöz tartozó, fegyveres portyázó csapatok
- szabadság /leave/ : három napnál hosszabb eltávozás
- szabadságharc /liberty war/ :
1. az 1848-49-es magyar szabadságharc általánosan használt neve
2. függetlenségért, szabadságért vívott küzdelem
- szabadságolási igazolvány /leave pass/ : írásbeli engedély, amit a szabadságra menő kap kézhez
- szabadságolni /to grant a leave/ : szabadságot adni valakinek
- szabályzat /regulation/ : szabályokat magába foglaló könyv
- szabványos /élelem/ adag : lásd : élelem-adag
- szakasz /platoon/ : a század része, rendszerint a legkisebb tiszttal vezette egység
- szakaszparancsnok /platoon commander/ : a szakasz parancsnoka, elvileg tiszttal, gyakorlatban leginkább altiszttal
- szakaszvezető /platoon sergeant/ : a legmagasabb tisztesi rendfokozat
- szálkereszt : lásd : fonálkereszt
- szalmazsák /palliasse, straw sack/ : fekvőhelyül szolgáló szalmával töltött zsák
- szállás /quarter, billeting/ : ahol éjszakára meg lehet szállni
- szállásba vonulni /to canton/ : éjszakára, pihenőre, a szállást elfoglalni
- szállás csináló /billeting detail/ : előre küldött közegek, akik a beérkező csapat számára a szállást előkészítik
- szálláskörlet /billeting area : a szállásra kijelölt épület és tartozékai
- szállásmester /staff officer in G-4/ : a fővezérség anyagi osztályának szerve a hadműveleti területen
- szállásszabályozó tisztt /billeting officer/ : aki egy bizonyos területen az elszállásolást végzi, összehangolja
- szállítási áttekintés /shipment chart/ : a folyamatban levő és tervezett szállításokról készült összefoglaló táblázat vagy grafikon
- szállítás vezetőség /Railway Transport Command/ : vasúti szállításokat irányító szerv
- szállítmány /transport/ : 1. szállított csapat vagy anyag 2. szállító eszköz és szállított anyag
- szállítmány lépcső /transport echelon/ : a lépcsőnkénti szállításhoz felosztott szállítmány egy része
- szállítmány parancsnok /trans

port commander/ : a szállítmány parancsnoka, a szállítás időtartamára
szállítmányvezető : lásd : szállítvány parancsnok
szállító repülőgép /transport plane/ : csapat vagy anyag szállításra alkalmas repülőgép
számadás /accounting/ : pénz kezelés, elszámolás a kapott pénzzel és anyaggal
számadó test /self sustaining unit/ : önálló számadásra kötelezett egység /pl. gazdaság közigazgatási tekintetben önállósított alosztály/
számfeletti : lásd : létszám feletti
számvivő /book-keeper/ : rendszerint altiszt, aki parancsnokságok anyag és pénzgazdálkodásában működik közre
szárazföldi haderő /ground forces/ : a haderő a tengeri és repülő erők nélkül
szárny /wing/ : külső, széles vége valaminek, /csapatnak is/
szárnyanként való alkalmazás : lásd : alkalmazás
szárnyborda /wing rib/ : repülőgép alkatrész, szárnyat merevítő fémszerkezet
szárny segéd /aide-de-camp/ : a legmagasabb katonai rangban levő parancsnok segédtisztje /hadsegéd/
szárnytiszt /flank guide Jr. N.C.O./ : a szélességben felfejlődött raj vagy szakasz szárnyán alkalmazott tiszt, akihez a raj /szakasz/ többi tagja alkalmazkodik mozgásában

század /company/ : a legtöbb fegyvernem harcászati és gazdaság közgazgatási alapegysége, a zászlóalj része, rendszerint 2-4 szakaszból áll. Tüzérségnél : osztály
százados /Captain/ : legmagasabb főtiszt rendfokozat
századparancsnok /company commander/ : a század parancsnoka, főtiszt
szekerész /soldier of army service corps/ : fogatolt vonat-csapta tagjának népies neve ^{Csapat}
szélességi szórás /lateral dispersion/ : a lövedékek becsapódásának a lövés irányával merőleges irányú szétszóródása
szélességi tűz /sweeping fire szélességben /jobbra-balra/ alkalmazott tűz
szélrózsa /wind rose/ : a látóhatár síkjában fekvő, a világtájak alapján beosztott /képzeletbeli/ kör
szélzsák /wind sock/ : repülőterek felszerelése, amely a szél irányát mutatja /zsák, amit a szél felfúj
szemcsés lőpor /granular powder/ : szemcse alakban préselt lőpor
személyazonossági jegy /identification tag, dog tag/ : a hadbavonult katonai személyi adatait és személyazonossági számát tartalmazó, kis cédula, amit fémtokban a nyakában visel
személyazonossági jegy tok /identification tag case/ : a személyazonossági jegy fém tokja
személyazonossági szám /identification number, civilian/ : Magyarország minden állampolgára születé

sekor egy számot kap,
amit a katonai szolgálata
alkalmával a személy-
azonossági jegy fém tok-
jában kilyukasztanak,
a halott könnyebb felis-
merése érdekében

személy gépkocsi : lásd :
gépkocsi

személyirányító állomás /per
sonnel distribution point
a hadműveleti területre
utazó, vagy onnan jövő
egyéneket összegyűjtő és
utbaigazító szerv

szemlejog /right to review/:
valakinek a joga, ahhoz,
hogyan szemlét tartson

szemlélni /to inspect/ : 1.
hivatalosan megtekinteni
2. polgári: nézni

szemlélő /inspector, reviewer/
aki szemlél

szemrevételezni /inspect/ :
megtekinteni, gondosan
megnézni

szerelék /accessory/ : tarto-
zék, valamihez tartozó
/felszerelés, szerszám/

szerelék kocsi /accessory
cart/ : szerelék szál-
lító kocsi

szerelő /mechanics/ : gépke-
zelésben, javításban kép-
zett szakközeg

szerelvény /equipment/ : 1. a
katona felszerelése, amit
a ruházaton felül magával
visz 2. vasuti kocsik so-
ra 3. amit valamire rá-
szerelnek

szertár /equipment magazine/:
ahol szerszámokat tarta-
nak

szétbontakozás /dispersion/ :
a menetoszlop csapatainak
széjjelvonása /széjlésség
be: és mélységbe több
oszlopra való tagozódás/

szigorú fogság /close confine
ment/ : a fegyelmi bünte-

tés egyik fajtája, ami-
kor a büntetett minden
szabad idejét a fogdában
tölti

színeli állás /dummy posit-
ion/ : az ellenség megté-
vesztésére szolgáló tüze-
lőállás, amelyben tűzfegy-
ver nincsen

színeli harc /sham battle/:
az ellenség megtéveszté-
sére szolgáló és nem dön-
tést kereső harc

színeli támadás /sham attack
időben, térben, erőben,
az ellenségre megtévesztő
hatást gyakorló táma-
dás

szintezni /to level/ : viz-
szintbe hozni

szintező lécz /leveling staff/
készülék, amelyben víz-
buborék jelzi a vízszin-
tes helyzetet

szobafogság /in arrest to
quarters, officer/ :
tisztek fegyelmi bünteté-
se, amikor nem hagyhat-
ják el szobájukat

szobaparancsnok /barrack's
chief/ : egy-egy szobá-
ban elhelyezett katonák
parancsnoka, a szoba
rangidős személye

szolgálat /service/ : 1. a
katonaságnál eltöltött
egész idő

/duty/ : 2. a különleges
megbízatásban eltöltött
idő, azaz tevékenység
/napos tiszti, őrség/

szolgálatba lépni /to assume
duty/ : a szolgálatot
megkezdeni

szolgálati ág /branch of
service/ : a csapat min-
dennemű szükségletének
ellátására hivatott kö-
zegek, szervek, a szol-
gálati ágak csapatai,
hadtáp csapatok

szolgálati szabályzat /code of duty/ : a katonai szolgálattal kapcsolatos szabályok könyve

szolgálati út /channel/ : a szolgálati érintkezés /jelentés, kérés, közlés stb./ meghatározott útja, amelynél fokról-fokra kell haladni felfelé és lefelé is

szolgálati utazás /Official trip/ : szolgálatban, parancs végrehajtása céljából tett utazás

szolgálatmentes /off duty/ : a szolgálat alól felmentett

szolgálaton kívüli viszony /out of service status/ : a tényleges szolgálattól visszavonult és a kincstártól illetményt nem élvező viszony

szolgálattevő /on duty/ : aki épen szolgálatot teljesít

szolgálatvezető őrmester /First Sergeant/ : a század legfontosabb /rendszerint rangidős/ altisztje

szórás /dispersion/ : ugyanarra a célpontra, ugyanabból a tüzfegyverből, azonos feltételekkel lött tűz becsapódásainak elosztása a cél körül

szórás kup /cone of dispersion/ : egy tüzfegyverből, azonos irányzékka kilőtt lövések röppályáinak képzeletbeli keresztmetszete

szórótűz /sweeping fire/ : amelyet célterületre szórunk, pontosabban kiválasztott cél nélkül

szögsebesség /angular velocity/ : mozgó célra való célzásnál az irányváltás mértéke szögben kifejezve

szökelés /rush/ : a terepen

való mozgás egyik fajtája harcban /fekvő helyzetből felugrás, futás, majd ismét fekvés/

szökevény /deserter/ : aki megszökött valahonnan

/katonai szolgálatból/

szuró fegyver /pointed weapon

for thrusting/ : amely

lyel szúr-nak /szurony/

szurony /bayonet/ : puska

végére szerelhető rövid

kés /a puska része/, mit

egyébként a katona oldal-

fegyvereként visel

szurony-hüvely tásk /bayonet,

scabbard holster/ : derék-

szíjra fűzhető bőrhurok,

amiben a szurony/hüvelyt

viselik

szuronyroham /bayonet attack/

feltűzött szuronnyal vég-

rehajtott támadás /roham/

szuronyt feltűzni /to fix

a bayonet/ : szuronyt a pus-

kára illeszteni

szuronyt szegezni /to be at the

"ready" / : szuronyt fel-

tűzni és támadó állásba

helyezkedni

szűkebb hídfő : lásd : hídfő

szűkebb törzs : lásd : törzs

szükséglet /need/ : amire

szükség van

szükségleti számvetés /calcu-

lation of needs/ : a szük-

séglet megállapítása

T. TY

tábor /camp/ : 1. terület, ahol a hadsereg szabad ég alatt megszáll és hosszabb ideig tartózkodik 2. állandó katonai település, amelyben táboroszerű viszonyok között élnek és gyakorlatoznak

tábori ágyu /field gun/ : sík terepen használt tüzérségi löveg, /lapos röppályával/

tábori erősítés /field fortification/ : hevenyészett nem állandó jellegű erősítés

tábori kórház /field hospital/ : hadműveleti területen alkalmazott kórház

tábori lelkész /chaplain/ : katonai pap

tábori löveg /field gun/ : sík terepen használt tüzérségi tüzfegyverek gyűjtőneve

tábori mise /outdoor service/ : szabadban tartott római katolikus istentisztelet

tábori őrs /outguard/ : a fő őrs kikülönített része, amely az őrszemeket állítja fel

tábori posta /field post, APO/ : háború esetén felállított katonai posta, amely a hadrakelt sereg és a hátsó ország között működik

tábori sapka /service cap/ : a Honvédség rendszeresített /puha/ sapkája

tábori sütőde : lásd : sütőoszlop

tábori tarack /field howitzer/ : sík terepen használt, meredek röppályájú

tüzérségi fegyver

tábori tüzérség : lásd : tüzérség

tábournagy /field marshal/ : a legmagasabb tábornoki /katonai/ rendfokozat

tábournok /general/ : a legmagasabb tiszti rendfokozatok csoportja

tábournoki kar /General Corps/ : egy hadsereg összes tábornoka

táborszernagy /Lt. General/ : műszaki előképzettségű vezérezredes /megszűnt rendfokozat/

tágabb hídfő : lásd : hídfő

tágabb törzs : lásd : törzs

tájéoló /compass/ : készülék, amellyel az északi irányt lehet megállapítani

takarodó /tattoo/ : 1. katonai alakulatoknál a napi munka befejezésének ideje /21 óra/

2. kürtjel, amely a takarodó idejét jelzi

3. elvonulás, visszavonulás

találati valószínűség /probable percentage of hits/ : az az arányszám, amely a lövések és találatok arányát mutatja

találati szög : lásd : becsapódó-szög

találó szög : lásd : becsapódó szög

taliga /cart/ : kétkerekű jármű /rendszerint lőszer szállításra használják/

támadás /attack/ : 1. előnyomulás, miután a csapat tüzfegyverei már megkezdtek a tüzet 2. szembeszál

<u>lás valakivel</u>	<u>officer/</u> : akinek nem é-
<u>támadásba átmenni</u> /to assume	<u>lethivatása a katonaság</u>
<u>attack/</u> : támadást meg-	<u>tartósan szabadságolt</u> /dis-
<u>kezdeni</u>	<u>charged/</u> : a tényleges
<u>támadási cél</u> /objective/ :	<u>katonai szolgálatból bi-</u>
egy hadművelet közvetlen	<u>zonytalan időre elbocsá-</u>
célja a hadműveleti terü-	<u>tott /egyen/</u>
leten	<u>tartozék</u> /accessories/ : vala-
<u>támadó fél</u> /attacker/ : aki	<u>mihez tartozó, valaminek</u>
<u>támad</u>	<u>része</u>
<u>támogató tüzércsoport</u> /üteg/	<u>távbeszélő</u> /telephone/ : tele-
<u>lásd</u> : tüzércsoport	<u>fon</u>
<u>támogatni</u> /to support/ : cse-	<u>távbeszélő állomás</u> /telephone
<u>lekvésében segíteni</u>	<u>station/</u> : ahonnan tele-
<u>támpont</u> /base/ : nagyobb erő-	<u>fonálni lehet</u>
<u>dítés, amelyben többféle</u>	<u>távcső</u> /telescope/ : prizmás
<u>tűzfegyverrel ellátott,</u>	<u>messzelátó készülék</u>
<u>mélységben jól tagozott</u>	<u>távirat</u> /telegram/ : vezetéken
<u>csapatok helyezkednek el</u>	<u>jelekkel leadott üzenet</u>
<u>tank</u> /tank/ : harckocsi	<u>táviró</u> /gép/ /telegraph/ : a-
<u>tanosztág</u> /training section/	<u>melynek segítségével a je-</u>
<u>kb. század-erejű, oktatás</u>	<u>leket a vezetéken át lead-</u>
<u>célját szolgáló /vonat/</u>	<u>ják</u>
<u>egység</u>	<u>távirópózna</u> /telegraph pole/ :
<u>tanosztály</u> /training Bn./ :	<u>magas oszlop, amire a táv-</u>
<u>kb. zászlóalj-erejű, ok-</u>	<u>író vezetéket /drótot/sze-</u>
<u>tatás célját szolgáló</u>	<u>relik</u>
<u>/vonat/ egység</u>	<u>távköz</u> /distance/ : két tárgy
<u>tanzászlóalj</u> : lásd : tanosz-	<u>nak /embernek, csapatnak/</u>
<u>tály</u>	<u>egymástól való távolsága</u>
<u>tár</u> /magazine/ : valaminek	<u>a haladás irányában</u>
<u>/tölténynek/ a befogadá-</u>	<u>távmérő</u> /range finder/ : távol-
<u>sára alkalmas doboz vagy</u>	<u>ság mérésére alkalmas ké-</u>
<u>keret</u>	<u>szülék</u>
<u>tarack</u> /howitzer/ : meredek	<u>távmondat</u> /telephone message/
<u>röppályájú, tüzérségi</u>	<u>távbeszélőn továbbított</u>
<u>fegyver, rendszerint</u>	<u>üzenet</u>
<u>csak kisebb /6-10 cm/</u>	<u>távolbalátás</u> /television/ :
<u>űrméretben</u>	<u>képeknek vezetékek nélküli</u>
<u>tartalék</u> /reserve/ : az erő-	<u>/ultrarövid hullámok útján</u>
<u>nek az a része, amelyet</u>	<u>való továbbítása</u>
<u>egyenlőre nem alkalmaz-</u>	<u>távolfelderítés</u> /long-distance
<u>nak</u>	<u>reconnaissance/</u> : távoli
<u>tartalék</u> /élelem/ adag :	<u>célok felderítése</u>
<u>lásd : élelem adag</u>	<u>távolharc csoport</u> : lásd :
<u>tartalék állomány</u> /reserve	<u>tüzércsoport</u>
<u>status/</u> : a nem hivatá-	<u>távolság</u> /distance/ összetéte-
<u>sos katonák állománya</u>	<u>lő szavakat lásd : táv--</u>
<u>tartalékos</u> /reservist/ : nem	<u>tehergépkocsi</u> : lásd : gépkö-
<u>hivatásos</u>	<u>csi</u>
<u>tartalékos tiszt</u> /reserve	<u>teherpályaudvar</u> /freight sta-

- tion/ : tehervonatok
pályaudvara
- tekercsrugó /spiralrugó/
/spiral spring/ : hosszanti tengely köré tekercselt rugózó acéldrót
- telefon : lásd : távbeszélő
- telephely /parking place/ : járművek, járművel ellátott csapatok ideiglenes tartózkodási helye
- telepíteni /to place/ : elhelyezni, tartózkodási helyet kijelölni
- telitalálat /direct hit/ : a célpont közepén, /a legnagyobb hatásokkal/ való találat
- teljes célgömb /too much front sight/ : amikor a teljes célgömb látszik az irányzékban
- teljes fedezés /total cover/ : az egész testet eltakaró /fedező/ helyzet
- tengely kapcsolás /coupling/ : a motort és a kardántengelyt összekötő, illetve megszakító, kapcsoló szerkezet kezelése
- tengeralattjáró /submarine/ : olyan vízijármű, amely a víz alá tud merülni és ott is tud közlekedni /bizonyos ideig/
- tengeralattjáró csapda /submarine trap/ : tengeralattjárók elleni védelmi berendezés
- tengerész /sailor/ : a tengerjáró hajók kezelője
- tengerészkatona /enlisted man in the navy/ : a haditengerészet legénységi állományú tagja
- tengerésztiszt /naval officer/ : a haditengerészet tisztja
- tengerészeti akadémia /naval academy/ : ahol a tengerésztiszteket képezik ki
- tengerészeti vezérkar /Admiralty/ : a tengerészeti erők legfelsőbb irányítását ellátó szerv /tisztek összesége/
- tengeri akna /submarine mine/ : tengerben használatos akna
- tengeri mérföld : lásd : mér-föld
- tengermellék /coastal strip/ : a tengerrel határos országrész
- tengernagy /admiral/ : a tábornoknak megfelelő haditengerészeti rendfokozat
- tényleges /active/ : jelenleg szolgálatot teljesítő
- terep /terrain/ : a föld felszínének kisebb vagy nagyobb része, a rajta levő természetes és mesterséges részletekkel együtt
- terepakadály /natural obstacle/ : a terep természetéből eredő akadály
- terepalakulat /ground formation/ : a terep egy részének formája, alakja
- terepet felvenni /to survey/ : a terep külalakját, a terptárgyakat körülírni, róla vázlatot készíteni
- terephullám /fold of the ground/ : a terepen képződött hullám /domborulat/
- terepjáró /cross country/ : olyan jármű, amely az útról letérve, könnyebb terepen is tud mozogni /rendszerint lengőtenge-lyes és 4 vagy 6 kerék meghajtásos/
- tereplovaglás /cross country ride/ : lovaglás a terepen
- terepmélyedés /depression of ground/ : a terep mélyében fekvő része, két terep közötti rész

- tereptan /topography/ : a terep részleteit egyenként és összefüggésükben ismer-teti; ezek jelentőségét különösen katonai vonatkozásban is méltatja
- tereptárgy /terrain feature/ : a terepen látható /természetes, fa, bokor, stb., vagy emberi kéz által alkotott/ tárgy
- természetben /in kind/ : a valóságban, tehát nem érté-kének megfelelő pénzössz-szegben
- térkép /map/ : a terep jelekkel, síkban ábrázolt ki-sebbitett mása
- térképjel /map symbol/ : a terepviszonyokat és terep tárgyakat a térképen helyettesítő jel
- térkép olvasás /map reading/ : a térkép megértése, a térképjelek olvasása
- térkép táská /map case/ : térkép viselésére alkal-mas, rendszerint egyik ol-dalon átlátszó anyagból készült táská
- térköz /interval/ : két tárgy-nak, /embernek, csapatnak egymástól való távolsága oldalirányban
- testifenyítés /physical punish-ment/ : a fenytés súlyos fajtája, mint pl. a kikötés
- tiszt /officer/ : tiszti rend-fokozatban levő személy /főtiszt, törzstiszt, tá-bornok/, akit oda az ál-lamfő nevezett ki
- tiszteletadás /salute/ : a Szolgálati Szabályzatban előírt köszönési mód
- tisztelgés : lásd : tiszteletadás
- tisztes /junior NCO/ : a há-rom legalacsonyabb rend-fokozat viselője /örveze-tő, tizedes, szakaszveze-tő/
- tiszthelyettes : lásd : fő-törzsőrmester
- tiszti étkezde /officers mess/ ahol a tisztek étkeznek
- tiszti kaszinó /officers club/ : a tisztek számára fenntartott szórakozó helyiség
- tisztiküldönc /orderly/ : a tisztekhez személyi szol-gálatra beosztott katona
- tiszti parancs /officers or-ders/ : csak tiszteknek szóló parancs
- tisztiszolga : lásd : tiszti küldönc
- tisztítóvessző /cleaning rod/ tűzfegyverek csövének tisztítására szolgáló fémvessző /puskavessző/
- tisztjelölt /candidate/ : tiszti rangra kiszemelt rendszerint tisztiiskolá-ba járó, vagy tanfolyamot hallgató katona.
- tizedelés /decimation/ : min-den tizedik ember kivég-zése
- tizedes /corporal/ : a máso-dik /középső/ tisztesi rendfokozat
- toborozni /to recruit/ : 1. embereket gyűjteni kato-nai szolgálatra. Verbuvál-ni.
2. Embereket, munkásokat, szavazókat stb. összegyűj-teni valamilyen célra
- toborzó /recruiting dance/ : régi magyar katonatánc /katonák toborzásakor járták/
- toldalék /addition, suppli-ment/ : a parancs kiegé-sztő része, amelyben a magasabb vezetés /külön-külön/ ad a felderítésre a légierőkre, a műszaki szolgálatra, a híradásra

és légvédelemre vonatkozó részletes intézkedést valamint anyagi rendelkezést

2. valaminek a kiegészítő része

tollbokréta /feather ornament
csendőr kalapon viselt
kakastollból alakított
csokor

tolmács /interpreter/ : aki
több nyelven beszél és
egyikről a másikra fordít

torkolat /muzzle/ : a cső
/tűzfegyver csövének/ az
a része, ahol a lövedék
kirepül /elhagyja a csövet/

torkolattűz /muzzle fire/ :
a cső torkolatánál tüze-
léskor látható tűz /láng/

toronyiránt /cross country/
megadott irányban, tekin-
tet nélkül a terepakadá-
lyokra

torpedo /torpedo/ : hajók el-
len használt, hosszukás,
robbanószerrel megtöltött
test, amelyet beépített
motorberendezés hajt a
cél felé, lásd: légitorpe-
dó is

torpedó cső /torpedo tube/ :
amiből a torpedót kilövik

torpedó háló /torpedo net/ :
torpedókat feltartóztató
háló, amit a víz alatt
feszítenek ki

torpedó naszád /torpedo boat/
100-900 tonna vízkiszorí-
tású, gyors hadihajó.
Fegyverzete: kisebb ágyúk
és torpedó-vetők

torpedó-romboló /destroyer/ :
a cirkálónál kisebb és
könnyebb fegyverzetű ha-
dihajó; gyorsjáratú lég-
védelmi lövegekkel és
torpedóvetővel felszerel-
ve

továbbszolgálo /reenlisted

soldier/ : a kötelező ka-
tonai szolgálat után is
szolgálatot teljesítő
személy

tölcsér : lásd : gránáttöl-
csér

tölteni /to load/ : a töl-
tényt /lőszert/ a tűz-
fegyverbe helyezni

töltény /cartridge/ : könnyű
tűzfegyverek lőszere

/részei: a hüvely, löve-
dék, töltet és gyújtó/

tölténydob /cartridge drum/ :
dob alakú tölténytár

töltényheveder /cartridge

belt/ : töltények befo-
gadására alkalmas, rend-
szerint géppuskák eteté-
sére használatos heveder

töltény hüvely : lásd : hü-
vely

tölténytár /magazine/ : töl-
tényeket tartalmazó tár

tölténytáska /cartridge box/
amiben a katona a tölté-
nyeit viseli /rendszerint
a derékszíjra fűzve/

töltényür /chamber/ : a tűz-
fegyvernek az a része,
amely a kilövésre szánt
töltényt foglalja magába

töltényvonó /cartridge ex-
tractor/ : a puská része
amely a kilőtt töltény
hüvelyét kihúzza

töltet /load/ : a töltény
tartalmának az a része,
amit a gyújtó lángra lob-
bant és amely a lövedéket
kiveti

töltő gép /loader/ : szerke-
zet, amely az üres töl-
ténytárakat újra megtöl-
ti töltényekkel

töltőállomás /loading station
ahol valamilyen anyagot
/pl. üzemanyagot, akkumu-
látort/ töltenek, /edényt
megtöltnek

tömegsír /common grave/ :

- sírverem, amelybe egynél több embert /katonát/ temetnek
- tömités /gaspet/ : hézag kitöltése, a robbanógázok eltávozását megakadályozó anyag vagy eljárás
- törzs /HQ & Staff/ : a parancsnokot a vezetésben támogató, szakközegeit is magában foglaló szerv, amelynek az élén, magasabb parancsnokságnál a vezérkari főnök áll
- szűkebb törzs /staff/ : a parancsnokságnak harcban nélkülözhetetlen része
- tágabb törzs /HQ & Staff/ az egész törzs
- törzsalosztály /HQ Company/ : a tágabb törzs legénységi állományú egyéneiből alakított alosztály
- törzscsapat /HQ Detachment/ : a törzset szolgáló és biztosító csapat
- törzssőrmester /Sgt 1/c/ : a második /középső/ altiszti rendfokozat
- törzstiszt /field officer/ : a tisztek középső csoportja /őrnagy, alezredes, ezredes/
- tűlerő /superior force/ : az amely a saját erőknél nagyobb
- tusanyak /small of the stock/ a pusztas elvékonyodó, felső része, ahol rendszerint át lehet fogni
- tusz /hostage/ : megállapodások biztosítására, előnyök kicsikarására fogvatartott személy
- tüntetés /demonstration/ : olyan megfélemlítő magaviselet, amelyből az ellenség egy bizonyos területen nagyobb erők jelenlétére következtethet
- tűz /fire/ : 1. a tűzfegyverek által kifejtett hatás
2. vezényszó a tüzelésre
- tűzcsep /rafale/ : gyalogsági vagy tüzérségi tűzfegyverekből az ellenségre tüzelt sorozat /-ok/ amelyekkel bénító hatást kívánunk elérni
- tüzelni /to fire/ : lőni
- tüzelőállás /firing position/ az a hely, amit a harcos vagy tűzfegyver tüzelés céljából elfoglal /ahonnan tüzel/
- lásd még:
- váltóállás
- lesállítás
- szinlelt állás
- rejtett tűzfegyver
- tüzér /artilleryman/ : a tüzérség tagja
- tüzércsoport /artillery group/ ugyanarra a feladatra alkalmazott ütegek összefogása
- támogató tüzércsoport /üteg/ a kijelölt harccsoportot közvetlenül támogatja
- távol harccsoport /üteg/ távolharc-feladatokat /távolabbi célok és az ellenséges tüzérség ellen irányuló hatás/ old meg
- tüzér figyelőhely /artillery observation point/ : ahonnan a tüzérfigyelő megfigyeléseit végzi
- tüzérosztály /artillery Bn./ a tüzérségben a zászlóaljnak megfelelő kötelék
- tűzerő /fire power/ : amekkora tüzet egy alakulat kifejtteni képes
- tüzérparancsnok : lásd : tüzérségi parancsnok
- tüzérrepülőgép /artillery support aircraft/ : a tüzérséghez beosztott,

tüzérségi feladatokban
 segédkező/megfigyelő,
 felderítő/repülőgép
tüzérség /artillery/ : kizá-
 rólag tűzerejével ható
 fegyvernem. Lehet tábori
 és légvédelmi tüzérség
tábori tüzérség /field
 artillery/ : a gyalogság
 legfontosabb fegyvertár-
 sa. Vontatás szerint:
 fogatolt, lovás, hegyi,
 vagy géperejű. Űrméret
 szerint: könnyű [10 cm.-
 ig], közepes [10-20 cm.-
 ig], nehéz [20 cm. felül]
 lövegfajai: ágyú, tarack,
 mozsár
légvédelmi tüzérség
 /antiaircraft artillery/:
 tüzerővel leköti, illet-
 ve távol tartja az ellen-
 séges légierőket a hadra-
 kelt sereg és a hátország
 védelmében. Szükség ese-
 tén páncélelháritásra is
 alkalmazható. Tagozódása
 légvédelmi ágyú, légvédel-
 mi gépágyú, légvédelmi
 könnyű gépágyú
tüzérségi lőtér /artillery
 range/ : amelyen tüzérsé-
 gi lőfegyverekkel /löve-
 gekkel/ gyakorlatoznak
tüzérségi parancsnok /sereg-
 test parancsnoksághoz be-
 osztva/ /artillery com-
 mander/ : a seregtest pa-
 rancsnok tanácsadója tü-
 zérségi kérdésekben, a
 parancsnokságnak aláren-
 delt seregtestek tüzérsé-
 ge felett NINCS közvetlen
 intézkedési joga
tüzérségi zár /barrage fire/
 egyes lövegek /ütegek/
 és nehéz gyalogsági fegy-
 verek együttes tüze.
 Rendszerint ellenséges
 vizijárművek ellen alkal-
 mazzák

tűzet /be/szűntetni /to cease
 fire/ : a tüzelést
 abbahagyni
tűzet /meg/nyitni /to open
 fire/ : tüzelést megkezdeni
tűzgép /automatic fire arm/ :
 tüzelő gép; olyan szerkezet
 amely gépiesen tüzel [gép-
 puska, golyószóró, gépágyú,
 stb.]
tűzkeresztség /baptism of
 fire/ : alkalom, amikor
 valaki először kerül el-
 lenséges tűzbe
tűzmester /artillery Sgt./ :
 őrmester a tüzérségnél
tűznemek /type of fire/ :
 bénító tűz, romboló tűz,
 záró tűz
bénító tűz /neutralizing
 fire/ : az ellenség élő
 erőinek és harceszközei-
 nek megbénítására, eset-
 leg teljesen harcon ki-
 vül való helyezésére szol-
 gál
romboló tűz /destructive
 fire/ : az ellenség tűz-
 fegyvereinek stb.-nek
 szétrombolását, elpusz-
 títását célozza
záró tűz /concentrated
 fire/ : meghatározott
 tereprészre előkészített
 merev tűz
tűzősszpontosítás /fire con-
 centration/ : lehetőleg
 sok tűzfegyvernek egy
 célra, vagy meghatározott
 területre egyidőben irá-
 nyított tüze
tűzrajtaütés /fire raid/ :
 hirtelen megkezdett, rö-
 vid, erőteljes tűz
tűzrendszer /fire system/ :
 tűzfegyvereknek valamely
 határozott célra való
 felállítása és a nekik
 kiutalt feladatok
tűzszerész /pyrotechnician/ :

- pirotechnikus, aki a lövedékek összeállítását és a fel nem robbant lövedékek szétszerelését végzi
- tűzszünet /pause in firing/ : amikor a tűz megszakad, éppen nem tüzelnek
- tűz támogatás /fire support/ : az erők mozgásának vagy helyük megtartásának tűzzel való megsegítése
- tűzterv /fire plan/ : a tűznek meghatározott feladatra, térben és időben előre történő szabályozása
- tűzvezetés /fire direction/ : a tűzgépek tűzének egységes irányítása
- tűzvonal /fire line/ : ahol az ellenség tűzhatása érezhető
- tűzzel való előkészítés /preparation fire/ : a roham /a betörés/ helyére és az ellenség más fontos helyeire irányított bénító esetleg rombolótűz
- tűzzel való lefogás /pinning down with fire/ : az ellenség zavarása, nyugtalanítása, mozgásának megakadályozása tűzzel

U

- udvarlaki őrség /Royal Palace Guard/ : az államfő épületét /az udvart/ őrző egység
- ujonc /recruit/ : 1. a besorozott katona. Rekruta
2. kezdő valamilyen foglalkozásban
- ujonckiképzés /recruit training/ : a katonai szolgálatra bevonultak alapkiképzése /rendszerint 6-12 hét/
- ujoncsorvány /recruit class/ : az az évfolyam, amelyik éppen első katonai szolgálatra köteles
- uszóakna /floating mine/ : olyan akna, amely nincs a talajhoz erősítve, hanem szabadon úszik a vízben
- utasítás /directive/ : olyan parancs, amely távolabbi célokat tűz ki és azok elérésére támpontokat ad
- utazó menet /route march/ : hosszabb távolságra tervezett menet, bizonyos menetkönnyítésekkel. Különbözőbb elővigyázati szabályok nélkül
- utánszállító szolgálat /supply service/ : arról gondoskodik, hogy a haderő részei az ellátó szolgálat által számukra biztosított anyagokat a kellő időben és helyen megkapják
- utász /engineer/ : műszaki fegyvernemhez tartozó katonán, akinek feladata: közreműködni folyamátkelésnél, megerősített állások védelménél és műszaki záróharcnál
- utcai harc /street fight/ : helységben vívott harc

- útelágazás /road junction, fork/ : ahol két vagy több út találkozik, illetve eltér
- úthálózat /road system/ : egy területen levő utak összefüggő egésze /rendszer/
- útkereszteződés /road crossing/ : ahol egyik út a másikon keresztben áthalad
- utóosztag /rear party of rearguard/ : az utóvéd zöméből kikülönített és mögötte haladó osztag
- utóvéd /rearguard/ : a menetelő oszlop hátát és a menetrendészetet biztosítja. Ereje: rajtól-századig, továbbá tábori rendőrök, orvos, állatorvos stb.
- utóvédzöm /main body of rear guard/ : az utóvéd kétharmadából képezett zöm
- ügydarab /correspondence/ : ügyirat, akta
- ügyeletes őrvezető /PFC on duty/ : az alosztály /század/ belső ügyeleti szolgálatát látja el a napos tizedessel együtt 24 óra hosszat
- ügyeletes tiszt /officer of the day/ : aki meghatározott területen /laktnya, helyőrség/ lát el rendészeti és ügyeleti szolgálatot
- ügyeleti közeg /man on duty/ : ügyeletes szolgálatot teljesítő személy
- ügyeleti szolgálat /duty/ : a huszonnéggyóránként váltott szolgálat egyik fajtája, mint pl. ügyeletes tiszt, ügyeletes őrvezető, stb.
- üríteni /to discharge/ : lőszert /hüvelyt/ a tűzfegyverből kivenni
- űrméret /calibre/ : a tűzfegyver csövének keresztmetszete
- üte /battery/ : a tüzérség alosztálya /százada/ rendszerint 4 löveg
- ütegállás /battery position/ : ahol az egész üteg együtt tüzelő állásban van
- ütem /cadence/ : 1. /lépésnél az együtthaladók egyszerre történő lépése / a katonalépéseinek száma egy perc alatt/
- /cycle/ 2. /motornál/ a dugattyú mozgása a henger egyik végétől a másikig
- ütközet /encounter/ : a csata részletcselekménye /térben, időben, erőben/
- ütközetállomány /strength/ : /ütközetlétszám/ egy csapat ütközetben felhasználható embereinek és fegyvereinek összesége
- ütközetmenet /combat march/ : amikor a csapat az ellenséggel való összeütközés lehetőségeire felkészülve menetel /ellentétben az utazómenettel/
- ütközetvonat /combat train/ : a csapatvonat része, amely az ütközetben is szükséges anyagot szállítja
- ütőerő /striking power/ : az erő, amit egy támadó egység az ellenségre kitud fejteni
- ütőszeg /firing pin/ : tűzfegyverek része, amely a töltény gyújtójára ütve azt működésbe hozza
- üzemanyag /fuel/ : gépjárművek mozgásához szükséges anyag /benzin, nyersolaj, olaj, stb. /

V

- vadászgép /pursuit plane/ : a harci repülőgépek egyik fajtája, a légvédelem legfontosabb fegyvere. Egy vagy kétüléses, nagysebességű, erős fegyverzetű repülőgép
- éjszakai vadászgép /night fighter/ : különleges felszereléssel /radar/, újabban hőlégsugárhajtású, gépágyúval és rakétákkal felszerelt gép
- vadászrepülő /fighter pilot/ : aki vadászrepülőgépet vezet
- vadászrepülőgép : lásd : vadászgép
- vágánygépkocsi /rail car/ : vasúti használatra épített gépkocsi /sínautó/
- vágóállat-oszlop /livestock column/ : seregtestek vágóállatállományát szerzi be és kezeli
- vakrepülés /blind flying/ : repülés ködben, felhőben sötétben, amikor a pilóta nem lát csak műszereire támaszkodik
- vaktöltény /blank cartridge/ : gyakorló töltény, amelyben nincs lövedék, csak kevés robbanó anyag
- vállalkozás /enterprise/ : egy katonai /felderítő/ feladat megoldásának elvállalása
- vállszíj : lásd : puskaszíj
- váltó állás /future firing position/ : egy más állásban levő tűzfegyver számára előkészített másik tüzelőállás
- vár /fort/ : megerősített, zárt terület
- várfal /castle wall/ : várat védő, magas fal
- vasalás /binding with iron/ : vassal való megerősítés
- vasútépítő csapatok /railroad engineers/ : a műszaki csapatok egyik fajtája, amelyek vasútépítésben, az ahhoz szükséges műtárgyak építésében szakemberek
- vasúti felépítmény /railway track/ : a sín és a talpfa /alépítmény az, amin ezek hevernek/
- vasúti löveg /railway gun/ : olyan legnehezebb tüzérségi löveg, amely vasúti kocsira van szerelve
- vasúti rakodó /ramp/ : emelvény, amelyről szintkülönbség nélkül lehet vasúti kocsikba rakodni
- vasúti szerelvény /set of railway carriages/ : vasúti kocsik összekapcsolt sora
- vasúti talpfa /sleeper/ : amit a sínek alá keresztbe raknak
- vasúti töltés /embankment/ : földhányás, aminek a tetején a vasút végig fut
- vasút-műszaki /railroad engineering/ : a vasútépítés vonatkezelés és vasúti forgalom műszaki szempontjai
- vázlat /sketch/ : egyszerű rajz, amely feltünteti a terep legjellegzetesebb tulajdonságait és tárgyait valamint a szóbanforgó területen elhelyezkedett harcegységeket
- védelem /defence/ : a harc egyik fajtája, amelynek

célja az ellenséget meg-
állítani és támadó erejét
megtörni
védelmi körlet : lásd : védő-
körlet
véderő /army/ : hadsereg
véderő törvény /defence law/
a véderő felállítását,
céljait, anyagi alapját
szabályozó törvény.
védőkörlet /defence area/ :
a főellenállási öv megha-
tározott része
vég /rear-guard point/ : az
utóvéd utolsó embere /jár-
múve/
végsebesség /final velocity/
a lövedék sebessége, a-
mellyel a célba csapódik
vegvesdandár /mixed brigade/
különböző fegyvernemekből
összeállított dandár
vegyi harc /chemical warfare/
vegyi anyagokkal /gáz/
folytatott harc
vereséget szenvedni /to suf-
fer defeat/ : harcban a-
lul maradni
vészjel /distress signal/ :
veszélyt tudomásul adó
jel
vészlövés /distress shot/ :
veszélyt jelző lövés
veszteség /casualty/ : amit
a csapat emberben és anyag-
ban elveszített a harc
folyamán
veszteségkimutatás /report on
losses/ : a személyi és
anyagi veszteséget magá-
bafooglaló jegyzék
veszteség névjegyzék /list of
casualties/ : a harcban
elesett, megsebesült,
vagy eltűnt személyek név-
sora
vettemezni /to acknowledge
correspondence, to regis-
ter/ : iratot a "Vettem"
bélyegzővel ellátni, ik-
tatni

vezényelni /to command/ :
1. hangos szóbeli paran-
csot adni testmozdulatok
végrehajtására
2. vezényszavakkal csapa-
tot vezetni
vezényszó /command/ : rövid
/egy-két szavas/ parancs
testmozgások végrehajtásá-
ra
vezérezredes /Lt. General/ :
a legmagasabb magyar tá-
bornoki rendfokozat /há-
rom csillag/
vezérhajó /flagship/ : /zász-
lőhajó/ több hajóegység-
ből álló köteléket vezető
parancsnok hajója
vezérkar /general staff/ :
a felső vezetésre külön
kiképzett tisztek össze-
sége
vezérkar főnöke : lásd: vezér-
kari főnök
vezérkari főnök /army chief
of staff/ : 1. a haderő
vezérkarának főnöke
/chief of staff/ : 2. a
magasabb parancsnokságok
törzsének élén álló ve-
zérkari tisztt /a parancs-
nok helyettese/
vezérkari tisztt / : aki a ha-
diakadémiát eredménnyel
elvégezte /a magyar had-
seregben legalább száza-
dos/ B G
vezérőrnagy /brigadier gene-
ral/ : a legalacsonyabb
tábornoki rendfokozat
vezeték /line/ : elektromos-
ságot vezető drót
vezeték építeni /to lay the
wire line/ : vezeték húzni
két pont /állomás/ között
vezeték lebontani /to dis-
mantle the line/ : megle-
vő vezeték megszüntetni,
leszerelni
vezeték ló /led horse/ : lovas
nélküli ló, amit egy má-

sik lóhoz vagy kocsinhoz
köteve, vezetnek
vezetés /leadership/ : irányí-
tás, parancsnoklás
magasabb vezetés /leader-
ship on higher level/ :
a hadműveleti egység, ez-
zel egyenértékű vagy na-
gyobb kötelék vezetése
alsó vezetés /leadership
on lower level/ : a maga-
sabb vezetés hatáskörébe
nem eső kötelék vezetése
vezetési gyakorlat /map exer-
cise/ : 1. a vezetés gya-
korlása /elméletben, tér-
képen/ 2. gépkocsivezetés
gyakorlása
vezető gyűrű /rotating band/
részgyűrű /tüzérségi/ lö-
vedékeken, amely belepré-
selődve a vont cső horo-
nyaiba elősegíti a löve-
dék forgását
világháború /World War/ :
amelyben több földrész
országai vesznek részt.
Az első világháború 1914
1918-ban, a második 1939
1945-ben volt
világító lövedék : lásd :
nyomjelző lövedék
világító pisztoly /signal
pistol/ : amelyből jelző
lövedéket, világító raké-
tát lőnek ki
világító rakéta /flare/ : kis
rakéta, amely a levegőben
magas hőfokon égve fényé-
vel megvilágítja az alát-
ta levő területet
világító töltény /flare/ :
világító lövedéket tartal-
mazó töltény
villába venni /to bracket/ :
két vagy több tüzfegyver-
ből úgy tüzelni, hogy a
cél két tűz közé kerül-
jön
visszafoglalni /reoccupy/ :

az ellenség által elfog-
lalt területet /fegyvert/
újra elfoglalni /vissza-
venni/
visszalökés /recoil/ : a tűz-
fegyvernek a tüzelés irá-
nyával ellenkező irányban
történő mozgása az elsü-
tés pillanatában
visszavetni /to repulse/ : az
előretört ellenséget ré-
gebbi állásába viaszzo-
ritani
visszavonulás /retreat/ : az
ellenség támadása elől való
tervszerű meghátrálás
vitéz /hero, brave/ : 1. aki
harcban bátran viselkedik
2. a Vitézi Rend tagja
Vitézi Rend /Hero's Order/ :
az első világháborúban
vitézül harcolt katonák-
ból Horthy Miklós kormány-
zó által létesített tes-
tület
Vitézi Szék /Board of the He-
ro's Order/ : a Vitézi
Rend vezetését ellátó
szerv
vitorlás hajó /sailing vessel
vitorlával felszerelt vi-
zijármű
vitorlázó repülőgép /glider/ :
motor nélküli repülőgép
vívni /to fence/ : 1. küzde-
ni, harcolni
2. karddal harcolni
vízűtés /water cooling/ :
vízzel történő hűtés
vizirepülőgép /hydroplane/ :
amely vízről fel-és vízre
vissza tud szállni
víziút /waterway/ : olyan víz
/folyó/, amely vízi-jár-
múval járható
vonal /line/ : 1. egységek
egymás mellett, egymás ol-
dalan való felsorakozása
2. /wire/ : drót, huzal,
vezeték

vonat /train/ : a küzdők a-
nyagszállítását élelmezé-
sét, anyagellátását végző
csapat. Alkalmazása sze-
rint van: Csapatvonat és
seregvonat. Szállítóesz-
köz szerint van: Fogatolt
vonat, gépkocsizó vonat
vonat intézkedés /supplimen-
tary orders for trains/ :
a seregvonat mozgását sza-
bályozza
vonatkörlet /train area/ : a
seregvonatok mozgásának
és elhelyezésének a terü-
lete
vontató /tractor/ : traktor,
vontatásra alkalmas gép
vontató gőzös /tug/ : uszály
/más vízijármű/ vontatá-
sát végző hajó
vontató hajó : lásd : vontató
gőzös
vont cső /rifled bore/ : a-
melynek belsejében menet
van a lövedék saját ten-
gelye körüli megpörgetésé-
re

vonul /marches/ : megy, indul
valahova, rendszerint csc-
portosan
Vörös Hadsereg /Red Army/ :
a Szovjetunió országai-
nak hadserege
Vöröskereszt /Red Cross/ :
polgári szervezet, amely
háboruban a haderővel
együtt működik a sebesül-
tek ápolása, családtag-
jaikkal való összekötte-
tés fenntartása, általá-
ban a háborús szenvedés
enyhítése céljából
/Svájc 1863, Magyarország
1879/

vonás /line, degree/ : kato-
nai szögmérő műszereken
a kör felosztásának egy-
sége /360 fok = 6400 vo-
nás/

Z.ZS

zabla /bridle/ : a kantárnak
az a része, amelyet a ló
szájába tesznek és vele
a lovat irányítják
zárni /to block/ : elzárni
valamit, pl. folyózárral,
aknazárral stb.
zárka : lásd : fogda
zárkózni /close up/ : egymás-
hoz közelebb menni
zárlat /blockade/ : valaminek
az elzárása
záróakna /land mine/ : terü-
let elzárására használha-
tó akna

zárócsapó /cocking piece/ :
a puska /gyalogszági tűz-
fegyverek/ závarzatának
része
záródugattyú /bolt/ : a zá-
varzatnak az a része,
amely a töltényűrbe il-
leszkedik
záróemelő /bolt handle/ : a
puska závarzatának az a
rész, amellyel a zárdu-
gattyút forgatják és töl-
tenek
záróerőd /barrier, fort/ :
közlekedési útvonalak,
völgyek, szorosok védel-

mére létesített önálló
erőd

zárókilincs /safety catch/ :
a lövegzárat biztosító
szerkezet

záróléggömb /barrage balloon
kötött léggömb, amelyet
esetleg hálórendszerrel
egybekötve telepítenek
nagyfontosságú katonai
célpontok köré, ellensé-
ges légitámadás elhárítá-
sára

zárótűz : lásd : tűznemek

záróvonal /rear echelon boar-
der/ : az a határ, ahol
a hadműveleti terület és
a háttország között lebo-
nyolódó forgalmat rendé-
szeti szempontból ellen-
őrzik

zártrend /close order/ : ka-
tonai alakulat, amelyben
az egyes katonák, egysé-
gek egymáshoz közel he-
lyezkednek el

zászlóalj /battalion/ : az
ezred $\frac{1}{2}$ - 4 része /3-4
század/ vagy önálló csa-
pattest, amely közvetlen
alakulataival harcászati
egységet alkot

zászlóalj parancsnok /batta-
lion commander/ : a zász-
lóalj parancsnoka, rend-
szerint törzstiszt

zászlós /Warrant Officer/ :
az altiszti és tiszti
rang közötti rendfokozat
viselője /inkább tiszt,
tiszthez hasonló az állá-
sa/ jelenleg a magyar
hadseregben nincs

zavarótűz /harassing fire/ :
az ellenség nyugalmanak
megzavarását célzó tűz
/kisebb rendszertelen
tűzcsapások, tűzrajtaüté-
sek/

závárzat /bolt group/ : a

puska fémrésze, szerke-
zet, amely az ütőszegből
rugóból és záródugattyú-
ból áll

zöm /main body/ : egy csapat-
nak legalább $\frac{2}{3}$ -át kite-
vő része

zubbony /blouse/ : katonai
ruhadarab, a polgári
/kis/ kabátnak felel meg

zuhanóbombázó /repülőgép/
/dive bomber/ : amelyik
bombáját a célra zuhanás
közben veti le

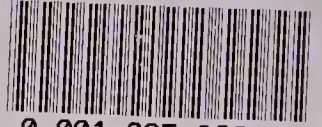
zsákmány /plunder/ : az el-
lenségtől lefoglalt,
szerzett anyag

zsold /soldiers pay/ : le-
génysegi állományú kato-
na fizetése

zsold névjegyzék /pay list/ :
zsoldra jogosultak név-
sora

zsoldos /mercenary/ : az a
katona, aki zsoldért
/fizetésért/ katonásko-
dik /ma már minden had-
sereg ilyen/

LIBRARY OF CONGRESS

0 001 025 300 7